

**Flooded perspectives:
How political values shape risk perception in the face of rising water**

Karlijn Hoogendoorn

Faculty Campus Fryslân, University of Groningen

CFMCG07A15.2024-2025.1: CG Master Thesis Cultural Geography

Dr. Karsten A. Schulz

June 6, 2025

Word count (main-text): 9.112

Abstract

The Netherlands faces significant flood risk due to its geography, with many of its population residing in flood-prone areas. As climate change increases the chances of flooding, understanding the factors that shape individuals' flood risk perceptions becomes increasingly important. This thesis investigates the relationship between political values, concern motivators, and flood risk perception among residents of Zwolle, a Dutch city with relatively high flood exposure and political diversity. Using a mixed-methods approach, combining survey data ($n = 79$) and in-depth interviews ($n = 4$), the study examines how political orientations and underlying value systems (biospheric, altruistic, egoistic, and hedonic) influence perceived flood risk. Statistical analysis revealed that individuals prioritizing biospheric political values, those motivated by egoistic concerns (e.g., property damage), or those with flood experience reported significantly higher flood risk perceptions. Interestingly, demographic variables such as age, gender, education, and the presence of a disability or chronic illness were less predictive. Although underlying values were statistically related to risk perception, qualitative interviews indicated that flood risk does not play a central role in national voting behavior, though it may influence decisions in water board elections. Moreover, participants expressed a strong reliance on governmental institutions for flood protection and highlighted a lack of clear, locally tailored communication. This research suggests that flood risk communication strategies should align with citizens' value systems and be delivered at the local level. Findings contribute to environmental risk communication literature and offer practical insights for policymakers seeking to improve public engagement with flood preparedness.

Keywords: flood risk perception, political values, mixed-method research, risk communication, water safety

Samenvatting

Nederland heeft te maken met een aanzienlijk overstromingsrisico als gevolg van zijn geografische ligging, waarbij een groot deel van de bevolking in overstromingsgevoelige gebieden woont. Omdat klimaatverandering de kans op overstromingen vergroot, wordt het steeds belangrijker om de factoren te begrijpen die de perceptie van overstromingsrisico's door individuen bepalen. Deze scriptie onderzoekt de relatie tussen politieke waarden, motivatoren voor bezorgdheid en de perceptie van overstromingsrisico's onder inwoners van Zwolle, een Nederlandse stad met een relatief hoge blootstelling aan overstromingen en politieke diversiteit. Door gebruik te maken van een gemengde methode, waarbij enquêtegegevens ($n = 79$) en interviews ($n = 4$) worden gecombineerd, wordt onderzocht hoe politieke oriëntaties en onderliggende waardesystemen (biosferisch, altruïstisch, egoïstisch en hedonisch) het waargenomen overstromingsrisico beïnvloeden. Statistische analyse toonde aan dat individuen die prioriteit geven aan biosferische politieke waarden, individuen die gemotiveerd worden door egoïstische overwegingen (bijv. schade aan eigendommen), of individuen met overstromingservaring significant hogere overstromingsrisicopercepties rapporteerden. Interessant genoeg waren demografische variabelen zoals leeftijd, geslacht, opleiding en de aanwezigheid van een handicap of chronische ziekte minder voorspellend. Hoewel onderliggende waarden statistisch gerelateerd waren aan risicoperceptie, gaven kwalitatieve interviews aan dat overstromingsrisico geen centrale rol speelt in het nationale stemgedrag, hoewel het wel van invloed kan zijn op beslissingen bij waterschapsverkiezingen. Bovendien gaven de deelnemers aan sterk te vertrouwen op overheidsinstellingen voor bescherming tegen overstromingen en wezen ze op een gebrek aan duidelijke, op de lokale situatie afgestemde communicatie. Dit onderzoek suggereert dat strategieën voor de communicatie over overstromingsrisico's moeten worden afgestemd op de waardesystemen van burgers en op lokaal niveau moeten worden uitgevoerd. De bevindingen dragen bij aan de literatuur over

communicatie over milieurisico's en bieden praktische inzichten voor beleidsmakers die de betrokkenheid van het publiek bij de paraatheid bij overstromingen willen verbeteren.

Trefwoorden: overstromingsrisicoperceptie, politieke waarden, mixed-methods-onderzoek, risicocommunicatie, waterveiligheid

Contents

1. Introduction.....	7
Rationale for the study.....	8
Epistemology.....	8
Aims and objectives.....	8
Outline of the research	9
2. Literature review	10
Factors influencing flood risk perception.....	10
Risk perception and political affiliation	13
Values influencing environmental behavior	14
The relation between political values and flood risk perception through environmental behavior	15
3. Methodology.....	16
Overview and conceptual model.....	16
Methodological approach.....	17
Places of research.....	17
Data collection tools: surveys and focus groups	19
Survey	19
Interviews	22
Data analysis.....	23
Ethical consideration	23
Anticipated dissemination and impact.....	23
4. Results	25
Sample's representability of the population.....	25
Regression analyses	26
Preparing data for regressions.....	27
Regression findings	28
Model 1: Demographics and experience.....	28
Model 2: Political value orientations.....	29
Model 3: Motivations for flood concern.....	29
Additional testing and group comparisons	31
Does political alignment (left, middle, right) influence flood risk perception?	31
Do personal characteristics predict specific motivations for flood concern?	32
Additional insights from the interviews.....	33
Summary of the findings.....	34
5. Discussion	36
Limitations	38
6. Conclusion.....	39
Recommendations.....	40
Future research recommendations	41

References.....	42
Appendix A: Timeline of the project.....	51
Appendix B : Survey (Nederlandse versie)	53
Appendix C: Survey (English version)	57
Appendix D: Geographical risk group determination	61
Appendix E: Informatieblad en akkoord tot deelname (Nederlandse versie)	62
Appendix F: Information sheet and agreement to participate (English version).....	66
Appendix G: Interview guide (Nederlandse versie)	69
Appendix H: Interview guide (English version).....	71
Appendix I: Interview 1 transcript and notes	73
Appendix J: Interview 2 transcript and notes	89
Appendix K: Interview 3 transcript and notes	136
Appendix L: Interview 4 transcript and notes	168
Appendix M: SPSS Descriptives of age, gender, disability/chronic illness, and education ..	199
Appendix N: SPSS justification personal_social_experience variable	202
Appendix O: SPSS mean flood risk perception.....	203
Appendix P: SPSS Linear regression	204
Appendix Q: SPSS Logistic regression.....	208
Appendix R: SPSS Kruskal-Wallis test on political alignment and flood risk perception	211
Appendix S: SPSS Cross-tabulation with chi-square test on experience and flood risk perception motivator	212
Appendix T: SPSS Cross-tabulation with chi-square test on age and flood risk perception motivator	214
Appendix U: SPSS Cross-tabulation with chi-square test on flood risk perception motivator and gender	216
Appendix V: SPSS Cross-tabulation with chi-square test on flood risk perception motivator and education.....	218
Appendix W: SPSS Cross-tabulation with chi-square test on flood risk perception motivator and political alignment.....	220
Appendix X: SPSS Cross-tabulation with chi-square test on disability/chronic illness and flood risk perception motivator.....	222

1. Introduction

The Netherlands faces, and has always faced, water safety issues, as approximately 59% of its surface is prone to flooding, including 26% that lies entirely below sea level (Planbureau voor de Leefomgeving, n.d.). Flood-prone land is not necessarily a cause for concern, however, around 70% of Dutch inhabitants live in these areas, with this number expected to grow due to urbanization (Planbureau voor de Leefomgeving, n.d.).

The Netherlands is faced with several types of flooding as it borders the North Sea and is a delta of Europe's three main rivers: the Rhine, the Meuse, and the Scheldt (Klijn *et al.*, 2011; Maddox, 2014; Prime *et al.*, 2015). These rivers make the Netherlands prone to fluvial floods (Maddox, 2014). Due to the lands being partially below sea level, the country is also prone to coastal flooding (Maddox, 2014; Prime *et al.*, 2015). Due to climate change, precipitation patterns are changing, making the Netherlands vulnerable to pluvial flooding as well (Maddox, 2014).

People living in flood-sensitive areas can perceive flood risk (Mol *et al.*, 2020; Botzen *et al.*, 2009), which combines the expected probability of a flood with the expected consequence of it (Lechowska, 2018; Bubeck *et al.*, 2012; Becker *et al.*, 2013; Grothmann & Reusswig, 2006). People's perceptions do not necessarily reflect the actual flood risk (Mol *et al.*, 2020). Understanding the factors influencing one's perception is important to address possible misperceptions (Paek & Hove, 2017).

Educating the population is the government's responsibility (Raaijmakers *et al.*, 2008). However, the current political climate in Europe is unpredictable, as there is an increase in the popularity of right-wing political parties (Green, 2024). Europe, which in the past has predominantly been led by left-wing parties, is faced with uncertainties regarding many topics, among them climate change mitigation and adaptation (Schaller & Carius, 2019). Right-wing parties are, generally speaking, opposing EU climate policy and binding rules, e.g., emission reduction targets (Schaller & Carius, 2019). Some right-wing parties even deny that humans are to blame for climate change and that changing our behaviors can minimize future climate change (Schaller & Carius, 2019).

Given the combination of increased climate risk and uncertainty regarding the actions right-wing parties will take to address these risks, it is important to understand the motivating political values for voters as well as the values motivating their flood risk perceptions.

Rationale for the study

As floods are increasing both in frequency and intensity due to climate change, it is becoming increasingly important to understand the factors underlying one's perceived flood risk. As stated previously, understanding the factors influencing flood risk perception is important to limit misperceptions. When people perceive risk, it can cause stress (Atlas Leefomgeving, 2024), which influences an individual both mentally and physically (Gijzen *et al.*, 2008). These consequences of stress add up for individuals and society as well. Research has shown that healthcare costs are 147% higher for individuals who experience long-term stress compared to those who don't (Cryer *et al.*, 2003). This means that there is also a financial incentive for the research.

Epistemology

This research uses a pragmatic epistemological stance to investigate the extent to which political values and underlying motivational factors for concern influence flood risk perception. Pragmatism is defined as an approach that evaluates beliefs in terms of the success of their practical application. It addresses the considerations of qualitative and quantitative researchers as it suggests that all research involves interpretation, intentions, and values. The pragmatic approach allows for a more comprehensive understanding of the complex interplay between underlying values and flood risk perception.

Aims and objectives

This research is aiming to fill the existing gap in the relationship between one's political values, underlying motivation values for concern, and their perceived flood risk. By examining the interplay between different factors, this research aims to provide insights into the influence of political values on flood risk perception. The research question is as follows:

How do political values and flood risk motivators influence the flood risk perception of inhabitants of the city of Zwolle?

This study will compare people's perceived flood risk based on their political values and the motivating values for perceiving said risk. This study will also take into consideration demographic characteristics and voting behavior. The findings from this research could be utilized to improve flood risk communication, improve communication effectiveness, and potentially decrease stress-caused healthcare expenses.

This research hypothesizes that there will be a difference in flood risk perception between people with different political values and concern motivators. This hypothesis is based on previous research by van Groenigen (2021), which found that left-wing individuals, who often prioritize altruistic and biospheric values, exhibit a more environmentally friendly attitude than right-wing individuals, who often prioritize hedonic and egoistic values. This finding by van Groenigen (2021), in combination with research by Maartensson and Loi (2022), which found a positive association between pro-environmental behavior and risk perception, has led to this research's hypothesis.

Outline of the research

This thesis will, first, provide a theoretical framework in Chapter 2. In Chapter 3, the methodology for answering the research question will be outlined, outlining the phases for the data collection, identifying where the research will be performed, and how the data will be analyzed. Subsequently, the chapter will dive into the ethical considerations taken for this research. Chapter 3 ends by presenting the anticipated dissemination and impact of this research. The research will present its main findings in Chapter 4. In Chapter 5 the findings of this research will be discussed and compared to past research outcomes. Finally, the main research question will be answered, practical recommendations for risk communication strategies and overall resilience will be made in Chapter 6, as well as recommendations for future research.

2. Literature review

This chapter explores the theoretical underpinnings that form the basis of this research. The literature review first looks at the variables that influence flood risk perception, as understanding the factors influencing perceived flood risk is essential since perceived flood risk does not necessarily reflect actual flood risk (Duží *et al.*, 2014; Heijmans, 2001; Lechowska, 2018). The chapter then looks at the relationship between risk perception and political affiliation. Thirdly, the literature review explores the role of personal values in shaping one's environmental behavior, which in turn affects how risk is perceived. Finally, the chapter looks at the relationship between underlying values and flood risk perception.

Factors influencing flood risk perception

Flood risk perception is a subjective assessment of risk, combining the perceived likelihood of a flood with the perceived consequences on the individual and their surroundings (Kellens *et al.*, 2011; Lechowska, 2018; Becker *et al.*, 2013; Grothmann & Reusswig, 2006; Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, 2018; Bubeck *et al.*, 2012).

Research by Raaijmakers *et al.* (2008) found that the factors influencing flood risk perception can be categorized as influencing the flood risk perception through one of three factors: awareness, worry, and preparedness. Awareness is defined as a measurement for the knowledge of risk, with three levels: expert awareness/well-informed, underestimation, and ignorance (Raaijmakers *et al.*, 2008). When the general knowledge regarding risks of the public is at one of the latter two levels, it is the responsibility of the government to increase the awareness to the expert awareness level (King, 2002). The second factor, worry, is closely linked to awareness but adds to it the expected consequences of a flood in terms of their expected severity (Tapsell *et al.*, 2002; Raaijmakers *et al.*, 2008). The research by Raaijmakers *et al.* (2008) indicated that an increase in public worry increases the political will to reduce risk and increases the public's willingness to increase preparedness and invest in protective measures. Lastly, the preparedness of an individual can be described in three dimensions: technical (e.g., reduction of materialistic damage), social (e.g., knowledge of

evacuation routes), and economic (e.g., flood insurance) (Raaijmakers *et al.*, 2008). In addition to an individual's level of preparedness, Raaijmakers *et al.* (2008) also distinguish an institutional preparedness dimension, which refers to the design and communication of evacuation schemes as well as the training of emergency response staff.

An important factor influencing one's flood risk perception is an individual's experience with floods, which refers to personal experience and the experience of someone in the individual's social circle (Lindell & Hwang, 2008). Whilst research agrees that experience with floods influences an individual's risk perception, there is no consensus on the direction of the relationship. Research by Baan and Klijn (2004) and Siegrist and Gutscher (2008) indicated that, on average, people with flood experience are better prepared and feel less threatened than those without flood experience. However, in areas with incidental flooding, the risk perception of the population is usually low, as society tends to forget about the risk associated with rare occurrences, which decreases a population's preparedness (Raaijmakers *et al.*, 2008; Bradford *et al.*, 2012; Colton & Sumpter, 2009; Messner & Meyer, 2006; Lamond *et al.*, 2009)

As stated previously, it is necessary to know the factors influencing flood risk perceptions as well as the direction of the influence. Below, an overview of the current knowledge on the factors influencing an individual's flood risk perception and their direction can be found (see Table 1). The table summarizes 50 empirical studies (Lechowska, 2018). The table indicates that political context has a clear relationship with preparedness and general perception. In the research by Lechowska (2018), the "political context" factor comprises one's trust in the government and the influence of the government in the media; one's political affiliation is not taken into account.

Factors	Worry	Awareness	Preparedness	Perception (in general)
Location (hazard)			±	±
Hazard proximity			–	±
Living on ground floor			+	–
Length of residence			+	+
Direct experience	+	+	±	+
Age		–	±	±
Gender	±	–	+	±
Education	+	–	–	±
Incomes		–	±	–
Household size (children)			+	–
Home ownership			+	±
Cellar ownership			+	–
Knowledge		+	±	+
Indirect experience			+	+
Cultural-historical context			+	+
Religious context			+	+
Political context			+	+

Explanations: “+” clear relation, “±” unclear relation, “–” no relation

Table 1: Impact of potential factors on perception (Lechowska, 2018)

Table 1 also looks at demographic factors, namely age, gender, and level of education. The table indicates that the relationship between these demographic factors and general flood risk perception is unclear. Research by Maccoby and Jacklin (1974) and Sjöberg (1998) indicates that, generally, women perceive a higher risk than men. However, this relation is not found in research by Bradford *et al.* (2012), which indicates a similar risk perception between men and women. In terms of preparedness, men often feel more prepared as they trust more in their capabilities to take preventive measures (Miceli *et al.*, 2008). This relation is not found by Grothmann and Reuswig (2006), Lindell and Hwang (2008), Zaalberg *et al.* (2009), Knocke and Kolivras (2007), and Botzen and van den Bergh (2012). Next, Table 1 indicates that there is an unclear relationship between age and preparedness. Some research has claimed that older residents in flood-prone areas take more precautionary measures than younger residents (Grothmann & Reuswig, 2006; Sjöberg, 1998; Sjöberg & Drottz-Sjöberg, 1993; Działek *et al.*, 2014), but other research has

not found this relation (Lindell & Hwang, 2008; Knocke & Kolviras, 2007; Botzen & Van Den Bergh, 2012; Zaalberg *et al.*, 2009)

Lastly, Table 1 indicates a clear relationship between one's level of education and worry, yet no relation is indicated between one's level of education and both awareness and preparedness, this makes the influence of one's level of education on the general flood risk perception unclear. Some research has indicated that one's level of education increases awareness and general flood risk perception (Raaijmakers *et al.*, 2008; King, 2002; Botzen *et al.*, 2009; Qasim *et al.*, 2015). This relationship, however, was not found by Kellens *et al.* (2011) and Armas *et al.* (2015). Regarding the relationship between level of education and worry, past research has indicated that people with lower levels of education experience higher levels of worry (Bubeck *et al.*, 2012; Sjöberg, 1998). And there is research indicating that one's level of education does not influence their precautionary behavior (Grothmann & Reusswig, 2006; Lindell & Hwang, 2008; Zaalberg *et al.*, 2009; Knocke & Kolviras, 2007; Botzen *et al.*, 2009).

Besides the factors displayed in Table 1, climate change awareness has been found to increase flood risk perception (de Bruin *et al.*, 2014).

Risk perception and political affiliation

Political affiliation is defined as: "the state of belonging to or endorsing any political party" (Law Insider, n.d.). Political affiliation is largely recognized as an indicator of risk perceptions regarding environmental issues (McCright & Dunlap, 2011). Past research has not focused on the relationship between political affiliation and flood risk perception, however, research has been done regarding political affiliation and other types of risk perception.

Research by Kiviniemi *et al.* (2022), Sepucha *et al.* (2024), and Zhou *et al.* (2022) focused on the relationship between political affiliation and perceived risk of getting infected by COVID-19, which indicated that the more republican one identified as, the less worried one was about getting infected. Democrats also had a more positive attitude towards social isolation than republicans (Callow *et al.*, 2020). Other research, performed in the USA, has

indicated that democrats perceive less risk and more benefits regarding vaccines than republicans (Chen, 2023). Research focused on the risk perception of soil degradation found political affiliation to be no predictor (Kastner-Wilcox *et al.*, 2022).

Research has found little to no relationship between political affiliation and climate risk perception (Mortoja & Yigitcanlar, 2021). Other research, however, has indicated people with right-leaning political affiliations exhibit a higher degree of climate change skepticism (Poortinga *et al.*, 2011; Whitmarsh, 2011; Sun & Han, 2018)

Values influencing climate risk perception through environmental behavior

One's environmental stance is linked to their climate risk perception (Bradley *et al.*, 2020), among which is flood risk perception as floods increase in frequency and intensity due to climate change. One's values and surroundings influence their voting and environmental behavior. There are four types of values relevant to understanding environmental behavior: hedonic, egoistic, altruistic, and biospheric (Steg, 2016; Steg & De Groot, 2012; Steg *et al.*, 2014a; Steg *et al.*, 2014b).

- The hedonic value makes a person focus on what makes them feel good, as well as ways they can reduce their effort.
- The egoistic value makes a person focus on how to increase their resources (e.g., money or status).
- The altruistic value makes a person focus on how to benefit others (e.g., concern for other people's well-being).
- The biospheric value makes a person focus on the consequences their choices have on nature and the environment.

The hedonic and egoistic values focus on personal costs and self-improvement. The last two values, altruistic and biospheric, focus on others and the collective consequences of actions. People experience and use all four types of factors, but emphasis is placed on different values per person. People who prioritize hedonic or egoistic values are less likely to act environmentally friendly (Steg *et al.*, 2014a; Steg *et al.*, 2014b; Nordlund & Garvill, 2002;

Stern *et al.*, 1995; Thøgersen & Olander, 2002). In the Netherlands, almost 75% of the citizens support biospheric values and 60% support egoistic values (Ester & Vinken, 2000).

This research applies the four-value framework in two contexts: political decision-making and motivations for flood risk perception. First, it investigates whether individuals who prioritize altruistic or biospheric values in their political decisions are more likely to perceive higher flood risk than those who emphasize hedonic or egoistic values. Second, it examines whether the perceived flood risk varies depending on the type of motivating value.

The relation between political values and flood risk perception through environmental behavior

Past research has consistently found that left-wing individuals engage more with environmentalism than right-wing individuals. Research in the Netherlands by van Groenigen (2021) indicated that liberal/left-wing voters prioritize altruistic values, which are closely linked to environmentally friendly behavior. As flood risk is increased due to climate change, it is valuable to research the relationship between one's political values and one's perceived flood risk. Other research indicated a positive association between pro-environmental behavior and risk perception (Maartensson & Loi, 2022)

3. Methodology

This chapter outlines the research design, starting with the method for data collection, through a survey and interviews, as well as the rationale behind selecting these methods. The chapter will also address the ethical considerations and the anticipated dissemination and impact. This chapter aims to provide a clear roadmap of the research process. A timeline of the project is provided in Appendix A.

Overview and conceptual model

This research explores how political values and motivators for perceiving flood risk influence the flood risk perception among residents of Zwolle. This research aims to understand how individuals' political orientations and value-based concerns contribute to their level of worry about local flood risks. A conceptual model (Figure 1, shown below) was developed based on the Value-Belief-Norm theory (Stern *et al.*, 1999), proposing that political values influence people's motivational values, which in turn influence flood risk perception.

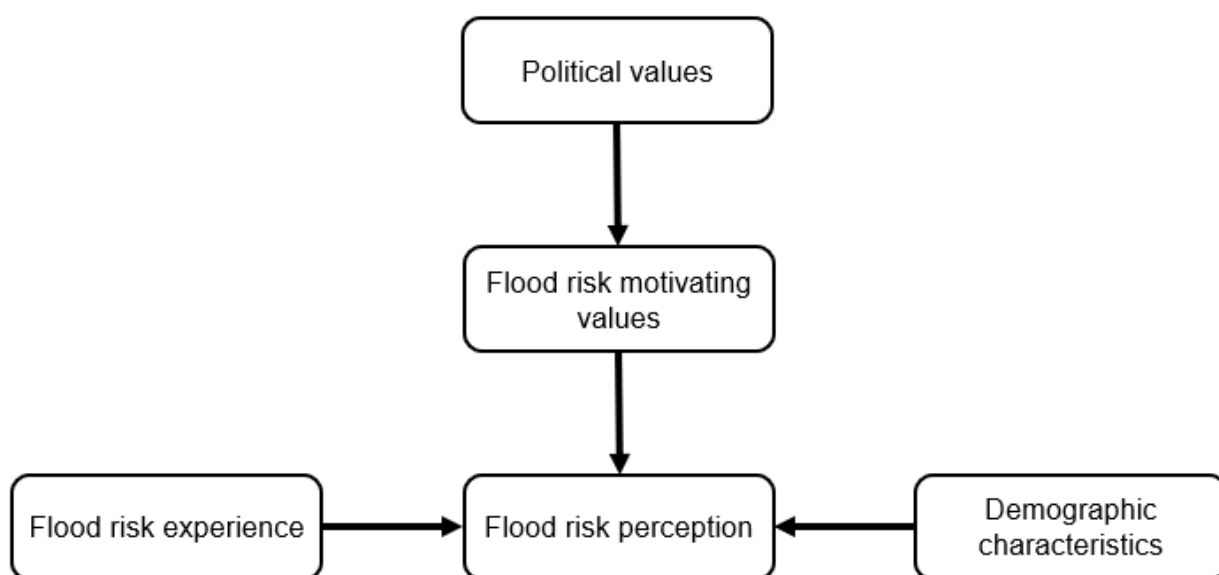

Figure 1: Conceptual model indicating how variables are theorized to influence each other (made by the author).

This conceptual model assumes that individuals' political orientation influences their value priorities in the context of flood risk, which then shapes how they perceive that risk. For instance, individuals with a biospheric orientation (often aligned with left-wing or progressive ideologies), may be concerned due to environmental consequences, which might lead to a

higher perceived risk of flooding. Conversely, those whose concern is driven by egoistic values may be less concerned unless personal loss is imminent.

Methodological approach

This research uses a mixed-methods approach. This means that the data for this research will be collected with both quantitative and qualitative methods: a quantitative survey to capture trends across the population, and follow-up interviews, designed based on survey results, to explore motivations in greater detail. A community presentation was originally planned as part of a feedback loop, however, it was not held due to limited interest.

Places of research

The research will compare people's flood risk perceptions based on their political values. Therefore, the location must be diverse in its voting behavior. Next to that, it is important that the location has a relatively high flood risk to make sure that there is actual risk to perceive. This research will look at the city of Zwolle, which is the capital of the province of Overijssel (see Figure 2, below). The city has around 133.000 citizens (AlleCijfers, 2024).

Figure 2: The city of Zwolle is indicated by the red dot in the Province Overijssel, the blue line indicates the river IJssel (KaartNederland, n.d.)

Zwolle has a relatively high flood risk, which can be explained by the proximity to the river IJssel. The maximum water level in case of a dike breach is indicated in Figure 3, below.

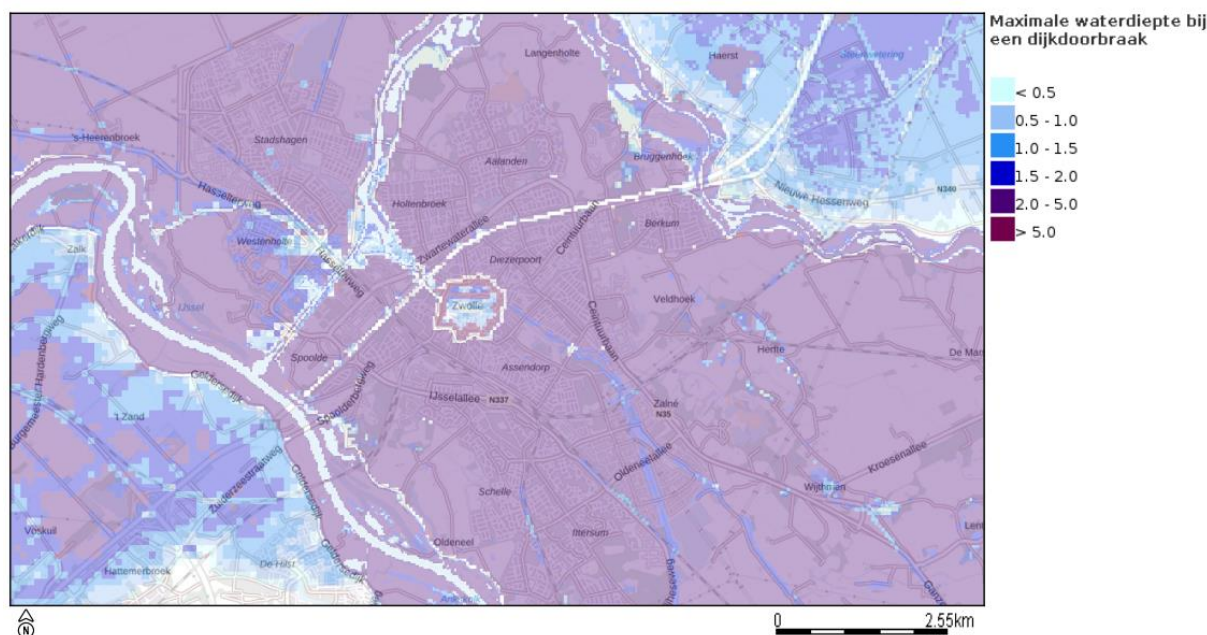

Figure 3: A map of the maximum water level in case of a dike breach in Zwolle. Please be aware that the map has a transparency of 66%, so the colors on the map are not accurately depicted in the legend (Atlas Leefomgeving Kaarten, n.d.).

Besides the flood risk of the location, the political view was also taken into account.

Zwolle has a mixed profile, as shown in recent national and European election results (Table 2). For context, Figure 4 visualizes the ideological placement of Dutch political parties on a left-right/progressive-conservative scale (Kieskamp, 2023)

Location	European Parliament 2024 (NOS Nieuws, 2024)	House of Representatives 2023 (NOS Nieuws, 2023)	House of Representatives 2021 (NOS Nieuws, 2021)	European Parliament 2019 (NOS Nieuws, 2019)
Zwolle	1: GL-PVDA (27.2%) 2: PVV (10.5%) 3: VVD (9.4%) 4: D66 (9.3%) 5: CDA (8.7%)	1: GL-PVDA (22.0%) 2: PVV (16.1%) 3: NSC (13.7%) 4: VVD (12.7%) 5: D66 (7.8%)	1: D66 (18.6%) 2: VVD (17.9%) 3: CU (9.4%) 4: CDA (8.6%) 5: GL (7.6%)	1: PVDA (19.2%) 2: GL (15.8%) 3: VVD (12.7%) 4: CU-SGP (12.6%) 5: CDA (10.3%)

Table 2: Results of the elections in Zwolle (made by the author).

Figure 4: A political quadrant of the political parties in the Netherlands (Kieskamp, 2023)

Data collection tools: surveys and focus groups

The data collection was done in two phases, where the results of phase one were used to guide phase two. Findings from both phases were combined into this research's conclusion.

Survey

The survey was the first step of the data collection process. In previous research, surveys have also been used as tools to measure risk perception (Bradford *et al.*, 2012; Raaijmakers *et al.*, 2008). The survey was self-administered and conducted in the city of Zwolle. To enhance representativeness, it was promoted across the entire city of Zwolle.

The survey can be found in Appendices B and C, the Dutch and English versions, respectively. The survey was administered in Dutch, due to the local context. The survey aimed to identify the political values one has and the flood risk perception one experiences, as well as supporting variables. Each survey question supports one part of the conceptual model, see below in Figure 5.

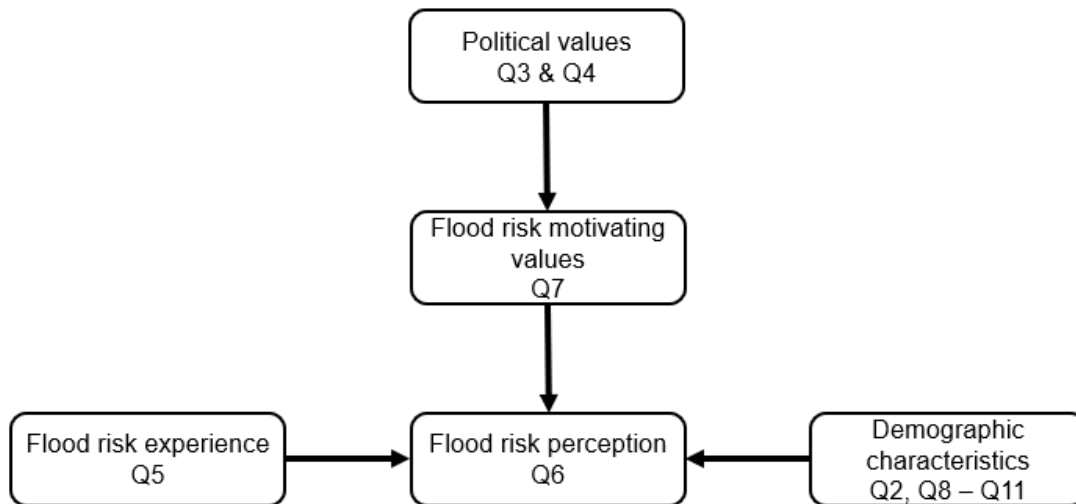

Figure 5: Conceptual model indicating which survey questions supply information for each variable in the model (made by author)

While household income is commonly used as an indicator of socioeconomic status in risk perception research (Bradford *et al.*, 2012; Becker *et al.*, 2013), this research used education level as a proxy instead. Education is a well-established determinant of socioeconomic positioning and has been shown to correlate strongly with income (Botzen *et al.*, 2009). Furthermore, education reflects an individual's capacity to access, interpret, and act upon information related to environmental risks such as flooding (Magali & Anne, 2022). Research by Magali and Anne (2022), indicated that higher levels of education are associated with greater environmental awareness and risk comprehension, making it a valid and meaningful alternative when household income data is unavailable or sensitive to collect. In this context, education level provides an appropriate and ethically less intrusive measure for capturing variation in respondents' social and cognitive resources that may shape their flood risk perception.

The survey was promoted using a combination of online outreach and physical flyer distribution across the city of Zwolle. This dual approach was selected to maximise outreach within a limited timeframe, as combining digital and physical methods increased the likelihood of getting a response. The dual approach aimed to reach a diverse sample to enhance the representativeness of the data. Online promotion was carried out via Facebook, specifically in a group for inhabitants of Zwolle. Flyers were distributed using random cluster

sampling: Zwolle consists of 17 neighborhoods (see Figure 6), and in each neighborhood, 30 flyers were delivered across various streets. This approach ensured geographic coverage, however, it did not include a targeted outreach to vulnerable populations. Moreover, since the flyer directed participants to an online survey via a QR code, digital literacy or access may have limited participation among certain groups, in particular the elderly, who may be less comfortable using digital tools. The flyer encouraged recipients to share the survey with their neighbors and social circles to help broaden its reach.

It is important to note that all except 2 questions were optional. Respondents were required to give permission for the usage of their data and needed to enter their postal code to ensure they reside in the area of Zwolle. The other questions were all optional to ensure that people did not feel forced to answer certain questions. This has led to some inconsistencies in the number of responses per answer, with some respondents opting not to answer all questions.

1. [Aa-landen](#)
2. [Assendorp](#)
3. [Berkum](#)
4. [Binnenstad](#)
5. [Diezerpoort](#)
6. [Haerst-Tolhuislanden](#)
7. [Hanzeland](#)
8. [Holttenbroek](#)
9. [Kamperpoort](#)
10. [Spoolde](#)
11. [Stadshagen](#)
12. [Veerallee](#)
13. [Westenholte](#)
14. [Windesheim](#)
15. [Wipstrik](#)
16. [Wijthmen](#)
17. [Zwolle-Zuid](#)

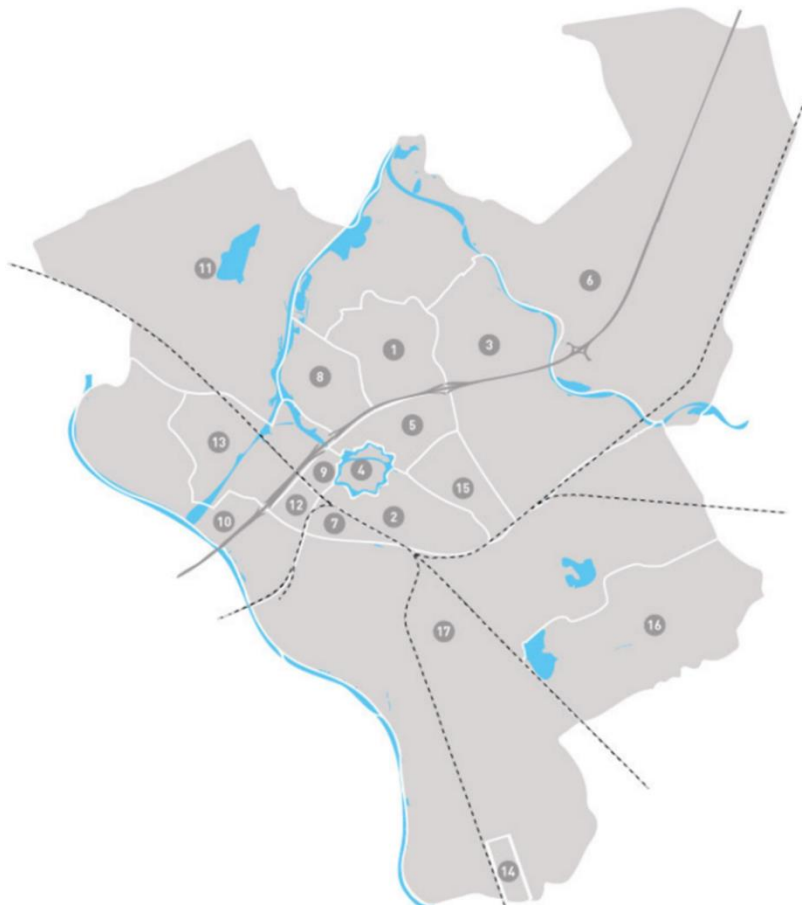

Figure 6: A map of Zwolle's 17 neighborhoods (Veenstra, 2017)

Interviews

Survey respondents could volunteer for a follow-up conversation. Volunteers were divided into three groups, based on their survey answers:

- Geographical risk (based on zip-code, see Appendix D): two volunteers
- Personal risk (based on age and chronic illness/disability): three volunteers
- General group (volunteers not belonging to an increased risk): seven volunteers

Based on the number of volunteers in each group, it was decided to invite volunteers for interviews. In total, four interviews were held: one from the geographical risk group, two from the personal risk group, and one from the general group.

The interviews were analyzed using inductive thematic analysis. First, all four interview transcripts were read carefully to become familiar with the data. The analysis of the interviews focused mainly on finding key similarities and differences between the interviewees, without a pre-existing code tree. This allowed the results to reflect the experiences and views shared by the participants, without preliminary expectations based on theories. All interviewees signed an agreement of participation (see Appendices E and F, for the Dutch and English versions, respectively). The interview questions (see Appendix G for the Dutch version and Appendix H for the English version) were guided by the survey findings to probe deeper into motivational drivers. Interviews were recorded and transcribed, with notes taken during the interview. Table 3, below, gives an overview of the characteristics and values of each interviewee.

<i>Interviewee</i>	<i>Risk group</i>	<i>Characteristics</i>	<i>Political value</i>	<i>Flood risk motivator</i>	<i>Perceived flood risk</i>	<i>Appendix</i>
1	Personal risk	Female, 66-80, HBO	Biospheric	Hedonic	3	I
2	Personal risk	Male, 66-80, HBO	Altruistic	Altruistic	1	J
3	General group	Female, 26-40, University	Egoistic	Hedonic	5	K
4	Geographical risk	Male, 26-40, University	Egoistic	Egoistic	4	L

Table 3: This table gives an overview of the interviewees' characteristics and personal values. The last column indicates which appendix contains the interview transcripts and notes.

Data analysis

The survey data was analyzed using SPSS 29. First, descriptive statistics were used to summarize the dataset. Next, two regression analyses were conducted: a linear regression to assess predictors of flood risk perceptions on a continuous scale, and a logistic regression, in which the perceived flood risk variable was made into a binary (high vs. low, based on the mean), to test tipping points. These regressions tested the relationships between political values, motivations, and perceived flood risk. Secondary testing was done to test if there was a relationship between political alignment (left, center, right) and perceived flood risk, and if certain variables served as predictors for flood risk motivators.

Next, the interviews were analyzed by identifying recurring themes across participant responses. After transcribing the interviews, common patterns were noted regarding interviewees' political involvement, orientation and values, preparedness, and awareness. These themes were then compared with the survey findings to provide a more nuanced interpretation of the results and strengthen the overall mixed-methods analysis.

Ethical consideration

To ensure the privacy and compliance with ethical standards: no personally identifiable information was collected, participants were informed of confidentiality and data handling procedures at the start of the survey (see Appendices B and C), the survey was hosted on Google Forms under the university's license, contact detail for the researcher were provided for transparency, and data was only accessible to the researcher (Karlijn Hoogendoorn), the primary supervisor (Dr. Karsten Schulz), and the secondary grader (Lijie Dong). The data will be deleted after the grading has been finalized. This has been explained in the survey introduction (see Appendices B and C)

Anticipated dissemination and impact

The research aimed to address the knowledge gap in understanding how political values and value-based motivators influence flood risk perceptions. Findings will be shared with interested survey respondents, which can increase respondents' awareness regarding the

underlying values behind their flood risk perceptions. The results of this study might be helpful for governmental institutions or waterboards to improve risk communication strategies by aligning them with citizens' underlying values.

4. Results

This chapter presents the findings of the research. The chapter begins by discussing the survey's representativeness with respect to the population. After this, the linear regression and logistic regression, as well as supplementary tests, are discussed. Moreover, the chapter will analyze the data gained from the interviews. Lastly, the chapter provides a comprehensive summary of the research findings and sets the stage for the discussion in Chapter 5.

Sample's representability of the population

The table below gives an overview of the sample's demographics compared to the population's. As visible in the table, the male population is overrepresented, and the female population is underrepresented, but only by 2,2%. For age, the following groups are underrepresented: 18-25, 41-50, and 81+. Whilst there were no statistics with similar categories for education available for the population, the available statistics do indicate an overrepresentation of people with a high level of education. These limitations in the sample's representability have to be taken into account when generalizing the findings for the population of Zwolle.

	<i>Sample (see Appendix M)</i>	<i>Population (CBS, 2024; CBS, 2025)</i>
Gender *	Male: 51,5%	Male: 49,3%
	Female: 48,5%	Female: 50,7%
Age**	18-25: 6,4%	18-25: 13,7%
	26-40: 33,3%	26-40: 27,0%
	41-50: 11,5%	41-50: 16,0%
	51-65: 28,2%	51-65: 23,1%
	66-80: 20,5%	66-80: 15,5%
	81+ : 0%	81+: 4,7%
Highest degree of education ***	Lower education: 1,3%	Elementary school: 6.6%
	MBO: 16,5%	VMBO, HAVO-, VWO- junior years, MBO1: 15.4%
	HBO: 51,9%	HAVO, VWO, MBO2,3,4: 38.9%
	WO/University: 30,4%	HBO-, WO Bachelor: 26,1%
		HBO-, WO-Master, doctorate: 13%

*Table 3: This table gives an overview of the sample's representation of the population. It is important to note that the data in the table excludes missing cases from the sample. *No respondent indicated having a different gender, nor was it in the CBS database. ** Minors were excluded from the study due to privacy considerations. ***No statistics with similar categories as the sample were found for the population.*

Regression analyses

To analyze the data, both a linear regression and a binary logistic regression were performed with flood risk perception as the dependent variable. This dual approach was chosen to capture different analytical perspectives on the data and to validate the reliability of the results. The linear regression treated flood risk perception as a continuous variable, on a scale from one to ten, allowing for the identification of subtle associations between predictors and increases or decreases in flood concern. This approach is valuable for understanding the magnitude and direction of influence for each independent variable across the full range of concern levels, expressed by the unstandardized coefficient “B”. The logistic regression, in contrast, involved a binary version of flood risk perception, low vs. high concern. This method allowed for testing predictors of high flood concern specifically, which may be more practically relevant for policy-making or risk communication. Unlike linear regression, logistic regression estimates are the odds of an outcome occurring. Therefore, instead of interpreting the unstandardized coefficients “B”, which are not easily meaningful for a binary independent variable, the regression presents “Exp(B)”, the exponentiated coefficient. “Exp(B)” represents the odds ratios, making it easier to understand how an increase in an independent variable affects the odds of being highly concerned about flooding.

In both models, a p-value below 0.05 suggests that the relationship between the dependent variable and the independent variable is statistically significant. In other words, it indicates that the variable is meaningfully contributing to explaining variation in flood risk perception.

Using both models offered a complementary view: while linear regression captured the overall trend across the spectrum, logistic regression provided insights into the tipping points.

Preparing data for regressions

To perform the regression analyses, some variables had to be translated into binary and ratio variables. To create the binary variables, categories for the experience and disability/chronic illness variables had to be combined.

For the experience variable, two new variables were created `personal_social_experience` (1 = “Yes” and “No, but someone in my social circle has” ; 0 = “No”) and `personal_experience` (1 = “Yes”; 0 = “No, but someone in my social circle has” and “No”). Using a chi-square test, both variables were tested and okay to use (see *Appendix N*), after which it was chosen to continue with the `personal_social_experience` variable.

The disability/chronic illness variable was translated into a binary variable instead of a ratio variable because it is difficult to “scale” someone's disability or chronic illness. The new binary variable was coded in the following way: “I have no disability or chronic illness” as “0” and responses indicating the presence of a disability or chronic illness as “1”.

The gender variable did not need to combine groups, as only 2 genders were selected over the population: male and female. Although respondents were allowed to select “non-binary”, “other, namely...”, or “I prefer not to say”, no respondent selected one of these options; only “male” and “female” were selected. This means that the gender variable only needed to be translated from a nominal to a binary variable by coding “Male” as “0” and “Female” as “1”. This translation did not edit the data in any other way.

Since age and level of education are ordinal variables, they could not be taken into account in the regressions, which can only provide statistics for ratio and interval data. Age and level of education were translated into ratio variables by coding the answers on a scale.

- The following translation was made for age: “18-25” into “1”, “26-40” into “2”, “41-50” into “3”, “51-65” into “4”, “66-80” into “5”, and “81+” into “6”.
- The following translation was made for the level of education: “Primary education” into “1”, “MBO” into “2”, “HBO” into “3”, “University” into “4”.

For the political value and flood risk perception motivator, dummies were created. This means that for these variables, four new binary variables were created. Each binary variable was named as the category they had as “1”. For example, the variable `hedonic_pvt` means that the respondent prioritizes a hedonic value when making political decisions, with `pvt` standing for “political value term”. If the respondent indicated prioritizing another value in political decisions, it was coded as “0” in the `hedonic_pvt` variable. The same goes for the flood risk perception (`frp`) motivators: `biospheric_frp` has biospheric as “1” and all other motivators (i.e., hedonic, egoistic, altruistic) as “0”.

Lastly, to prepare for the logistic regression a dummy for perceived flood risk was coded based on the the mean perceived flood risk, which was determined to be 4, see Appendix O. the dummy for perceived flood risk was coded the following way: individuals perceiving flood risk to be at a 4 or lower were labeled “low” (0), and individuals perceiving flood risk to be higher than 4 were labeled “high” (1).

Regression findings

The quantitative analysis involved a linear and a logistic regression, both split into three steps: personal characteristics, political value orientations, and motivations for flood risk concern. The dependent variable for the linear regression was perceived flood risk, measured on a scale from 1 to 10 (see Appendix P), while the logistic regression used a binary variable, low vs. high (see Appendix Q).

Model 1: Demographics and experience

The first model introduced age, gender, level of education, presence of a disability or chronic illness, and flood experience. In both regressions, this first model was not statistically significant. This suggests that, within this sample, demographic and experiential factors alone do not explain variation in flood risk concern.

Model 2: Political value orientations

The second model added political value to the regressions: hedonic_pvt, egoistic_pvt, and biospheric_pvt. The altruistic value was left out as it serves as the reference category. This model was significant overall in both regressions.

- In the linear regression, the biospheric_pvt value was a statistically significant predictor for perceived flood risk ($B = 2.008$, $p = 0.001$, Table P4), meaning that individuals who prioritize biospheric values when making political decisions scored approximately 2 points higher on the flood risk concern scale compared to those with altruistic values.
- In the logistic regression, biospheric_pvt also emerged as a predictor for perceived flood risk ($B = 1.927$, $\text{Exp}(B) = 6.867$, $p = 0.011$, Table Q6). This indicates that people who prioritize biospheric values when making political decisions are almost 7 times more likely to report “high” flood concern than those who prioritize altruistic values.

This pattern was also visible in interviews. Two participants (interviewees 1 and 3) who consistently voted for progressive parties emphasized environmental protection in their political decisions and expressed moderate to high flood concern. However, the interviewees clarified that flood risk itself was not a deciding factor in their voting behavior, especially not at the national level.

This indicates that whilst political values shape risk perception, risk perception does not influence national voting behavior.

Model 3: Motivations for flood concern

In the final model, motivations for flood risk concern were added, again entered as dummy variables: hedonic_frp, egoistic_frp, and biospheric_frp, with altruistic motivations serving as the reference group. Again, this model was significant overall for both regressions.

- In the linear regression, both biospheric_pvt ($B = 2.003$, $p = 0.003$, Table P4) and egoistic_frp ($B = 1.510$, $p = 0.0340$, Table P4) were significant predictors for flood

risk perception. These results mean that, statistically, people who prioritize biospheric values when making political decisions score 2 points higher on perceived flood risk than people who prioritize altruistic values. Next to this, participants who reported egoistic reasons (e.g., financial concern for their property) as their primary reason for being worried about flooding scored 1.5 points higher on perceived flood risk than those who reported altruistic motivations.

- In the logistic regression, biospheric_pvt ($B = 2.203$, $\text{Exp}(B) = 9.057$, $p = 0.019$, Table Q8), egoistic_frp ($B = 2.852$, $\text{Exp}(B) = 17.329$, $p = 0.16$, Table Q8), and flood experience ($B = 2.268$, $\text{Exp}(B) = 9.658$, $p = 0.021$, Table Q8) all significantly predicted high flood risk. These results mean that people who prioritize biospheric values when making political decisions are 9 times more likely to report “high” flood risk concern than individuals prioritizing altruistic values, people whose concern is motivated by egoistic values are seventeen times more likely to perceive flood risk as “high” compared to individuals whose concern is motivated by altruistic values, and people with direct or indirect experience with floods are almost ten times more likely to report a “high” flood risk perception than individuals without experience.

The trend that egoistic values as a concern motivator can cause a higher flood risk perception was seen in the interview with participant 4, a VVD voter, who expressed flood concern due to the potential economic damage, rather than environmental consequences.

Whilst flood experience was not a significant predictor in the linear regression, it was significant in the logistic regression. This was supported by interviewee 2 and 3, who had experience with floods either direct or indirect; their concern was motivated by altruistic values, concern for those unable to protect themselves.

Additional testing and group comparisons

In addition to the main regression analyses, supplementary tests were conducted to deepen the understanding of the patterns behind flood risk perception and motivation. First, the relationship between political alignment and perceived flood risk is analysed. After this, several variables are tested to see if a pattern can be found between each variable and one's motivator for perceiving flood risk. Possible relationships can be taken into account when tailoring flood risk communication strategies to certain groups.

Does political alignment (left, middle, right) influence flood risk perception?

A Kruskal-Wallis test was performed to test if there is a relationship between political alignment and flood risk perception. The Kruskal-Wallis test was selected to test this as it is a nonparametric test, meaning that it should be used when the variables are not normally distributed, which is used to determine if there are statistically significant differences between two or more groups (Laerd Statistics, n.d.).

The box plot below (Figure 5) shows the results, indicating a stark difference between the left political wing and the middle and right political wings. The test indicated a significant result between the left and right wings ($p = 0.013$), and a borderline significance between the left and middle wings ($p = 0.057$). To conclude, the Kruskal-Wallis test indicates that left-leaning individuals perceived flood risk to be higher by two points out of ten than right-leaning individuals (see Appendix R).

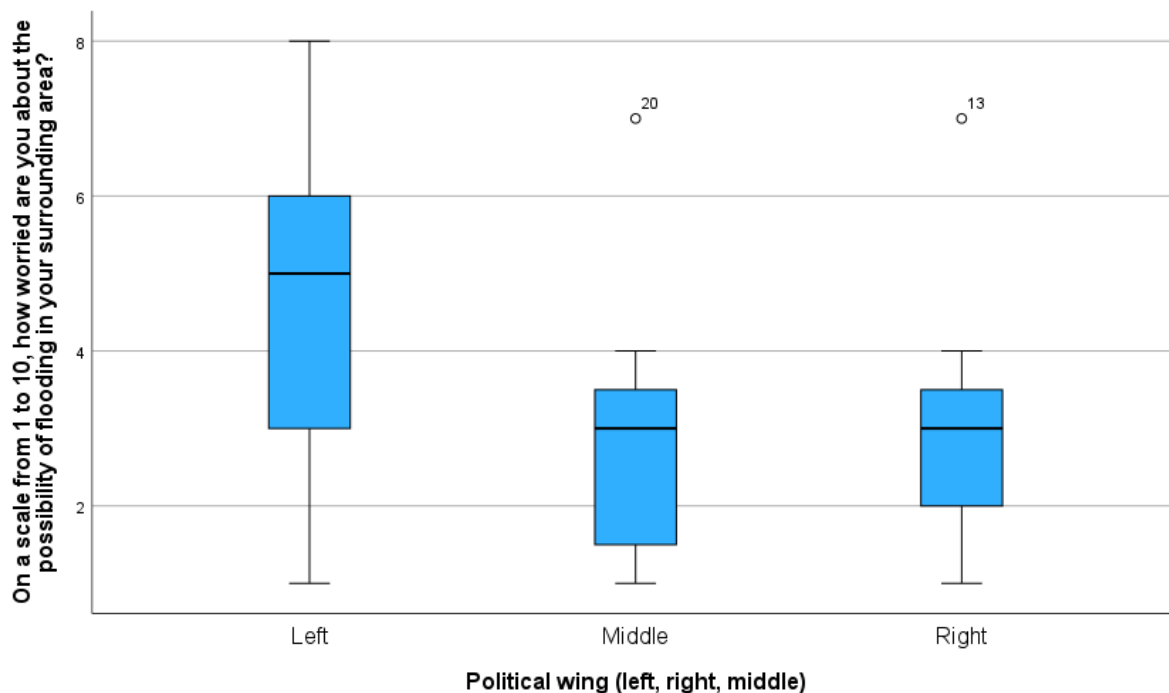

Figure 5: A box plot created by SPSS-29 showing the difference in perceived flood risk by political alignment

Do personal characteristics predict specific motivations for flood concern?

Cross-tabulations with chi-square tests were performed to test if certain personal characteristics are associated with certain motivators for flood concern.

Regarding flood experience and flood concern motivators, a significant association was found (see *Appendix S*), suggesting that, in this sample, individuals' motivations for concern about flooding were influenced by experience, or lack thereof. In other words, in this sample, people with different types of experience tend to have different reasons for why they're concerned about flood risk.

Analysis of the observed versus expected frequencies (see Table S2) revealed that participants with flood experience were more likely than expected to report altruistic motivators (Observed = 10, Expected = 6.9) or hedonic motivators (Observed = 6, Expected = 2.1). Respondents without flood experience were more likely than expected to report egoistic motivators (Observed = 20, Expected = 16.5).

The cross-tabulations with chi-square tests found no significant associations between concern motivation and age (see *Appendix T*, Table T3), gender (see *Appendix U*, Table U3), level of education (see *Appendix V*, Table V3), political alignment (see *Appendix W*, Table

W3), or the presence of a disability/chronic illness (see Appendix X, Table X3). In other words, these factors do not influence one's motivation for perceived flood risk in this sample.

Additional insights from the interviews

Some insights that were gained from the interviews have been explained among the results from the regressions, however, more insights were gained that were not adjacent to the variables addressed in the statistical analyses. Nonetheless, these insights are very valuable, e.g., for risk communication strategies.

All four interviewees named the government to be primarily responsible for protection against floods. They also mentioned different levels of government to have some responsibility, especially for communication: municipal, safety region, and water boards. However, each named the national government to be most responsible.

An emergent theme in the interviews was strong trust in governmental institutions to manage flood risk. While the survey did not directly measure institutional trust, the absence of concern among some respondents despite high risk exposure may reflect this. This points to a mediating variable not fully captured in the survey: civic trust. This trust may explain why some highly educated or politically aware individuals reported only moderate concern, despite high exposure or biospheric values.

Regarding a citizen's role in protection against floods, the interviewees acknowledged that individuals can take small steps, like living sustainably (according to interviewee 1), creating a green garden (according to interviewee 4), or preparing emergency kits (according to interviewees 1, 2, and 3). Interviewee 3 mentioned that a shared responsibility would be ideal, but that action from the citizens should be supported or even initiated by the national or local government.

All four interviewees felt that there was not enough clear information about what to do during a flood or how to prepare for one. The interviewees indicated that they would prefer local communication from the municipal government over general national campaigns. They

believed that local governments could better inform citizens about practical steps relevant to their region.

Summary of the findings

In this study, biospheric political value orientation emerged as a strong and consistent predictor of higher perceived flood risk. Additionally, egoistic motivations were significantly associated with elevated risk perception across both regression models. Notably, egoistic motivation had a particularly strong effect in the logistic regression, increasing the likelihood of high concern by a factor of seventeen.

A key distinction between the two models was the role of flood experience. While not significant in the linear model, experience was a significant predictor in the logistic model. This can be explained by the simplified nature of the logistic model, which simplifies the outcomes into two groups, rather than a continuous scale, making the effect easier to detect.

Supplementary analyses further highlighted the influence of political orientation: left-leaning individuals perceived significantly higher flood risk than those with right-leaning alignments. Experience also shaped the underlying motivations behind risk perception. Individuals with flood experience were more likely to cite altruistic or hedonic motivations for concern, while those without experience were more likely to report egoistic motivations. In contrast, age, gender, education, political alignment, and the presence of a disability or chronic illness were not significantly associated with motivation type, indicating these characteristics had limited explanatory power in this regard.

These findings should be interpreted with caution due to the study's sample size and representativeness. While gender distribution was relatively balanced, certain age groups (18–25, 41–50, and 81+) were underrepresented, and the sample included a higher proportion of respondents with advanced education.

The qualitative interviews provided valuable context to the statistical findings, with interviewees explaining that flood risk itself was not a decisive factor in national voting behavior. Across the political spectrum, participants agreed that flood protection is primarily

the government's responsibility. Although there was general willingness to contribute to sustainability, interviewees relied heavily on government leadership during crises, such as flooding.

Furthermore, participants emphasized a perceived lack of clear, locally relevant information about flood preparedness. They expressed a preference for practical guidance from municipal authorities over broad national campaigns.

Overall, the interviews support the conclusion that political values shape how people perceive and prioritize flood risk, but perceptions of flood risk do not significantly influence political identity. This relationship appears to hold more relevance in local contexts, such as water board elections, where environmental concerns are more directly linked to policy decisions.

5. Discussion

This research aimed to fill the existing knowledge gap and provide insights into the relationship between underlying political values, flood risk motivational values, and perceived flood risk. The research question was: How do political values and flood risk motivators influence flood risk perception of inhabitants of the city of Zwolle?

The results indicate that while participants were aware of flood risks, it had a limited influence on their voting behavior. Statistically, a correlation was found between perceived flood risk and political alignment, with left-wing individuals more likely to perceive high flood risk than right-wing individuals. The interview findings did not corroborate this, indicating that participants viewed flood protection as an overall government responsibility, regardless of political orientation. Voting decisions were shaped by broader values, e.g., environment, social equality, governance, rather than by flood risk concerns. However, in water board elections, voters considered a party's arguments regarding flood risk and flood protection to influence their voting behavior. The interview data highlights a reliance on governmental leadership for flood protection, with citizens willing to take steps as well. The key issue that could be identified from both the survey and the interviews was the lack of clear and locally-relevant information on flood preparedness, which suggests a gap in the needs of the citizens and the provisions from the government.

The findings support the existing literature by confirming or disproving theories. In line with Lechowska (2018) and Raaijmakers *et al.* (2008), participants showed general awareness and moderate worry about flooding, yet, as Raaijmakers *et al.* (2008) suggested, the government was thought to hold primary responsibility. Citizens' actions remained largely symbolic, e.g., green gardens or emergency kits, reinforcing the distinction made by Raaijmakers *et al.* (2018) between individual and institutional preparedness.

This research found mixed results regarding the relationship between flood experience and perceived flood risk. The linear regression showed no significant relationship between flood experience and perceived flood risk. Only when considering perceived flood risk as a binary, low vs. high, a statistically significant relationship could be found in which

people with experience, both direct or indirect, are nine and a half times more likely to experience flood risk as high compared to individuals without experience. Experience was also found to influence the flood risk motivator, with individuals with experience more likely to have altruistic or hedonic motivators for perceiving flood risk and individuals without experience more likely to report egoistic concern motivators.

In line with expectations from studies linking political orientation to environmental risk perception (McCright & Dunlap, 2011; Kastner-Wilcox *et al.*, 2022; Poortinga *et al.*, 2011; Whitmarsh, 2011; Sun & Han, 2018), the statistical data showed a significant relationship between political orientation and perceived flood risk, with left-leaning individuals perceiving a statistically significantly higher flood risk than right-leaning individuals. Individuals who prioritize biospheric values when making voting decisions or whose perceived flood risk is motivated by egoistic values are more likely to perceive high flood risks.

However, the interviewees did not consider perceived flood risk a driver in national voting decisions, even among participants with biospheric or altruistic political values. Based on this, it can be concluded that perceived flood risk does not influence voting behavior in national elections. However, interviewees did consider flood risk concerns in water board elections, which is in line in line with van Groeningen (2021). This suggests that political values and flood-related behavior are more closely linked at the water board level.

Furthermore, demographic factors such as gender, education, and age, as well as having a chronic illness or disability, did not statistically influence patterns in flood risk perception, contributing to the mixed evidence in the literature (Macoby & Jacklin, 1974; Grothmann & Reusswig, 2006; Sjöberg, 1998; Sjöberg & Drottz-Sjöberg, 1993; Działek *et al.*, 2014; Lindell & Hwang, 2008; Knocke & Kolviras, 2007; Botzen & Van Den Bergh, 2012; Zaalberg *et al.*, 2009; Raaijmakers *et al.*, 2008; King, 2002; Botzen *et al.*, 2009; Qasim *et al.*, 2015; Kellens *et al.*, 2011; Armas *et al.*, 2015; Bubeck *et al.*, 2012;). Additionally, demographic factors were not found to predict flood risk concern motivators in the sample.

In conclusion, the results suggest that perceived flood risk does not directly influence political values and voting behavior, except in more context-specific cases like water board elections.

Limitations

The sample showed a slight overrepresentation of individuals with higher education and an underrepresentation of certain age groups (18–25 and 81+), which may affect the generalizability of the findings. Besides this, the sample only included binary genders, which limits the representability of those identifying differently. Additionally, the limited number of qualitative interviews reduced the ability to explore motivational dynamics across a broader population. Lastly, as the study was conducted in a single city, Zwolle, the findings may not be applicable in other Dutch cities or international contexts.

6. Conclusion

This research explored the question: How do political values and flood risk motivators influence the flood risk perception of inhabitants of the city of Zwolle? Through the use of a mixed-methods approach that combined surveys and interviews, the study revealed insights into the complex interplay between political orientation, values, and perceptions of flood risk.

The results indicate a relationship between political values and perceived flood risk within this sample. Individuals who are left-leaning or prioritize biospheric values in their political decision-making score higher on perceived flood risk; similarly, those with egoistic motivations for their perceived flood risk are seventeen times more likely to have a high flood risk perception. These psychological factors proved to be stronger predictors of flood risk perception than demographic characteristics. Next to this, direct and indirect experience was also found as a predictor of high flood risk concern.

Contrary to previous studies suggesting a weak or non-existent link, this research showed that left-leaning individuals statistically perceive a higher flood risk than those with right-wing orientations. However, while statistical analysis showed a relationship between political values and perceived flood risk, qualitative interviews revealed that one's perception of flood risk does not influence national voting behavior. Instead, flood-related concerns appeared more relevant in local contexts, such as water board elections, where specific flood management policies and communication play a more visible role. This study adds to the current literature on the political dimension of climate risk perception, in the context of floods, as it adds to the understanding of how political and personal values shape the way individuals register environmental threats like floods.

This research highlights a potential gap between perceiving flood risk and acting on this perception, as the interviewees explained their reliance on governmental institutions to act on their behalf. This civic dependence highlights the importance of effective flood risk communication. As participants explained, they prefer locally tailored information, municipalities and water boards could improve flood risk communication by providing region-

specific guidance and preparedness tools, rather than relying solely on broad national campaigns.

All in all, this study highlights that climate resilience and adaptation are not just technical challenges but also deeply social and political ones. This study's results may serve as a representative case for exploring similar dynamics in other regions, especially those with high institutional trust, flood risk, and complex political landscapes. By revealing how values shape risk perception, this research adds nuance to the growing body of literature on climate psychology, governance, resilience, and adaptation.

Recommendations

Based on these findings, several practical recommendations can be made:

1. Tailor flood communication strategies to align with dominant concern motivation values. For example, people concerned for flood because of biospheric values respond better to calls for improved flood protection when the environmental benefits are highlighted than those with egoistic values, who would respond better when financial benefits are highlighted. The framing of policies has been shown to influence policy support (Severson & Coleman, 2015). Further research could look into the optimal framing for policies to gain maximum support.
2. Strengthen local flood preparedness communication by ensuring messaging is practical, clear, and accessible, addressing the specific concerns of the region. An example might be taken from Sweden, where the Civil Contingencies Agency (MSB) distributed an information folder titled *"In case of crisis or war"* (*Om krisen eller kriget kommer*) in both Swedish and English. The folder outlines various potential crises, ranging from natural disasters to military threats, and explains how they may impact everyday life. It provides practical guidance on how individuals and households can prepare, including a checklist of essential supplies such as food, water, warm clothing, and other necessities. The folder also explains Sweden's public alarm systems and includes important emergency contact numbers (MSB, 2024). This

folder was sent to all inhabitants of Sweden. The initiative aims to strengthen public resilience and ensure that citizens are better equipped to respond in times of crisis.

3. Foster shared responsibility models where both government and citizens understand their respective roles in flood prevention and response. In this context, it is also impossible to consider how communities can improve the resilience of vulnerable groups, like the elderly or people with disabilities. Future research could look into the most optimal model for shared responsibility to ensure optimal preparedness and response in case of a flood.

Future research recommendations

As mentioned above, this research's findings highlight several paths for future research to take. Firstly, future research could look into the optimal framing for policies to gain maximum support. Next, future research could focus on specific regional concerns and regional communication strategies. Thirdly, future research could look into shared responsibility models or develop one to ensure optimal preparedness in case of a flood. Future research could examine multiple regions with varying flood risks and political climates to see if the findings from this study are still applicable. Additionally, a longitudinal design could help assess how flood risk perceptions and political attitudes evolve, particularly as flood events occur or policy changes. Lastly, future research could explore the effectiveness of targeted communication campaigns based on value alignment or explore interventions on how best to influence public engagement with flood preparedness.

References

AlleCijfers, 2024. *Statistieken woonplaats Zwolle*. [Online]

Available at: <https://allecijfers.nl/woonplaats/zwolle/>

[Accessed 19 December 2024].

Atlas Leefomgeving Kaarten, n.d. *Kaarten*. [Online]

Available at: [https://www.atlasleefomgeving.nl/kaarten?config=3ef897de-127f-471a-959b-](https://www.atlasleefomgeving.nl/kaarten?config=3ef897de-127f-471a-959b-93b7597de188&gm-z=3&gm-x=149139.839999999985&gm-y=459784.96&gm-b=1544180834512,true,1;1554714406473,true,0.8;1638290151472,false,1;1638290151471,false,1;1638290151470,false,1;163829015)

[93b7597de188&gm-z=3&gm-x=149139.839999999985&gm-y=459784.96&gm-](https://www.atlasleefomgeving.nl/kaarten?config=3ef897de-127f-471a-959b-93b7597de188&gm-z=3&gm-x=149139.839999999985&gm-y=459784.96&gm-b=1544180834512,true,1;1554714406473,true,0.8;1638290151472,false,1;1638290151471,false,1;1638290151470,false,1;163829015)

[b=1544180834512,true,1;1554714406473,true,0.8;1638290151472,false,1;1638290151471,f](https://www.atlasleefomgeving.nl/kaarten?config=3ef897de-127f-471a-959b-93b7597de188&gm-z=3&gm-x=149139.839999999985&gm-y=459784.96&gm-b=1544180834512,true,1;1554714406473,true,0.8;1638290151472,false,1;1638290151471,false,1;1638290151470,false,1;163829015)

[alse,1;1638290151470,false,1;163829015](https://www.atlasleefomgeving.nl/kaarten?config=3ef897de-127f-471a-959b-93b7597de188&gm-z=3&gm-x=149139.839999999985&gm-y=459784.96&gm-b=1544180834512,true,1;1554714406473,true,0.8;1638290151472,false,1;1638290151471,false,1;1638290151470,false,1;163829015)

[Accessed 13 December 2024].

Atlas Leefomgeving, 2024. *Overstroming*. [Online]

Available at: <https://www.atlasleefomgeving.nl/thema/klimaatverandering/overstroming>

[Accessed 2 December 2024].

Baan, P. J. A. & Klijn, F., 2004. Flood risk perception and implication for flood risk management in the Netherlands. *International Journal of River Basin Management*, pp. 113-122.

Becker, G., Aerts, J. C. J. H. & Huitema, D., 2013. Influence of flood risk perception and other factors on risk-reducing behavior: a survey of municipalities along the Rhine. *Journal of Flood Risk Management*, 2014 February, pp. 16-30.

Botzen, W. J. W., Aerts, J. C. J. H. & van den Bergh, J. C. J. M., 2009. Dependence of flood risk perceptions on socioeconomic and objective risk factors. *Water Resources Research*, 29 October.

Botzen, W. J. W. & Van Den Bergh, J. C. J. M., 2012. Monetary valuation of insurance against flood risk under climate change. *International Economic Review*, 25 July, pp. 1005-1026.

Boudreau, D., McDaniel, M., Sprout, E. & Turgeon, A., 2023. *Flood*. [Online]

Available at: <https://education.nationalgeographic.org/resource/flood/>

[Accessed 2 December 2024].

Bradford, R. A. et al., 2012. Risk perception – issues for flood management in Europe.

Natural Hazards and Earth Sytem Sciences, 20 July, pp. 2299-2309.

Bradley, G. L., Babutsidze, Z., Chai, A. & Reser, J. P., 2020. The role of climate change risk perception, response efficacy, and psychological adaptation in pro-environmental behavior: A two nation study. *Journal of Environmental Psychology*, 15 March.

Bubeck, P., Botzen, W. J. W. & Aerts, J. C. J. H., 2012. A review of risk perceptions and other factors that influence flood mitigation behavior. *Risk Analysis*, September, pp. 1481-1495.

Callow, M. A., Callow, D. D. & Smith, C., 2020. Older Adults' Intention to Socially Isolate Once COVID-19 Stay-at-Home Orders Are Replaced With "Safer-at-Home" Public Health Advisories: A Survey of Respondents in Maryland. *Journal of Applied Gerontology*, pp. 1175-1183.

CBS, 2024. *Bevolking op 1 januari en gemiddeld; geslacht, leeftijd en regio*. [Online]

Available at:

<https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/03759ned/table?searchKeywords=Zwolle>

[Accessed 8 April 2025].

CBS, 2025. *Bevolking; hoogstbehaald onderwijsniveau en regio*. [Online]

Available at:

<https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/85525NED/table?searchKeywords=zwolle>

[Accessed 8 April 2025].

Chen, N.-T. N., 2023. Exploring and contextualizing the associations among political identification, vaccine risk and benefit perceptions, and vaccine acceptance. *Risk Analysis*, pp. 1219-1236.

Colton, C. E. & Sumpter, A. R., 2009. A Social Memory and Resilience in New Orleans.

Natural Hazards, March, pp. 355-364.

Cryer, B., McCarty, R. & Childre, D., 2003. Pull the Plug on Stress. *Harvard Business Review*, July.

de Bruin, W. B., Wong-Parodi, G. & Morgan, M. G., 2014. Public perceptions of local flood risk and the role of climate. *Environment Systems and Decisions*, pp. 591-599.

- Duží, B. et al., 2014. Journal of Flood Risk Management. *Household measures for river flood risk reduction in the Czech Republic*, 29 September, pp. 253-266.
- Działek, J., Biernacki, W. & Bokwa, A., 2014. Impact of social capital on local communities' response to floods in southern Poland. *Risks and Conflicts: Local Responses to Natural Disasters*, p. 185–205.
- Ester, P. & Vinken, H., 2000. Sustainability and the cultural factor. Results from the Dutch GOES Mass Public Module. *Tilburg University Research Portal*.
- Gijzen, C., Jelacic, M. & Merckelback, H., 2008. Acute stress, cortisol en het geheugen: hoe hangen ze samen?. *Neuropraxis*, February, pp. 9-14.
- Green, R., 2024. *The year of elections: The rise of Europe's far right*. [Online]
Available at: <https://www.ibanet.org/The-year-of-elections-The-rise-of-Europes-far-right>
[Accessed 17 November 2024].
- Grothmann, T. & Reusswig, F., 2006. People at Risk of Flooding: Why Some Residents Take Precautionary Action While Others do no. *Natural Hazards*, pp. 101-120.
- Han, Z., Lu, X., H-rhager, E. H. & Yan, J., 2017. The effects of trust in government on earthquake survivors' risk perception and preparedness in China. *Natural Hazards*, pp. 437-452.
- Heijmans, A., 2001. *Vulnerability: A matter of perception*, University College of London: Benfield Greig Hazard Research Centre.
- KaartNederland, n.d. *Kaart Nederland met provincies*. [Online]
Available at: https://www.kaartnederland.net/map-van-nederland-met-provincies#google_vignette
[Accessed 19 december 2024].
- Kastner-Wilcox, R. K. et al., 2022. Assessing the risk perception of soil degradation using a college student sample. *Soil Security*, 15 December.
- Kellens, W., Zaalberg, R., Neutens, T. & Vaneuville, W., 2011. An analysis of the public perception of flood risk on the Belgian coast. *Risk Analysis*, 31 July, pp. 1058-1068.

Kieskamp, W., 2023. *Partijen trekken niet langer naar links, de kiezers zitten in het midden.*

[Online]

Available at: <https://www.trouw.nl/politiek/partijen-trekken-niet-langer-naar-links-de-kiezers-zitten-in-het-midden~bf9ddda7/?referrer=https://www.google.com/>

[Accessed 13 December 2024].

King, D., 2002. You're on Your Own: Community Vulnerability and the Need for Awareness and Education for Predicatable Natural Disasters. *Journal of Contingencies and Crisis Management*, 16 December, pp. 223-228.

Kiviniemi, M. T., Orom, H., Hay, J. L. & Waters, E. A., 2022. Prevention is political: political party affiliation predicts perceived risk and prevention behaviors for COVID-19. *BMC Public Health*.

Klijn, F., de Bruijn, K. M., Knoop, J. & Kwadijk, J., 2011. Assessment of the Netherlands' Flood Risk Management Policy Under Global Change. *AMBIO*, pp. 190-192.

Knocke, E. T. & Kolviras, K. N., 2007. Flash flood awareness in south west Virginia. *Risk Analysis*, pp. 155-169.

Laerd Statistics, n.d. *Kruskal-Wallis H Test using SPSS Statistics*. [Online]

Available at: <https://statistics.laerd.com/spss-tutorials/kruskal-wallis-h-test-using-spss-statistics.php>

[Accessed 9 April 2025].

Lamond, J. E., Proverbs, D. G. & Hammond, F. N., 2009. Accessibility of flood risk insurance in the UK: confusion, competition and complacency. *Journal of Risk Research*, pp. 825-841.

Law Insider, n.d. *Political affiliation definition*. [Online]

Available at: <https://www.lawinsider.com/dictionary/political-affiliation?cursor=CmISXGoVc35sYXdpcbnNpZGVyY29udHJhY3Rzcj4LEhpEZWZpbml0aW9uU25pcHBldEdyb3VwX3Y1MSIecG9saXRpY2FsLWFMZmlsaWF0aW9uIzAwMDAwMDBhDKIBAmVuGAAgAA%3D%3D>

[Accessed 2 December 2024].

- Lechowska, E., 2018. What determines flood risk perception? A review of factors of flood risk perception and relations between its basic elements. *Natural Hazards*, 25 September, pp. 1341-1366.
- Lind, D., 2017. The "500-year" flood, explained: why Houston was so underprepared for Hurricane Harvey. *Vox*, 28 August.
- Lindell, M. K. & Hwang, S. N., 2008. Households' Perceived Personal Risk and Responses in a Multihazard Environment. *Risk Analysis*, pp. 539-556.
- Maartensson, H. & Loi, N. M., 2022. Exploring the relationships between risk perception, behavioural willingness, and constructive hope in pro-environmental behaviour. *Environmental Education Research*, pp. 600-613.
- Macoby, E. E. & Jacklin, C. N., 1974. *The Psychology of Sex Differences*. Stanford, California: Stanford University Press.
- Maddox, I., 2014. *Three Common Types of Flood Explained*. [Online]
Available at: <https://www.intermap.com/risks-of-hazard-blog/three-common-types-of-flood-explained>
[Accessed 2 December 2024].
- Magali, J.-G. & Anne, S., 2022. What role does education play in environmental concerns?. *Training and Employment*, 20 January.
- McCright, A. M. & Dunlap, R. E., 2011. The Politicization of Climate Change and Polarization in the American Public's Views of Global Warming, 2001–2010. *The Sociological Quarterly*, pp. 155-194.
- Messner, F. & Meyer, V., 2006. Flood damage, vulnerability and risk perception—challenges for flood damage research. *Flood Risk Management: Hazards, Vulnerability, and Mitigation Measures*, January, pp. 149-167.
- Miceli, R., Sotgiu, I. & Settanni, M., 2008. Disaster preparedness and perception of flood risk: A study in an alpine valley in Italy. *Journal of Environmental Psychology*, June, pp. 164-173.
- Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, 2018. Toekomstige overstromingsrisico's in beeld gebracht. In: Deltares, ed. *Overstromingsrisico's in Nederland*. s.l.:s.n., pp. 13-26.

Mol, J. M., Botzen, W. J. W., Blasch, J. E. & de Moel, H., 2020. Insights into Flood Risk Misperceptions of Homeowners in the Dutch River Delta. *Risk Analysis*, 20 April, pp. 1450-1468.

Mortoja, M. G. & Yigitcanlar, T., 2021. Are climate change, urbanisation and political views correlated? Empirical evidence from South East Queensland. *Urban Climate*, 24 December.

MSB, 2024. *If crisis or war comes*. [Online]

Available at:

[https://www.osteraker.se/download/18.71681f6a17d7773cad8b2a0/1646221379081/The%2520brochure%2520If%2520Crisis%2520or%2520War%2520Comes%2520\(Engelska\).pdf](https://www.osteraker.se/download/18.71681f6a17d7773cad8b2a0/1646221379081/The%2520brochure%2520If%2520Crisis%2520or%2520War%2520Comes%2520(Engelska).pdf)

[Geopend 6 June 2025].

Nordlund, A. & Garvill, J., 2002. Value Structures Behind Proenvironmental Behavior. *Environment and Behavior*, November, pp. 740-756.

NOS Nieuws, 2019. *Bekijk hier alle uitslagen van de EU-verkiezingen*. [Online]

Available at: <https://nos.nl/artikel/2285797-bekijk-hier-alle-uitslagen-van-de-eu-verkiezingen>
[Accessed 13 December 2024].

NOS Nieuws, 2021. *Bekijk hier de uitslagen van de verkiezingen*. [Online]

Available at: <https://nos.nl/collectie/13860/artikel/2373037-bekijk-hier-de-uitslagen-van-de-verkiezingen>
[Accessed 13 December 2024].

NOS Nieuws, 2023. *Uitslagen Tweede Kamer 2023*. [Online]

Available at: <https://app.nos.nl/nieuws/tk2023/>
[Accessed 13 December 2024].

NOS Nieuws, 2024. *Uitslagen Europees Parlement 2024*. [Online]

Available at: <https://app.nos.nl/nieuws/ep2024/>
[Accessed 13 December 2024].

Overstroomik.nl, n.d. *Hoe hoog komt het water bij jou?*. [Online]

Available at: <https://overstroomik.nl/>
[Accessed 10 March 2025].

Paek, H. J. & Hove, T., 2017. *Risk Perceptions and Risk Characteristics*. [Online]

Available at: <https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190228613.013.283>

[Accessed 2 December 2024].

Pilkey, O. H., Pilkey-Jarvis, L. & Pilkey, K. C., 2016. *Retreat from a rising sea: hard choices in an age of climate change*. New York: Columbia University Press.

Planbureau voor de Leefomgeving, n.d. *Kleine kansen, grote gevolgen*. [Online]

Available at: <https://themasites.pbl.nl/o/risico-overstromingen/>

[Accessed 2 December 2024].

Poortinga, W. et al., 2011. Uncertain Climate: An Investigation into Public Scepticism about Anthropogenic Climate Change. *Global Environmental Change*, August, pp. 1015-1024.

Prime, T., Brown, J. M. & Plater, A. J., 2015. Physical and Economic Impacts of Sea-Level Rise and Low Probability Flooding Events on Coastal Communities. *PLOSE ONE*, 24 February.

Qasim, S., Khan, A. N., Shrestha, R. & Qasim, M., 2015. Risk perception of the people in the flood prone Khyber Pukhthunkhwa Province of Pakistan International Journal of Disaster Risk Reduction. *International Journal of Disaster Risk Reduction*, September.

Raaijmakers, R., Krywkow, J. & van der Veen, A., 2008. Flood risk perceptions and spatial multi-criteria analysis: an exploratory research for hazard mitigation. *Natural Hazards*, 11 March, pp. 307-322.

Schaller, S. & Carius, A., 2019. *Convenient truths: mapping climate agendas of right-wing populist parties in Europa*, Berlin: H. Heenemann GmbH & Co. KG.

Sepucha, K. et al., 2024. Perceptions of COVID-19 Risk: How Did People Adapt to the Novel Risk?. *Medical Decision Making*, February, pp. 163-174.

Severson, A. W. & Coleman, E. A., 2015. Moral Frames and Climate Change Policy Attitudes. *Social Science Quarterly*, 4 June, pp. 1277-1290.

Siegrist, M. & Gutscher, H., 2008. Natural hazards and motivation for mitigation behavior: people cannot predict the affect evoked by a severe flood. *Risk Analysis*, 28 June, pp. 771-778.

- Sjöberg, L., 1998. Worry and Risk Perception. *Risk Analysis*, pp. 85-93.
- Sjöberg, L. & Drottz-Sjöberg, B. M., 1993. *The Perceived Risk of Nuclear Waste*. Rome, s.n.
- Steg, L., 2016. Values, norms, and intrinsic motivation to act proenvironmentally. *Annual Review of Environment and Resources*, pp. 277-292.
- Steg, L., Bolderdijk, J. W., Keizer, K. & Perlaviciute, G., 2014b. An integrated framework for encouraging pro-environmental behaviour. *Journal of Environmental Psychology*, pp. 104-115.
- Steg, L. & De Groot, J. I. M., 2012. Environmental Values. *The Oxford handbook of environmental and conservation psychology*, pp. 81-92.
- Steg, L., Perlaviciute, G., van der Werff, E. & Lurvink, J., 2014a. The Significance of Hedonic Values for Environmentally Relevant Attitudes, Preferences, and Actions. *Environment and Behavior*, pp. 163-192.
- Stern, P. C. et al., 1999. A value-belief-norm theory of support for social movements: The case of environmentalism. *Human Ecology Review*, pp. 81-97.
- Stern, P. C., Kalof, L., Dietz, T. & Guagnano, G. A., 1995. Values, Beliefs, and Proenvironmental Action: Attitude Formation Toward Emergent Attitude Objects. *Journal of Applied Social Psychology*, September, pp. 1611-1636.
- Sun, Y. & Han, Z., 2018. Climate Change Risk Perception in Taiwan: Correlation with Individual and Societal Factors. *International Journal of Environmental Research and Public Health*.
- Tapsell, S. M., Penning-Rowsell, E. C., Tunstall, S. M. & Wilson, T. L., 2002. Vulnerability to flooding: health and social dimensions. *Philosophical Transactions of the Royal Society A: Mathematical, Physical and Engineering Sciences*, 15 July, pp. 1511-1525.
- Thøgersen, J. & Olander, F., 2002. Human Values and the Emergence of a Sustainable Consumption Pattern: A Panel Study. *Journal of Economic Psychology*, February, pp. 605-630.
- van Groeningen, L., 2021. Do moral values mediate the political divide on. *Student Theses Universiteit Utrecht*, 28 June.

Veenstra, M., 2017. *Dit zijn de duurste, goedkoopste en upcoming buurten van Zwolle.*

[Online]

Available at: <https://indebuurt.nl/zwolle/wonen/dit-zijn-de-duurste-goedkoopste-en-upcoming-buurten-van-zwolle~13988/>

[Accessed 1 April 2025].

Whitmarsh, L., 2011. Scepticism and uncertainty about climate change: Dimensions, determinants and change over time. *Global Environmental Change*, May, pp. 690-700.

Zaalberg, R., Midden, C., Meijnders, A. & McCalley, T., 2009. Prevention, Adaptation, and Threat Denial: Flooding Experiences in the Netherlands. *Risk Analysis*, 2 December, pp. 1759-1778.

Zhou, Y., Myrick, J. G., Farrell, E. L. & Cohen, O., 2022. Perceived risk, emotions, and stress in response to COVID-19: The interplay of media use and partisanship. *Risk Analysis*, 28 October, pp. 1572-1586.

Appendix A: Timeline of the project

Below is a table indicating the timeline of the whole research project.

<i>Task</i>	<i>Description</i>	<i>Start date</i>	<i>Deadline</i>
<i>Define RQ</i>	Read current literature on your topic of interest. Make a research question, this will guide the following literature review. Of course, it can still change a little bit	13 th of November	25 th of November
<i>Literature review draft 1</i>	Make a comprehensive overview of the existing theory on your topic	26 th of November	9 th of December
<i>Workshop sign-up</i>	In order to learn about the appropriate methodology, workshops are given that need to be signed up for	10 th of December	12 th of December
<i>Introduction draft 1</i>	Finalise the introduction draft, include aims and objectives, and so on	13 th of November	13 th of December
<i>Workshops Day 1 and 2</i>	Follow the workshops on questionnaire design, descriptive data analysis, and testing hypotheses with statistics	16 th of December	18 th of December
<i>Methodology draft 1</i>	Following the workshops so far, write a methodology draft	10 th of December	19 th of December
<i>Research proposal draft 1</i>	Writing the first version of the introduction and methodology, making sure it is as complete as possible	13 th of November	20 th of December
<i>Workshop day 3</i>	Follow the workshops on interviews and focus groups	6 th of January	6 th of January
<i>Peer review</i>	Give feedback on another student's draft proposal	28 th of December	8 th of January
<i>Workshop day 4</i>	Follow the workshop on participatory research action	13 th of December	13 th of December
<i>Final version of the proposal</i>	Implement peer review feedback → improve draft	9 th of January	17 th of January
<i>Submit for ethics approval</i>	Every research project requires approval from the ethics committee, as no personal data is required, it should be no problem to get approval	10 th of March	19 of March
<i>Data collection</i>	Data will be collected via a survey. The flyers will be ordered as soon as the ethics committee has approved the research. The survey was also promoted through the Zwolle Facebook group	20 th of March	6 th of April
<i>Statistical Analysis</i>	The data collected was analyzed using SPSS 29.	7 th op April	10 th of April
<i>Interviews + analysis</i>	Interviews were held to dive deeper into the findings from the survey	12 th of April	23 rd of April

<i>Writing the results</i>	The results from the data collection will be written out and, possibly, compared to existing literature	7 th of April	29 th of April
<i>Writing the discussion</i>	The findings of the research are considered in light of previous research, and possibly new research is incorporated. Also, the <i>so what</i> of the study is established.	30 th of April	7 th of May
<i>Writing the conclusion</i>	The research question will be answered, and implications for future research will be analyzed.	6 th of May	9 th of May
<i>Improving the final draft</i>	The final draft will be improved.	12 th of May	16 th of May
<i>Final thesis</i>	Feedback from the supervisor will be implemented/improved	2 nd of June	6 th of June
<i>Campus Fryslân conference</i>	The research will be presented to an audience, it will be a 5-minute presentation	16 th of June	25 th of June
<i>Thesis defense</i>	The thesis will be defended via a 20-minute presentation and 20 20-minute Q&A	16 th of June	27 th of June

Table A1: Timeline of the project

Appendix B : Survey (Nederlandse versie)

Beste lezer,

Mijn naam is Karlijn Hoogendoorn. Voor mijn afstudeerproject aan de Rijksuniversiteit Groningen doe ik onderzoek naar politieke waarden en overstromingsrisico perceptie. Het doel van het onderzoek is om inzicht te krijgen in de relatie tussen politieke waarden en de perceptie van overstromingsrisico's in Nederland. Deze enquête is volledig anoniem en de gegevens worden na afloop van het afstudeerproject verwijderd. De data wordt beheerd op een beschermde drive die onder de universiteit valt. De data zal enkel voor mij en mijn begeleider zichtbaar zijn, dit is omdat mijn begeleider de data moet kunnen verifiëren. Het invullen van deze enquête is volledig vrijwillig. Mocht u een vraag niet willen beantwoorden is dat mogelijk. Door deze enquête in te vullen help je niet alleen mij, maar draag je ook bij aan een beter begrip van veiligheidsperceptie in Nederland. Ik zou het op prijs stellen als je de vragenlijst deelt met familie, burens, vrienden, etc. die ook in Zwolle wonen.

Als u vragen heeft, kunt u contact met mij opnemen via k.hoogendoorn@student.rug.nl.

- 1) Ik geef toestemming voor het gebruik van mijn antwoorden voor het onderzoek.
- 2) Om er zeker van te zijn dat u in het onderzoekgebied woont, vraag ik u de eerste vier cijfers van uw postcode in te vullen.
- 3) Hoe zou u uw politieke voorkeur omschrijven?
- 4) Welke van de volgende overwegingen is voor u het belangrijkste bij het bepalen op welke partij u gaat stemmen?
 - a) Ik geef voorrang aan wat mij persoonlijk comfort brengt en mijn eigen moeite of ongemak vermindert.

- b) Ik geef voorrang aan manieren om mijn persoonlijke middelen te vergroten, zoals financiële zekerheid of sociale status.
 - c) Ik geef voorrang aan acties die het welzijn van anderen bevorderen en kwetsbare groepen in de samenleving ondersteunen
 - d) Ik geef voorrang aan de impact van mijn keuzes op de natuur, ecosystemen en het milieu.
- 5) Heeft u ooit een overstroming meegemaakt?
- a) Ja
 - b) Nee, maar iemand in mijn sociale omgeving wel
 - c) Nee
- 6) Op een schaal van 1 tot 10, hoe bezorgd bent u over de mogelijkheid van overstromingen in uw omgeving? 1 is helemaal niet bezorgd en 10 is extreem bezorgd.
- 7) Welke van de volgende standpunten weegt voor u het zwaarst bij het beoordelen van overstromingsrisico's en de noodzaak om hierop te reageren?
- a) "Mezelf beschermen tegen stress en ongemak veroorzaakt door overstromingen is een belangrijke prioriteit voor mij."
 - b) "Ik maak me zorgen over hoe overstromingsrisico's mijn persoonlijke financiële situatie en eigendomswaarde zullen beïnvloeden."
 - c) "Ik vind het belangrijk om overstromingsrisico's te verminderen om kwetsbare gemeenschappen en mensen die zichzelf minder goed kunnen beschermen, te beschermen."
 - d) "Het is belangrijk om overstromingsrisico's aan te pakken vanwege de impact op ecosystemen en de natuurlijke omgeving."
- 8) Wat is uw leeftijd?
- a) 18-25
 - b) 26-40
 - c) 41-50
 - d) 51-65

e) 66-80

f) 81+

9) Wat is uw geslacht?

a) Man

b) Vrouw

c) Non-binair

d) Anders: _____

e) Zeg ik liever niet

10) Heeft u een handicap of chronische aandoening? Meerdere opties mogelijk.

a) Ik heb geen handicap of chronische aandoening

b) Autisme

c) Blind of visueel verhindert

d) Doof of hardhorend

e) Mobiliteit-gerelateerde handicap

f) Mentale gezondheidsproblemen

g) Stomheid of andere spraak-gerelateerde handicap

h) Anders: _____

i) Zeg ik liever niet.

11) Wat is uw opleidingsniveau?

a) Lager onderwijs

b) MBO

c) HBO

d) Universiteit

e) Zeg ik liever niet

12) Heeft u nog opmerkingen, suggesties of aanvullingen met betrekking tot politieke waarden of overstromingen in het algemeen?

- 13) Bent u geïnteresseerd in het resultaat van dit onderzoek en zou u het eindverslag willen lezen? Zo ja, laat dan hier uw e-mail adres achter. Het verslag is geschreven in het Engels.
- 14) In Mei zal er een presentatie gegeven worden om de resultaten te delen. Wil u hier bij zijn? Zo ja, laat u dan hier uw e-mail adres achter. Informatie zal later gedeeld worden.
- 15) Zou u mee willen doen aan een vervolg onderzoek op deze vragenlijst in de vorm van een gesprek binnen een klein groepje? Zo ja, laat dan hier uw e-mail adres achter

Appendix C: Survey (English version)

Dear reader,

My name is Karlijn Hoogendoorn. I am conducting research into political values and flood risk perception for my master's graduation project at the University of Groningen. The aim of the research is to provide insights into the relationship between political values and flood risk perception in the Netherlands. This survey is completely anonymous and the data will be deleted after the graduation project has been completed. The data will be stored in a protected drive under the university to ensure privacy. The data will be visible only to me and my supervisor, this is because my supervisor needs to be able to verify the data.

Answering the questions in this survey is completely voluntary. Any question you prefer not to answer, can be skipped. By completing this survey you not only help me, but you also contribute to a better understanding of safety perception in the Netherlands. I would appreciate it if you could share the questionnaire with family, neighbors, friends, etc. who also live in Zwolle.

If you have any questions, you can contact me at k.hoogendoorn@student.rug.nl

- 1) I give consent for the usage of my answers for this research project.
- 2) To ensure you live in the area of research, please indicate the 4 numbers of your postal code.
- 3) How would you politically align yourself?
- 4) When deciding which part to vote for, which of the following considerations is most important to you?
 - a) I prioritize what brings me personal comfort and reduces my own effort or inconvenience
 - b) I prioritize ways to increase my personal resources, such as financial security or social status

- c) I prioritize actions that promote the well-being of others and support vulnerable groups in society
 - d) I prioritize the impact of my choices on nature, ecosystems, and the environment
- 5) Have you ever experienced a flood?
- a) Yes
 - b) No, but someone in my social circle has
 - c) No
- 6) On a scale from 1 to 10, how concerned are you about the possibility of floods occurring in your area? 1 being not concerned at all and 10 being extremely concerned
- 7) Please indicate how strongly you agree or disagree with the following statements. 1 being strongly disagree and 5 being strongly agree
- a) "Protecting myself from stress and discomfort caused by floods is an important priority for me."
 - b) "I am concerned with how flood risks will affect my personal financial situation and property value."
 - c) "I believe it is important to reduce flood risks to protect vulnerable communities and people who are less able to protect themselves."
 - d) "It is important to address flood risks because of the impact on ecosystems and the natural environment."
- 8) What is your age?
- a) 18-25
 - b) 26-40
 - c) 41-50
 - d) 51-65
 - e) 66-80
 - f) 81+
- 9) What is your gender?
- a) Male

- b) Female
- c) Non-binary
- d) Other: _____
- e) Prefer not to say

10) Do you have any of the following disabilities or chronic conditions? Select all that apply.

- a) I don't have a disability or chronic condition.
- b) Autism
- c) Blind or visually impaired
- d) Deaf or hard of hearing
- e) Learning disability
- f) Mental health condition
- g) Mobility-related disability
- h) Speech-related disability
- i) Other: _____
- j) Prefer not to say.

11) What is your level of education?

- a) Lower education
- b) MBO
- c) HBO
- d) University
- e) I prefer not to say

12) Do you have any remarks, suggestions, or elaboration regarding floods in general?

13) Are you interested in the results of this research project? If yes, please leave your e-mail address below.

14) In May there will be a presentation to present the results. Would you like to attend? If yes, please leave your e-mail address below. More information will be provided later.

15) Are you interested in joining a group conversation following this survey? If yes, please leave your e-mail address below.

Appendix D: Geographical risk group determination

Postal codes were sorted according to the water height in case of a flood (Overstroomik.nl, n.d.)

Postal codes in Zwolle	Water level in the street in case of a flood (in meters)
8001, 8002, 8003, 8004, 8007	0
8011, 8035	1
8028, 8042	1,5
X	2
8021, 8043	2,5
8012, 8019, 8023, 8026, 8031, 8032, 8044	3
8013, 8022, 8024, 8034, 8041, 8045	3,5
8015, 8016, 8017, 8033	4
8025	4,5

Table D1: Indicates the height of the water level in the street in case of a flood per postal code

Appendix E: Informatieblad en akkoord tot deelname (Nederlandse versie)Informatieblad

Geachte deelnemer,

U bent uitgenodigd om deel te nemen aan een onderzoek van Karlijn Hoogendoorn van de Rijksuniversiteit Groningen. Het doel van deze studie is het onderzoeken van de relatie tussen politieke waarden en de perceptie van overstromingsrisico in Zwolle. Uw deelname aan dit onderzoek is vrijwillig en u kunt zich te allen tijde terugtrekken.

Als u besluit deel te nemen, wordt u gevraagd deel te nemen aan een interview. Het interview wordt persoonlijk afgenomen en duurt ongeveer 46-60 minuten. Tijdens het interview wordt u gevraagd naar uw stemgedrag, politieke waarden, perceptie van verantwoordelijkheid voor bescherming en motivaties, en uw bewustzijn.

Uw deelname aan dit onderzoek draagt bij aan ons begrip van de invloed van politieke waarden op individuele perceptie van overstromingsrisico in Zwolle. De resultaten van dit onderzoek kunnen in de toekomst worden gebruikt voor beleidsaanbevelingen voor de stad.

Uw deelname aan dit onderzoek is vertrouwelijk en uw gegevens worden anoniem opgeslagen. Alle persoonlijke gegevens worden gescheiden van de onderzoeksgegevens opgeslagen en alleen de onderzoekers hebben er toegang toe. Deelname aan dit onderzoek is vrijwillig, en u kunt zich te allen tijde terugtrekken zonder negatieve gevolgen.

Heeft u vragen of zorgen over dit onderzoek, neem dan gerust contact met mij op via k.hoogendoorn@student.rug.nl of 06-124 569 63. Ik bedank u voor uw overweging en hoop dat u overweegt aan dit onderzoek deel te nemen.

Met vriendelijke groet,

Karlijn Hoogendoorn

Akkoord tot deelname

in onderzoeksproject: politieke waarde en overstromingsrisico perceptie in Zwolle

Dit onderzoek richt zich op de relatie tussen politieke waarden en overstromingsrisico perceptie in Zwolle.

- Ik heb het informatieblad van dit onderzoeksproject gelezen en begrepen.
- Ik heb de gelegenheid gehad dit onderzoek te bespreken. Ik ben tevreden met de antwoorden die ik heb gekregen.
- Ik begrijp dat deelname aan dit onderzoek vrijwillig is en dat ik het recht heb om mij uit het onderzoek terug te trekken tot het moment dat het onderzoek is gepubliceerd, en om te weigeren vragen in het onderzoek te beantwoorden.
- Ik begrijp dat mijn deelname aan deze studie vertrouwelijk is. Zonder mijn voorafgaande toestemming zal geen materiaal dat mij zou kunnen identificeren worden gebruikt in rapporten die uit deze studie voortkomen.
- Ik begrijp dat deze gegevens ook kunnen worden gebruikt in artikelen, boekhoofdstukken, gepubliceerd en ongepubliceerd werk en presentaties.
- Ik begrijp dat alle door mij verstrekte informatie vertrouwelijk zal worden bewaard, hetzij in een afgesloten faciliteit, hetzij als een met een wachtwoord beveiligd versleuteld bestand op een met een wachtwoord beveiligde computer.

Omcirkel JA of NEE voor elk van de volgende punten

Ik geef toestemming dat mijn interview wordt opgenomen JA/ NEE

Ik wens anoniem te blijven voor dit onderzoek JA/ NEE

Indien JA

Mijn voornaam kan gebruikt worden voor dit onderzoek JA/ NEE

OF

In dit onderzoek kan een door mij gekozen pseudoniem gebruikt worden JA/ NEE

Indien JA, geen een pseudoniem naar keuze: _____

"Ik ga akkoord met deelname aan dit individuele interview en bevestig de ontvangst van een kopie van dit toestemmingsformulier en het informatieblad over het onderzoeksproject."

Handtekening van de deelnemer:_____ Datum:_____

"Ik ga akkoord met de voorwaarden in het informatieblad en ik garandeer dat geen enkele deelnemer tijdens dit onderzoek schade zal ondervinden."

Handtekening van de onderzoeker:_____ Datum:_____

Gelieve de volgende informatie in te vullen. Deze zal alleen worden gebruikt voor het geval u een kopie van de gespreksnotities wilt ontvangen, zodat u de gelegenheid hebt om correcties aan te brengen.

Email:_____

Appendix F: Information sheet and agreement to participate (English version)Information sheet

Dear participant,

You are invited to take part in a research study conducted by Karlijn Hoogendoorn from Rijksuniversiteit Groningen. The aim of this study is to investigate the relationship between political values and flood risk perception in Zwolle. Your participation in this study is voluntary, and you may choose to withdraw at any time.

If you decide to participate, you will be asked to take part in an interview. The interview will be conducted in person and will take approximately 45-60 minutes. During the interview, you will be asked about your political values, motivators, and perceived flood risk.

Your participation in this study will contribute to the understanding of the impact of political values on individual's flood risk perception in Zwolle. The results of this study can in the future be used to inform policy recommendations for the city.

Your participation in this study is confidential, and your data will be stored anonymously. All personal data will be stored separately from research data, and only the researcher and her supervisor will have access to it. Participation in this study is voluntary, and you may withdraw at any time without any negative consequences.

If you have any questions or concerns about this study, please feel free to contact me at k.hoogendoorn@student.rug.nl or 06-124 569 63. Thank you for your consideration, and I hope you will consider participating in this study.

Sincerely,

Karlijn Hoogendoorn

Agreement to participate

in research project: political values and flood risk perception in Zwolle

This research aims to investigate the relationship between political values and flood risk perception in Zwolle

- I have read and I understand the information sheet of this present research project.
- I have had the opportunity to discuss this study. I am satisfied with the answers I have been given.
- I understand that taking part in this study is voluntary and that I have the right to withdraw from the study until the moment that the study has been published, and to decline to answer any individual questions in the study.
- I understand that my participation in this study is confidential. Without my prior consent, no material, which could identify me will be used in any reports generated from this study.
- I understand that this data may also be used in articles, book chapters, published and unpublished work and presentations.
- I understand that all information I provide will be kept confidentially either in a locked facility or as a password protected encrypted file on a password protected computer.

Please circle YES or NO to each of the following:

I consent to my interview being audio-recorded YES / NO

I wish to remain anonymous for this research YES / NO

If YES

My first name can be used for this research YES / NO

OR

A pseudonym of my own choosing can be used in this research YES / NO

If YES, please indicate the pseudonym of your choosing: _____

"I agree to participate in this individual interview and acknowledge receipt of a copy of this consent form and the research project information sheet."

Signature of participant: _____ Date: _____

"I agree to abide by the conditions set out in the information sheet and I ensure no harm will be done to any participant during this research."

Signature of researcher: _____ Date: _____

Please fill in the following information. It will only be used in case you want to be sent a copy of interview notes so that you have the opportunity to make corrections.

Email: _____

Appendix G: Interview guide (Nederlandse versie)

1. Politieke betrokkenheid

- Voel jij je betrokken bij de politiek of bij wat er speelt in de maatschappij? Waarom wel of niet?
- Heb je het gevoel dat je invloed hebt op politieke beslissingen?

2. Stemgedrag en politieke keuzes

- Op welke partij heb je gestemd, of zou je stemmen?
 - Is er een verschil afhankelijk voor wat het is? (bijv. gemeenteraad of Tweede Kamer)
- Welke factoren spelen voor jou een rol bij het kiezen van een partij?
- Zijn er thema's die je de laatste jaren belangrijker bent gaan vinden?
- In hoeverre denk je dat overstromings risico's een rol spelen bij hoe jij stemt?

3. Verantwoordelijkheid en vertrouwen

- Wie vind jij verantwoordelijk voor bescherming tegen overstromingen?
 - Overheid: Heb je vertrouwen in de overheid om overstormingsrisico's goed aan te pakken?
 - Burger: Wat zouden burgers kunnen doen volgens u?
 - En is daar steun van een overheidsinstantie voor nodig?
 - Zijn er maatregelen waar je sterk vóór of tegen bent (bv. zoals dijkverhogingen, vergroening van steden, verplichte aanpassingen aan woningen)?

4. Informatie en bewustzijn

- Heb je het idee dat je genoeg weet over wat er gebeurt bij een overstroming, en wat je dan moet doen?
 - Waar haal jij je informatie vandaan?
 - Denk je dat de politiek genoeg doet om bewustzijn over overstromingsrisicos te creëren?

- Denk je dat meer bewustzijn het stemgedrag zou kunnen veranderen?

Waarom wel/niet?

- Heb je weleens een politiek debat gevolgd over klimaat of waterbeheer? Wat sprak je aan of juist niet?

5. Reflectie en afronding

- Is er iets dat je hebt gemerkt tijdens dit gesprek wat je zelf nog niet eerder had bedacht?
- Wil je nog iets toevoegen dat we niet besproken hebben?

Appendix H: Interview guide (English version)

1. Political Involvement

- Do you feel involved in politics or what is going on in society? Why or why not?
- Do you feel you have an influence on political decisions?

2. Voting behavior and political choices

- Which party did you vote for, or would you vote for?
 - Is there a difference depending on what it is for? (e.g. city council or House of Representatives)
- What factors play a role for you in choosing a party?
- Are there issues that you have become more important in recent years?
- To what extent do you think flood risks play a role in how you vote?

3. Responsibility and trust

- Who do you think is responsible for flood protection?
 - Government: Do you trust the government to properly address flood risks?
 - Citizen: What do you think citizens could do
 - And does this require support from a governmental entity?
 - Are there any measures you strongly favor or oppose (e.g., levee upgrades, greening of cities, mandatory home modifications)?

4. Information and awareness

- Do you feel that you know enough about what happens in a flood, and what to do then?
 - Where do you get your information from?
 - Do you think politicians do enough to create awareness about flood risks?
 - Do you think more awareness could change voting behavior? Why yes/no?
- Have you ever followed a political debate about climate or water management? What appealed to you or not?

5. Reflection and conclusion

- Is there anything you noticed during this conversation that you hadn't thought of yourself before?
- Is there anything you would like to add that we haven't discussed?

Appendix I: Interview 1 transcript and notes

The appendix starts with the Dutch transcript of the interview. Below, the English transcription is given. Lastly, pictures of the notes have been added. Sometimes the audio could not be heard, these moments are indicated by [...]. The translation of the transcript was done using deepl.

Transcriptie NL

Spreker 1 is de interviewer en spreker 2 is de geïnterviewde.

Spreker 1: Ik heb de vragen opgedeeld in vier blokken en daarna zullen eindigen met het afronden waarbij je nog andere dingen kan toevoegen die u nog had willen zeggen of die u te binnen zijn geschoten tijdens het interview. Verder zijn de blokken opgedeeld in politieke betrokkenheid, stemgedrag en politieke keuzes, verantwoordelijkheid en vertrouwen en als laatste informatie en bewustzijn. Dat zijn een beetje de onderwerpen waaronder de vragen verdeeld zijn. Ja, dan kunnen we beginnen. De eerste vraag is: "Voelt u zich betrokken bij de politiek of bij wat er gebeurt in de maatschappij?".

Spreker 2: Nou wel redelijk. Ja, ik volg het in ieder geval wel. Voornamelijk via de het nieuws op TV, zoals het Journaal en programma's als Een Vandaag, Nieuwsuur, Eva, Bar Laet.

Spreker 1: En heeft u dan ook het gevoel dat u invloed heeft op politieke beslissingen?

Spreker 2: Nee, niet echt, maar ik dan wel, dat ik me meer moet inspannen om beter geïnformeerd te zijn.

Spreker 1: U geeft aan dat u misschien meer in zou kunnen zetten, hoe bedoelt u dat?

Spreker 2: Door misschien meer te reageren op bepaalde dingen of ergens wat mee te doen [Ik zie mezelf niet zo gauw actief inspreken bij gemeente-vergaderingen e.d.

Spreker 1: Dat snap ik. U geeft ook aan dat u wel stemt. Stemt u bij alle verkiezingen?

Spreker 2: Ja, ja dat vind ik heel belangrijk [en ik hoop dat die partij dan ook serieus probeert zijn beloftes waar te maken.

Spreker 1: Dat waren de vragen bij blok 1, dat ging heel snel. We gaan nu naar blok 2, en dat gaat ook met een heel mooi bruggetje, want we hadden het net al over stemmen. En de eerste vraag is wellicht een wat gevoeliger vraag, dus als u de vraag liever niet beantwoord

mag dat ook. De vraag is namelijk: Op welke partij heeft u gestemd, of zou u nu stemmen.

Spreker 2: Nou dat vind ik totaal geen gevoelige vraag hoor. Ik stem gestemd op de partij voor de dieren. Ook omdat ze verder kijken dan hun neus lang is. Hoe je met dieren omgaat is, vind ik, ook heel bepalend voor hoe je met mensen omgaat. Ik heb even gekeken naar hun aandachtspunten. Dat zijn: Er is geen planeet B, Dieren tellen mee, Kies voor groen, Hoogste tijd voor een andere economie, Prettig en duurzaam wonen voor iedereen, Vervoer zonder vervuiling, Gezond en veilig in Zwolle, Iedereen doet er toe, Slimmer, wijzer, mooier en Samen, eerlijk en open. Deze punten spreken mij heel erg aan.

Spreker 1: U geeft aan dat u bij de tweede kamer verkiezingen heeft gestemd op de partij voor de dieren. Stemt u daar ook op bij gemeente verkiezingen of waterschapsverkiezingen of stemt u dan op een andere partij?

Spreker 2: Ja, ik stem dan ook op die partij.

Spreker 1: Oke. En welke factoren vind u belangrijk waarom u dan kiest voor de partij voor de dieren? Welke thema's of standpunten vind u het belangrijkste, naast wat u al noemde over de omgang met dieren en omgang met de mens?

Spreker 2: O, dat heb ik zo even nu niet voor me. Ik heb ze even opgezocht, en de punten opgesomd in het antwoord van de vraag over waarom ik op deze partij gestemd heb/en nog stem.

Spreker 1: Dat begrijp ik. Dus u kijkt naar het partij programma, en vergelijkt u dat dan ook met de partij programma's van andere partijen?

Spreker 2: Nou alleen, als ik er over denk om op een andere partij te stemmen of als ik twijfel. Ik heb ook wel eens op de SP gestemd. En ik kijk ook wel kort naar die websites zoals de stemwijzer wat anderen zeggen en vinden.

Spreker 1: Ja, dat begrijp ik inderdaad wel. Volgende vraag: zijn er thema's die u de afgelopen paar jaar belangrijker bent gaan vinden?

Spreker 2: Ik vind gokken wel heel belangrijk. Dat we zoveel mogelijk doen om dat te stoppen en de gokverslavingen. We moeten dat gewoon stoppen, we krijgen alleen maar ellende daarvan. Het is gewoon onzin. Ik weet niet of dat een goed antwoord is op de vraag?

Maar wat ik het allerbelangrijkste thema vind, is natuur en milieu. Dat de overheid het markt-denken niet overal op moet toepassen, maar de gezondheid van de mensen voorop laat staan.

Spreker 1: Ja dat is een antwoord; u bent gokken en belangrijk thema gaan vinden de afgelopen paar jaar. Dat is een heel duidelijk antwoord op de vraag. En, u geeft aan op de Partij voor de Dieren te stemmen en die zijn ook wel bezig met de klimaatrisico's te beperken. Speelt dat als thema ook een rol als u kiest op welke partij u gaat stemmen?

Spreker 2: Ja dat vind ik heel belangrijk.

Spreker 1: Nou dat was blok 2 over het stemgedrag en de politieke keuzes. Dan gaan we nu door naar blok 3 over verantwoordelijkheid en vertrouwen. En dan is vraag 1: Wie vind u verantwoordelijk voor bescherming tegen overstroming?

Spreker 2: Nou vooral de overheid: Het Rijk, de provincies, gemeenten en de waterschappen.

Spreker 1: En heeft u ook vertrouwen in de overheid om dat goed aan te pakken?

Spreker 2: Algemeen gesproken wel. Soms heb ik het idee dat ze dat niet zo goed kunnen en soms denk ik van wel. Maar ze moeten eerst kijken wat het probleem is en dan hoe ze dat probleem kunnen gaan oplossen. En de manier waarop je dat regelt kan misschien wel beter. Maar ik heb het allemaal niet zo goed in mijn hoofd. Maar bijvoorbeeld met de boeren, dat die nu minder stikstof uit moeten stoten; zij hadden meer betrokken moeten worden bij de ontwikkeling van de plannen om zo mee te kunnen denken aan de oplossing. En misschien hebben ze zelf ook wel goede ideeën over hoe ze het zouden kunnen oplossen. En als ze hun vee stapel moeten verkleinen moeten ze daar wel voor gecompenseerd worden.

Spreker 1: U zegt dus dat het beleid wellicht beter was als de boeren eerder waren meegenomen in de beslissingen. Denkt u dat dat ook voor andere thema's zou kunnen helpen?

Spreker 2: Ik denk dat wel.

Spreker 1: Ja, dus meer in overleg met de belanghebbenden.

Spreker 2: Ja.

Spreker 1: Ja, en ik kom zelf niet uit Zwolle, maar weet u misschien of bent u misschien zelfs een keer uitgenodigd voor een burgerdialoog om het er over te hebben

Spreker 2: Ja, we hebben zelf dit jaar wel een bijeenkomst gehad van de gemeente in verband met het vernieuwen van het winkelcentrum hier en dat vond ik wel heel waardevol en interessant om mee te maken. Bij de verbouwing komt er dan ook nieuwbouw en dan ook hoogbouw er boven het bestaande gebouw. Ik zal dan wel tegen een hoog gebouw aan kijken, als het verwezenlijkt is.

Spreker 1: [...]

Spreker 2: Ja, ze legden de plannen uit en[...]

Spreker 1: En kreeg u daar ook terugkoppeling van? Qua wat er werd meegenomen uit het gesprek?

Spreker 2: Nou dat weet ik eigenlijk niet, we kunnen wel de plannen zoeken op de website, maar dat heb ik nog niet gedaan.

Spreker 1: En denkt u dat dit, de burgerdialogen, ook op grotere schaal zou kunnen werken voor plannen van nationale grootte, want dit was natuurlijk heel globaal

Spreker 2: Ja dat weet ik niet zo goed want het word dan wel weer heel groot. Het kan misschien maar dan moet het wel weer terug naar een kleinere schaal.

Spreker 1: Dus het kan wel voor nationale plannen, maar het moet wel kleinschalig zijn?

Spreker 2: Ja, wat in je eigen directe omgeving gebeurt of verandert door plannen, heeft directer invloed om je gevoel van welzijn en veiligheid, dan wanneer dat over een groter geheel gaat.

Spreker 1: Ja, oke duidelijk

Spreker 2: Hoewel, ik vind wel het land moet mooi blijven en dus geen lelijke loodsen in natuurgebieden, en windmolens,.....laat die maar mooi op zee blijven.

Spreker 1: Oke, en denk je dat ook de gewone burger verantwoordelijkheid draagt om klimaat risico's te beperken? Of om zichzelf voor te bereiden?

Spreker 2: Nou, ik probeer zelf wel zo milieuvriendelijk te leven en dat is dan, denk ik, ook

klimaat vriendelijk. Ik hou niet van verspilling. Ik doe mijn best zo min mogelijk overkillige dingen te kopen. Voor het milieu ben ik al goed bezig, want ik verplaats mij eigenlijk altijd per fiets. En ik reis zoveel mogelijk met het OV. Maar ik wil het ook niet overdrijven.

Spreker 1: Nee precies, in mate blijft het nog leuk.

Spreker 2: Maar, nee ik denk dat het vooral bij de overheid ligt.

Spreker 1: Ligt dat ook zo voor echt de overstromingen en de risico's.

Spreker 2: Ik ben er eigenlijk niet zo mee bezig. Ik zit hier wel drie hoog, maar als de boel hier overstroomt dan weet ik niet zo goed waar ik heen moet. Misschien moet ik toch eens een noodpakket gaan aanschaffen, zodat ik in geval van nood toch een paar dagen door kan komen met wat blik voeding en vooral water. Als ik hier een rondje loop (om aan mijn bewegingsbehoefte te voldoen om gezond te blijven) dan kom je als snel langs een vijver en een wetering die hier door de Aalanden loopt. Als dat dan allemaal gaat stijgen [...] Dat kan ik me niet goed voorstellen. En wat gebeurt er met de fundamenten van dit flatgebouw, als het hier voor langer blank staat [...] Wat gebeurt er dan? Maar wat ik zelf kan doen tegen overstroming, dat weet ik eigenlijk niet zo goed. Heb je misschien wat voorbeelden?

Spreker 1: Ja, waar je aan zou kunnen denken, wat hier wel lastig gaat, maar is bijvoorbeeld vergroening van de tuin dus minder tegels en meer gras.

Spreker 2: Ja we hebben hier ook wel een groot grasveld voor. Maar of dat voldoende is.....?

Spreker 1: Ja, dus het ligt vooral bij de overheid?

Spreker 2: Ja, ik vind wel dat. Vroeger wilden ze altijd zo veel mogelijk het water weg vanwege de grondwaterstand van de akkers, waar men met tractoren op moest kunnen rijden.

Spreker 1: En nu gaat het inderdaad ook meer naar het vasthouden van water

Spreker 2: Dat vind ik wel goed. Maar mensen moeten niet in de uiterwaarden gaan bouwen, want dat is ook iets van de laatste tien jaar. Dat zijn vooral rijke mensen die daar gaan wonen en boeren.

Spreker 1: En denkt u dan dat het vooral de overheid is die duidelijke regels moet stellen.

Spreker 2: Ja als mensen in de uiterwaarden willen gaan wonen moet de overheid dat verbieden. Beter gezegd: niet mogelijk maken bij hun ruimtelijke plannen.

Spreker 1: Ja en dat vormt al een mooi bruggetje naar de volgende vraag namelijk zijn er maatregelen waar u erg voor of erg tegen bent? Dus u noemde al het wonen in de uiterwaarden. Heeft u nog andere maatregelen die u juist heel goed vindt of juist meer maatregelen waarvan u zegt dit moet niet.

Spreker 2: Nee op dit moment niet.

Spreker 1: Ja een paar voorbeelden zijn bijvoorbeeld dijkverhoging, vergroening van steden of verplichten van verduurzaming van huizen

Spreker 2: Ja dat vind ik allemaal wel goede maatregelen.

Spreker 1: Dan gaan we alweer door naar het laatste blok en dat gaat over informatie en bewustzijn. Daar waren we het net al een beetje over aan het hebben. Dan is de eerste vraag heeft u genoeg kennis, volgens uzelf, over wat er gebeurt bij een overstroming en wat u dan moet doen?

Spreker 2: Nee, niet echt. Volgens mij is het dan een nood situatie. Ik hoop dat de gemeente dan actie onderneemt en de bevolking waarschuwt en regelt waar je terecht kunt.

Vergelijkbaar met de corona-crisis.

Spreker 1: Ja, en u gaf eerder ook al aan dat de overheid verantwoordelijk is voor het brengen van de informatie en dat geldt dan ook voor problemen bij hoog water.

Spreker 2: Nee, want als ik nu ook kijk naar het noodpakket... Hoeveel flessen water moet ik dan hebben, want ik ben alleen. Ik zal me toch maar gaan verdiepen in dat noodpakket en beginnen met flessen water aan te schaffen en blikvoorraad.

Spreker 1: Volgens mij drie liter per dag voor genoeg water om te drinken en te koken. Dus de overheid adviseert nu nood pakketten.

Spreker 2: En je moet dat dan voor vier dagen in huis hebben?

Spreker 1: Ja dus eigenlijk zou u graag meer informatie willen vanuit de overheid. En zou u dat dan fijner vinden vanuit de nationale overheid of meer vanuit de gemeente?

Spreker 2: Nou ik denk de gemeente.

Spreker 1: Het is dan wellicht ook wat makkelijker om mensen te bereiken en aan te spreken

Spreker 2: Ja inderdaad. En je kan dan ook makkelijker terecht met vragen.

Spreker 1: Nou even kijken. Ik had ook nog als vraag waar u uw informatie vandaan haalt, maar u geeft al aan dat u de informatie niet heeft. Dan denkt u dat de politiek genoeg doet om bewustzijn te creëren? Denkt u dat dat belangrijk wordt gevonden of dat ze daar actief mee bezig zijn?

Spreker 2: Dat weet ik niet.

Spreker 1: En denkt u dat dat ook te maken kan hebben met dat er een rechtser kabinet is, denkt u dat een linkser kabinet er meer mee bezig zou zijn?

Spreker 2: Tja, ik vind het moeilijk omdat de politiek wat ver van me af is. Daar ben ik dan toch een beetje bang voor. Ik denk toch dat te Partij voor de Dieren of SP toch wat meer begaan zien met die waarden en het welzijn van de burger. En partijen als de VVD zich meer laten leiden door het economisch denken.

Spreker 1: En denkt u dan ook dat als mensen meer bewust worden over klimaat en overstroming risico dat dan eventueel het stemgedrag veranderd? Dat mensen dan anders zullen gaan stemmen

Spreker 2: Dat zou kunnen. Ik verwacht dat je stemt naar je waarden

Spreker 1: En u gaf al aan dat u de gemeente debatten dat u dat niet volgde

Spreker 2: Nee, maar ik weet wel dat je het via de website kan vinden. En ik ga me dan ook overweldigen met al het lezen en dan zit ik zo een hele dag achter de computer. Maar nou ja, ik heb wel ook gekeken naar een rapport hier over.

Spreker 1: En heeft dat rapport u nog geholpen?

Spreker 2: Dat heb ik even niet voor me want het is dan heel veel informatie. Het beklijft niet echt.

Spreker 1: Ja dat snap ik, dat heb ik ook wel eens na een dag leren, dan denk ik ja wat was het nou ook al weer allemaal. Maar ergens op de achtergrond zal het nog zitten dus mocht het nodig zijn komt het weer naar boven.

Spreker 2: Ja nou dat hoop ik maar ja.

Spreker 1: Nou dit waren eigenlijk zo een beetje mijn vragen. Heeft u nog zelf dingen waarvan u denkt dat wil ik nog zeggen? Of wat u vond van het interview.

Spreker 2: Nou ik vond het wel heel interessant en ik vind het onderwerp ook wel heel leuk dus ik ga er denk ik meer over op zoeken. En ik denk ook dat als ik weer ga stemmen dat ik dan denk oh ja dat ik hier ook even naar moet kijken. En de stemwijzer moet raadplegen.

Spreker 1: [...iets over de krant?..]

Spreker 2: En de plaatselijke krant wat aandachtiger lezen.

Spreker 1: Ik ga de audio opname stoppen.

Einde interview.

Transcript ENG

Speaker 1 is the interviewer and Speaker 2 is the interviewee.

Speaker 1: I have divided the questions into four blocks and then will end with the wrap up where you can add other things that you would have wanted to say or that came to mind during the interview. Furthermore, the blocks are divided into political involvement, voting behavior and political choices, responsibility and trust and as last information and awareness. Those are kind of the topics under which the questions are divided. Yes, then we can begin. The first question is, "Do you feel involved in politics or in what is happening in society?"

Speaker 2: Well reasonably. Yes, at least I do follow it. Mainly through the news on TV, like the Journal and programs like Een Vandaag, Nieuwsuur, Eva, Bar Laet.

Speaker 1: And so do you feel that you have influence on political decisions?

Speaker 2: No, not really, but then I do, that I have to make more of an effort to be better informed.

Speaker 1: You indicate that you might put more effort in, how do you mean?

Speaker 2: By maybe responding more to certain things or doing something with something, I don't see myself actively speaking up at town hall meetings etc.

Speaker 1: I get that. You also indicate that you do vote. Do you vote in all elections?

Speaker 2: Yes, yes, I think that is very important [and I hope that the party then also seriously tries to fulfill its promises.

Speaker 1: Those were the questions on block 1, which went very quickly. We are now going to block 2, and that also goes with a very nice little bridge, because we were just talking about voting. And the first question is perhaps a somewhat more sensitive question, so if you prefer not to answer the question that is also allowed. The question is: Which party did you vote for, or would you vote for now?

Speaker 2: Well I don't think that's a sensitive question at all. I voted for the party for the animals. Also because they look beyond their nose. How you treat animals is, I think, also very decisive for how you treat people. I have taken a look at their points of interest. They are: There is no planet B, Animals count, Choose green, High time for a different economy, Pleasant and sustainable living for all, Transportation without pollution, Healthy and safe in Zwolle, Everyone matters, Smarter, wiser, more beautiful and Together, honest and open. These points appeal to me very much.

Speaker 1: You indicate that you voted for the party voor de dieren in the second chamber elections. Do you also vote for that in municipal elections or water board elections or do you vote for another party then?

Speaker 2: Yes, I will then also vote for that party.

Speaker 1: Okay. And what factors do you find important why you then choose the party for the animals? What themes or positions do you find most important, besides what you already mentioned about dealing with animals and dealing with humans?

Speaker 2: Oh, I don't have that in front of me right now. I just looked them up, and listed the points in the answer to the question about why I voted/and still vote for this party.

Speaker 1: I understand that. So you look at the party program, and then also compare it with the party programs of other parties?

Speaker 2: Well only, if I'm thinking about voting for another party or if I have doubts. I also voted for the SP sometimes. And I also briefly look at those websites like the stemwijzer what others say and think.

Speaker 1: Yes, I do indeed understand that. Next question: are there any issues that you have come to consider more important over the past few years?

Speaker 2: I do think gambling is very important. That we do as much as we can to stop that and the gambling addictions. We just have to stop that, we only get misery from that. It's just nonsense. I don't know if that's a good answer to the question? But what I think is the most important issue of all is nature and the environment. That the government should not apply market-thinking to everything, but let people's health come first.

Speaker 1: Yes that is an answer; you have come to find gaming and important theme the last few years. That's a very clear answer to the question. And, you indicate that you vote for the Party for the Animals and they do also work to mitigate climate risks. Does that also play a role as a theme when you choose which party to vote for?

Speaker 2: Yes I think that is very important.

Speaker 1: Well that was Block 2 on voting behavior and political choices. Then we now move on to block 3 about responsibility and trust. And then question 1: Who do you think is responsible for flood protection?

Speaker 2: Well mainly the government: The national government, the provinces, municipalities and the water boards.

Speaker 1: And do you also have confidence in the government to handle that well?

Speaker 2: Generally speaking, yes. Sometimes I feel like they don't do that very well and sometimes I think they do. But they should first look at what the problem is and then how they go about solving that problem And the way you manage that might be better. But I don't have it all that well in my mind. But for example, with the farmers, that they now have to emit less nitrogen; they should have been more involved in the development of the plans in order to be able to contribute to the solution. And maybe they themselves have good ideas on how they could solve it. And if they have to reduce their livestock pile, they should be compensated for that.

Speaker 1: So you are saying that the policy might have been better if farmers had been included in the decisions earlier. Do you think that could help for other issues as well?

Speaker 2: I think so.

Speaker 1: Yes, so more consultation with stakeholders.

Speaker 2: Yes.

Speaker 1: Yes, and I'm not from Zwolle myself, but do you know maybe or have you maybe even been invited once to a civil dialogue to talk about it.

Speaker 2: Yes, we did have a meeting this year of the municipality in about the renovation of the shopping center here and I found that very valuable and interesting to witness. The renovation will include new construction and high-rise above the existing building. I will be looking at a tall building when it is completed.

Speaker 1: [...]

Speaker 2: Yes, they explained the plans and[...]

Speaker 1: And did you get any feedback from that? In terms of what was taken away from the conversation?

Speaker 2: Well I don't know actually, we can look for the plans on the website, but I haven't done that yet.

Speaker 1: And do you think that this, the civil dialogues, could also work on a larger scale for plans of national size, because this was of course very global

Speaker 2: Yes, I don't know about that because it would become very large again. It could maybe but then it would have to go back to a smaller scale.

Speaker 1: So it's possible for national plans, but it has to be small-scale?

Speaker 2: Yes, what happens or changes in your own immediate neighborhood because of plans has a more direct impact on your sense of well-being and safety, than if it's about a bigger picture.

Speaker 1: Yes, okay clearly

Speaker 2: Although, I do think the land should remain beautiful and so no ugly sheds in nature reserves, and windmills,.....let those stay offshore nicely.

Speaker 1: Okay, and do you think ordinary citizens also bear responsibility to reduce climate risks? Or to prepare themselves?

Speaker 2: Well, I do try to live as environmentally friendly myself and then that's also, I think,

climate friendly. I don't like to waste. I try my best to buy as few excess things as possible. For the environment, I'm already doing good, because I actually always travel by

bike. And I travel by public transport as much as possible. But I don't want to overdo it either.

Speaker 1: No exactly, in degree it still remains fun.

Speaker 2: But, no I think it lies mainly with the government.

Speaker 1: Is it the same for really the floods and the risks.

Speaker 2: I'm actually not that concerned with it. I'm three stories up, but if the place floods I don't really know where to go. Maybe I should get an emergency kit, so I can get through a few days with some canned food and especially water in case of an emergency. When I walk around here (to meet my exercise requirements to stay healthy) I quickly pass a pond and a canal that runs through the Aalanden. If that then all goes up [...] I can't really imagine that. And what will happen to the foundations of this apartment building if it floods here for longer [...] What will happen then? But what I myself can do against flooding, I don't really know. Do you maybe have some examples?

Speaker 1: Yes, what you could think about, which is difficult here, but is, for example, greening the garden so fewer tiles and more grass.

Speaker 2: Yes we do have a large lawn for this as well. But whether that's enough.....?

Speaker 1: Yes, so it lies mainly with the government?

Speaker 2: Yes, I do think that. They used to always want to get rid of the water as much as possible because of the water table of the fields, which people had to be able to drive tractors on.

Speaker 1: And now it is indeed also going more towards water retention

Speaker 2: I do think that's good. But people should not build in the floodplain, because that is also something from the last ten years. Those are mostly rich people who go there live and farmers.

Speaker 1: And then do you think it is mainly the government that should set clear rules.

Speaker 2: Yes if people want to live in the floodplain the government should prohibit that.

Better put: not enable it in their spatial plans.

Speaker 1: Yes, and that already forms a nice bridge to the next question, namely, are there any measures that you are very much in favor of or very much against? So you already mentioned living in the floodplain. Do you have other measures that you think are very good or more measures that you say should not be.

Speaker 2: No, not at the moment.

Speaker 1: Yes, a few examples are raising the dikes, making cities greener or making it compulsory to make houses more sustainable

Speaker 2: Yes, I think these are all good measures.

Speaker 1: Then we already move on to the last block and that is about information and awareness. We were just talking a little bit about that. Then the first question is do you have enough knowledge, in your opinion, about what happens in a flood and what to do then?

Speaker 2: No, not really. I think it's an emergency situation then. I hope the municipality then takes action and warns the population and arranges where to go. Similar to the corona crisis.

Speaker 1: Yes, and you also indicated earlier that the government is responsible for bringing the information and then that also applies to high water problems.

Speaker 2: No, because now if I also look at the emergency kit... How many bottles of water should I have, because I am alone. I'll go ahead and look into that emergency kit anyway and start buying bottles of water and canned supplies.

Speaker 1: I think three liters a day for enough water for drinking and cooking. So the government is now recommending emergency kits.

Speaker 2: And you should have that in your house for four days?

Speaker 1: Yes so actually you would like more information from the government. And would you like that more from the national government or more from the municipality?

Speaker 2: Well I think the municipality.

Speaker 1: It might also be a little easier to reach and address people

Speaker 2: Yes indeed. And it's also easier to ask questions then.

Speaker 1: Well let's see. I also had as a question where you get your information, but you already indicate that you don't have the information. Then do you think politics is doing enough to create awareness? Do you think that is considered important or that they are actively working on that?

Speaker 2: I don't know.

Speaker 1: And do you think that could also have to do with there being a more right-wing cabinet, do you think a more left-wing cabinet would be more engaged in it?

Speaker 2: Well, I find it difficult because politics is a bit far away from me. That scares me a little bit. I think that the Party for the Animals or the SP would be more concerned about values and the welfare of citizens. And parties like the VVD are more guided by economic thinking.

Speaker 1: And do you think that if people become more aware of climate and flood risk, that their voting behavior will change? That people will then vote differently

Speaker 2: That could be. I expect that you vote according to your values

Speaker 1: And you already indicated that you debated the municipality that you didn't follow that

Speaker 2: No, but I do know that you can find it through the website. And so I'm going to overwhelm myself with all the reading and then I'm on the computer for a whole day like that. But well, I did look at a report on this as well.

Speaker 1: And did that report help you?

Speaker 2: I don't have that in front of me because it's a lot of information. It doesn't really sink in.

Speaker 1: Yes, I understand that, I sometimes have that too after a day of learning, then I think, yes, what was it all about? But somewhere in the background it will still be there, so if necessary it will surface again.

Speaker 2: Yes, I hope so.

Speaker 1: Well these were pretty much my questions. Do you have any more things of your own that you think you'd like me to say? Or what you thought of the interview.

Speaker 2: Well, I thought it was very interesting and I really like the subject, so I think I will look it up more. And I also think that if I'm going to vote again that I'll think oh yes that I should also have a look at this. And consult the voting guide.

Speaker 1: [...Something about the newspaper?...]

Speaker 2: And read the local paper a little more carefully.

Speaker 1: I'm going to stop the audio recording.

End of interview.

Notes from the interview

I	Interview vragen	Put B Pw L: 50-60 Rpt H, 3	Verantwoordelijkheid en vertrouwen?
- Politieke betrokkenheid & betekenis	- Voelt u zich aan betrokken bij de politiek of bij wat er speelt in de maatschappij?		- Wie vindt u verantwoordelijk voor bescherming tegen overstroming?
- Hoeft de wet gevoel dat u invloed heeft op politieke beslissingen?	- Heeft de wet gevoel dat u invloed heeft op politieke beslissingen?		- Overheid: Heeft u vertrouwen in de overheid om het goed aan te pakken? Is burger: wilt zouden burgers kunnen doen? Is daar steun van een overheidsinstantie voor nodig?
- 1 redelijke volger 2 mijn stemmen	- 1 redelijke volger 2 mijn stemmen		- Zijn er maatregelen waar u sterk voor of tegen bent? postrol op verkiezingen 1e info: met invullen overheid: infra, rijkswater, soms goed, soms te focus op geld, eerder tekort van belangstelling: natu oede, meer lokaal: klimaat
- Stemgeving en politieke keuzes	- Op welke partij heeft u gestemd of zou u stemmen?		- Hoeft u niet idee dat u geen weet over wat er gebeurt bij een overstroming, en wat u dan moet doen?
- Beschikt dat geeft u verlichting	- Beschikt dat geeft u verlichting		- Waar haalt u uw informatie vandaan? Dakt u dat de politiek genoeg doet om bewustzijn te creëren?
- Welke factoren spelen voor u een rol bij het kiezen van een partij?	- Welke factoren spelen voor u een rol bij het kiezen van een partij?		- Dakt u dat meer bewustzijn stemgeving zou kunnen veranderen?
- Zijn er thema's die u de laatste jaren belangrijkste bent gaan vinden?	- Zijn er thema's die u de laatste jaren belangrijkste bent gaan vinden?		- Hoeft u weleer een debat geweest over overstroming of waterbeheer?
- In hoevele spelen klimaat en overstroming een rol in hoe u wilt u stemt?	- In hoevele spelen klimaat en overstroming een rol in hoe u wilt u stemt?		- Wat spreke u aan of juist niet?
- Punt, omgang dieren bepaald omgang mens	- Punt, omgang dieren bepaald omgang mens		- Hoe afsel niet training over beg. train gemeent
- Partyprogramma kent lyken	- Partyprogramma kent lyken		- her
- Klimaat belangrijk	- Klimaat belangrijk		- info: Spreek

Appendix J: Interview 2 transcript and notes

The appendix starts with the Dutch transcript of the interview. Below, the English transcription is given. Lastly, pictures of the notes have been added. Sometimes the audio could not be heard, these moments are indicated by [...]. The translation of the transcript was done using deepl.

Transcriptie NL

Spreker 1 is de interviewer en spreker 2 is de geïnterviewde.

Spreker 1: Wat ik heel belangrijk vind om nog even een keer te benoemen, is dat alles is vrijwillig. Dus u mag ook bij elke vraag zeggen, goh, dit wil ik niet beantwoorden. Dat is helemaal geen probleem.

Spreker 2: Ja.

Spreker 1: Ik heb het interview opgedeeld in 4 blokken en de vragen die passen daar een beetje bij. Maar ze stromen ook een beetje af en toe in elkaar over. Dus het eerste blok is politiek betrokkenheid, daarna stemgedrag en politieke keuzes, blok 3 is verantwoordelijkheid en vertrouwen en vier is informatie en bewustzijn. Dus ja.

Spreker 2: Oke.

Spreker 1: Ik heb ze een beetje geprobeerd te verdelen, maar soms loopt het gewoon in één stuk eigenlijk een beetje door. Nou, als u het oke vindt, kunnen we van mij beginnen.

Spreker 2: Helemaal goed.

Spreker 1: Mijn allereerste vraag is, oh nee, voordat ik begin, heeft u liever dat ik u, u noem of je?

Spreker 2: Zeg maar je.

Spreker 1: Oké nou, dan is mijn eerste vraag voel jij je betrokken bij de politiek of wat er gebeurt in de maatschappij?

Spreker 2: Landelijk, regionaal of plaatselijk?

Spreker 1: Net wat u het belangrijkste vindt het. Het kan ook als u zegt, ik voel me wel betrokken landelijk, maar niet regionaal of omgekeerd. Dat is allemaal interessant.

Spreker 2: Nou, ik voel me wel betrokken.

Spreker 1: Ja. En dus op alle 3 de schalen die je net noemde, of?

Spreker 2: Ja nou met name plaatselijk en regionaal.

Spreker 1: Oke, En dan bedoelt u Zwolle en provincie Overijssel?

Spreker 2: Regio ja, Overijssel. Nou niet heel Overijssel, want dat is een heel uitgestrekte provincie. Met name de kop van de Overijssel, Salland dat.

Spreker 1: Ja. Oké ja dus meer lokaal dan op grotere schaal.

Spreker 2: Yep, yep

Spreker 1: En voelt zich ook betrokken bij andere dingen die spelen in de maatschappij?

Spreker 2: Wat bedoel je precies met betrokken of het me interesseert of dat ik er actief mee bezig ben?

Spreker 1: Ja een beetje meer, de actieve bezigheid.

Spreker 2: Ik ben bijna niet actief betrokken bij politieke dingen.

Spreker 1: Nee OK. En, heeft u het gevoel dat u invloed heeft op politieke beslissingen?

Spreker 2: Niet als persoon.

Spreker 1: Niet als persoon en heeft u het idee dat u met uw stemgedrag invloed uitoefent op politieke beslissingen? Hoe voelt u uw rol daarin op die manier?

Spreker 2: Ja, Als ik Als ik meedoe met een grote groep dan wel, maar als ik als individueel over iets heel anders denk wat ik niet bij een bepaalde partij kwijt kan, dat je denk nou die partij pakt het een beetje op. Dan zal daar mijn stem toe gaan, toe kunnen gaan, maar dan weet ik nog niet of mijn stemgedrag dan invloed heeft op keuzes en beslissingen die gemaakt worden.

Spreker 1: Ja, ja, en heeft u misschien ook een voorbeeld of is dat een beetje lastig?

Spreker 2: Oké daar moet ik even over nadenken? Voor straks.

Spreker 1: Nou, Dat is helemaal goed. Dat was blok 1, het waren twee vragen bij blok 1. En blok 2 was de stemgedrag en politieke keuzes en hierbij komt zo de vraag op welke partij u heeft gestemd of u zou stemmen. En dat is dus een wat gevoelige vraag, dus dit is ook de vraag waarvan ik zes als u die niet wil beantwoorden dan snap ik dat helemaal.

Spreker 2: Nee, dat mag je weten. Ik heb er geen geheim in. Ik ben normaal D66 stemmer al jaren. Zowel plaatselijk als provinciaal als landelijk en Ik heb de laatste keer heb ik landelijk gekozen voor NSC.

Spreker 1: Ja en mag ik vragen waarom u toch toen anders heeft gekozen dan wat u normaal stemt.

Spreker 2: Nou met name vanwege de doelstellingen van NRC dat ze iets willen doen aan bestuurlijke vernieuwing.

Spreker 1: Ja.

Spreker 2: En daar heb ik zo mijn idee over, dan denk ik nou, dan vind ik dat zij een keer de kans zouden moeten krijgen om dat niet alleen te benoemen maar ook uit te werken en toe te kunnen passen.

Spreker 1: Ja, dat snap ik en denkt u dus dat op deze manier uw stem daar ook in heeft geholpen om ze die kans te geven?

Spreker 2: Nee, nee.

Spreker 1: Nee? Oke.

Spreker 2: Het heeft wel de NSC aan meer stemmen geholpen natuurlijk, want daardoor zijn ze ook een grotere partij geworden.

Spreker 1: Mhm, maar u denkt niet dat uw stem, dus u heeft niet het gevoel dat uw stem dan invloed heeft op.

Spreker 2: Nee, niet, niet, niet mijn enige stem.

Spreker 1: Nee.

Spreker 2: Je hebt landelijk gezien zoveel stemmen nodig om iets en dan ligt het aan de, in mijn ziens, aan de vertegenwoordigers die in de kamer zitten wat ze dan bij dat partijprogramma gaan doen uiteindelijk en of dat weer genoeg draagvlak krijgt, zodat daar iets mee gedaan kan worden. Als ze de enige partij zijn die iets bedenkt om iets te willen in een bepaalde richting en de rest van de Kamer zijn, of de meerderheid van de Kamer zegt, gaan we niet doen, dan gebeurt het alsnog niet.

Spreker 1: Ja, dat snap ik.

Spreker 2: Dus mijn enige, mijn eigen stemmetje. Of ik nou op 1 grote partij stem of op een kleine partij, ja.

Spreker 1: Ja. Als u dan dus niet het idee heeft dat uw individuele stem per se invloed uitoefent op landelijk niveau. Mag ik u vragen waarom u het dan wel belangrijk vindt om te stemmen.

Spreker 2: Nou punt 1 omdat het een recht is om het te mogen doen. We zijn een democratie en ik vind dat je hebt het stemrecht en ik vind ook dat je daar gebruik van moet maken.

Spreker 1: Ja.

Spreker 2: Anders kunnen de vertegenwoordigers niet hun werk doen

Spreker 1: Ja, oké

Spreker 2: Ik vind dat bijzonder dat men heel erg veel schermt met de opkomstcijfers bij stemmingen. Dan zijn er soms, de Provinciale Staten moeten meestal altijd het onderspit delven.

Spreker 1: Wat bedoelt u daarmee?

Spreker 2: Die hebben een heel lage opkomst.

Spreker 1: Oh ja ja.

Spreker 2: En dan is het bij de bij de plaatselijke of de landelijke en dat kan verschillen per keer. Dat ligt maar net aan de omstandigheden, wat mensen willen, wat ze zien, dat soort dingen. Doe ik het of doe ik het niet.

Spreker 1: Ja, oké. Nou dat vond ik wel een goed antwoord. Ik vind het heel mooi verwoord eigenlijk.

Spreker 2: Oké.

Spreker 1: Oké, dus u noemde al dat u voor de NSC bent gaan stemmen om eigenlijk een beetje het thema van de bestuurlijke vernieuwing.

Spreker 2: Ja met name dat ja.

Spreker 1: Ja en zijn er ook... Dus dat is een thema dat u belangrijk bent gaan vinden. Zijn er ook eventueel andere thema's die u belangrijk bent gaan vinden.

Spreker 2: Van de NRC?

Spreker 1: Ja of van... gewoon binnen de maatschappij, die u belangrijk bent gaan vinden de afgelopen paar jaren die meeneemt als u uw stem, als je kiest op welke partij je gaat stemmen.

Spreker 2: Ja, Ik denk als ik over de hele linie politiek ga kijken wat er speelt, zijn dat gewoon een heleboel dingen die gewoon belangrijk zijn om te doen. En Ik vind het jammer als daar binnen de Tweede Kamer of de Eerste Kamer geen besluiten over worden genomen. Of een besluit wat waarbij als een meerderheid van de Tweede Kamer ergens voor is dat de Eerste Kamer alsnog weer terug fluit of als de Tweede Kamer er niet voor niet de meerderheid heeft, dan komt het niet eens in de Eerste Kamer, dan blijft het daar weer hangen.

Spreker 1: Ja. Ja.

Spreker 2: Maar dat is onlosmakelijk aan ons systeem verbonden. En ja, en er zijn zoveel, ik hou me bijna niet meer politiek bezig, maar ik probeer het wel vanaf de zijlijn zo goed mogelijk mee te krijgen. Dat ik dat ik me altijd afvraag, hoe is het mogelijk dat een Kamer, waar 150 volksvertegenwoordigers zitten dus soms maar 10 man zitten om hele belangrijke onderwerpen te bespreken. Daarvoor ben je in mijn inziens niet gekozen als volksvertegenwoordiger ongeacht van welke partij. En aan de andere kant dat het wat ik nu mee merk bij dit kabinet. Ik, ik snap het niet helemaal, want ik heb het idee dat het kabinet opdrachten krijgen vanuit de partijleider van de Kamer. De partijleiding van de Kamer heeft van tevoren aangegeven dat ze die het kabinet willen zitten, dus Ik vind dat een contradictie al. Luister, je wil niet in het kabinet zitten, maar je wil wel vanuit je luie stoel het kabinet op de vingers tikken. Dan denk ik van, ik haak even af.

Spreker 1: Ja, Het is een rare verstandhouding.

Spreker 2: Ik vind dat Ik vind dat bijzonder ik hoeft, ik hoeft er niks van te vinden. Ik hoeft het niet goed of af te keuren. Maar ik vind het bijzonder dat dat gebeurt.

Spreker 1: Ja ja. Ja dus echt dat het dan is het thema echt dus dat het systeem van besturen. Dat vindt u heel belangrijk.

Spreker 2: Ja, als je het gaat om besturen, op welke manier neem je beslissingen, op welke manier laat je als Kamer zien dat je flexibel bent en dat je voortvarend wil zijn en dat je

sommige dingen hebben haast daar moet je een keer geen oefenloze discussies over hebben of allerlei kamer of sub-kamer, hoe heet dat ook al weer? De groepsgesprekken die dan rond de kamer plaats vinden. Gewoon zeggen dit is zo belangrijk, laten we nou gewoon is een beslissing nemen die in ieder geval het proces in gang zet. En dan kunnen we gaande het proces zien of we een goede beslissing hebben genomen en we kunnen bij stellen. Maar niet eerst oefenloos ouwehoeren van je kan het 86 keer bijstellen en dan vindt die partij vindt dit en die partij vindt dat en die vertegenwoordigt vind zus en die vindt dat. Dat gaan we allemaal beluisteren en allemaal horen en allemaal meenemen n de besluitvorming. Waar neem je dan een besluit over?

Spreker 1: Ja. Ja.

Spreker 2: Ja, waar is het uit het originele punt gebleven? Ja, voor we eigenlijk bij mekaar zit.

Spreker 1; Ja, dus het gaat ook een beetje om doen in plaats van alleen maar praten over mogelijk iets doen.

Spreker 2: Zeker, zeker doen. Wees actief en niet actief met het populair op je telefoon zit te klooiën, maar actief in jongens we zitten ergens mee. Is het een heel belangrijk iets? Niet, laten we het dan snel een plek geven, dat we er niet mee doen of dat het op een plek komt waar we zeggen dat heeft niet een hoge prioriteit, maar dat we eerst onze energie en tijd steken in zake die wel een hoge prioriteit nodig hebben. En nu is het een, nu is het een minister of staatssecretaris verhaaltje aan het worden. Geworden. En ik zal geen namen noemen, maar dan komt er een minister die vindt iets van het beleid wat zij op haar of zijn ministerie moet voorstellen. En daar komt dan geen beleid dat door de partijen of door het kabinet is bedacht. Nee, die minister heeft ineens iets van ik vind dat het zo moet.

Spreker 1: Ja. Ja.

Spreker 2: Schiet mij maar lek, zeg ik dan. Dat heeft niks meer met democratie te maken.

Spreker 1: Ja, ja, Dat is niet hoe het zou moeten werken in Nederland.

Spreker 2: En dat mag die meneer met dat gele kuifje in Amerika doen en die andere meneer in Rusland, die mag dat doen van mij. Welk land dan ook waar alle autocraten of dictatoren zitten. Dat vind ik ook allemaal niet zo erg. Maar hier zitten wij niet op te wachten.

Spreker 1: Ja, daarvoor zijn wij geen democratie in Nederland.

Spreker 2: Nee op dit moment. Jawel, we hebben wel een democratie, alleen de effectiviteit is wel op een heel laag pitje, laat ik het zo zeggen. De nieuwe regering heeft tot nu toe nog eigenlijk niks besloten

Spreker 1: Ja.

Spreker 2: Zo, kijk ik er tegen aan.

Spreker 1: Ja nou, dat snap ik wel ja. En u heeft dan dus het idee. Zo heb ik het dan nu even voor me dat dus de NSC zich er wel echt zich voor inzet om dus wel van dat praten naar doen te zetten.

Spreker 2: Ja, ja dat heb ik wel, ja. Dat ze dat ze daar fouten mee maken, dus af en toe krijgen ze gewoon een tik op de neus. Ja, dat hoort erbij. Dat hoort bij In de Kamer zitten en je dingetje doen.

Spreker 1: Ja ja.

Spreker 2: Je kan een mooi plan hebben, maar als je wordt afgeschoten dan heb je een probleem, dan had je het beter moeten voorbereiden.

Spreker 1: Ja ja en zijn er ook nog andere thema's die u belangrijk vindt?

Spreker 2: Nou ik. Niet zo zeer thema's wat er in de regering speelt, maar het thema is in meer in de algemeenheid. Laten we gewoon eens respect hebben voor elkaar. Als mensen respecteer de ander ook al denkt hij er anders over. Ook al heb je een andere mening over een onderwerp. Ja kan zeggen goh wat interessant dat jij er zo over denkt.

Spreker 1: Ja ja.

Spreker 2: Ik, Ik denk daar iets anders over. En zonder dat ik het aangevallen wordt, wil ik het gevoel hebben dat ik mijn visie of mijn denkwijze gewoon met de andere kan bespreken, want ik hoef niet te verantwoorden, het is van mij. Jouw visie, die is van jou en als jij zegt van

ja, maar ik vind toch nog dit of dat, prima. Dat vind jij dus, dat is bij jou. Ik hoef het niet me je eens te zijn. Maar het is wel prettig als we het eens een keer van elkaar respecteren.

Spreker 1: Ja.

Spreker 2: Dat je ook anders mag denken.

Spreker 1: Ja.

Spreker 2: Wat ik vind wat je ermee bereikt is dat ze naar elkaar gaan luisteren. Veel meer luisteren. En ook de tijd nemen om te luisteren.

Spreker 1: Ja.

Spreker 2: Laten we allemaal maar vertellen.

Spreker 1: Ja en dat ook ruimte is voor meerdere meningen dat is prima.

Spreker 2: Ja, het respect.

Spreker 1: Ja, volgens mij is dit een les die ze leren op de basisschool en die er op gegeven moment weer een beetje uitgaat, ja.

Spreker 2: Dat is weg. Kijk maar gewoon in je sociale leven met of het nou thuis is, of in kroeg of bij je club of bij wat dan ook. Het is gelijk bam er bovenop. Niets voor mij.

Spreker 1: Nee, en zijn er dan nog, want dit is een heel maatschappelijk thema. Zijn er toch nog thema's waarbij u, waar u naar kijkt, bijvoorbeeld als u een programmaboekje voor u heeft van een partij, zijn er dan thema's waar u meer op let dan?

Spreker 2: Nee. Ik, kijk, luister half naar hetgeen wat via de nieuwsmedia voorbij komt.

Spreker 1: Oké. Dus, bijvoorbeeld, het standpunt over migratie of standpunten over klimaat, Die vindt u niet het belangrijkste wanneer u gaat stemmen.

Spreker 2: Jawel, jawel, Ik vind dat belangrijk. Maar ik, als je mij vraagt, welke partij heeft dan de beste kaarten in de hand voor dat voor klimaat bijvoorbeeld? Ik heb dan geen idee.

Spreker 1: Ja, ja oké, ja.

Spreker 2: Ik denk, dat is iets wat ons allemaal aangaat en wij zijn er allemaal voor verantwoordelijk. Hoe gaan we met ons land om als burger. In de zin van, hoe gedraag je je in de natuur, hè? Gooi je overal je vuilnis neer is dat gewoon nee, maar kijk eens om je heen? En, je ziet niet wie het doet, maar het gebeurt.

Spreker 1: Ja.

Spreker 2: Fatsoen. En denk eens naast, voordat je wat zegt. Je hoeft niet gelijk lik op stuk te geven. Je kan ook proberen om als een ander iets zegt om daar een verdiepingsvraag voer te stellen. Goh, dat zeg je wel maar legt het eens meer uit. Wat bedoel je dan precies?

Spreker 1: Ja, waar komt het vandaan?

Spreker 2: Ja nou dat, want dan is mijn interesse gewekt. Want dan ben ik benieuwd hoe dat dan uiteindelijk bij de ander werkt en waarom die zo denkt of niet of handelt.

Spreker 1: Ja. Waarom iemand bijvoorbeeld toch wel het afval op straat?

Spreker 2: Of gewoon, zegt van ja zegt. Ik vind afval een goed voorbeeld, want we hebben net nieuwe afvalcontainers in de grond gekregen bij ons. En, wat zie je dat er gebeurt? Er wordt afval naast de containers gezet. Hoe dan? Als ik dat heb, dan stap ik in mijn auto. Daar gaat het afval in en ik ga hier naar de Rova. Dat is de afvalverwerker van Zwolle en dan breng ik dat naar de containers of naar de afvalbak waar het naartoe moet.

Spreker 1: Ja, dat vind ik heel netjes.

Spreker 2: En als ik teveel breng, dan moet ik er nog voor betalen ook. Ik heb wel een gewicht wat ik per jaar aan mag brengen. Ja, en ga ik daar overheen dan hebben we in Zwolle een [...] dat is het afval voor het overige vuil, huisvuil, grof huisvuil. Daar, voor iedere leging moet je € 1,16 of € 1,60 betalen. Dan zeggen mensen dus, dat ga ik niet doen, ik pleur het gewoon bij die container neer. Ze zoeken maar uit van wie het is.

Spreker 1: Ik zie dat ook in Groningen wel gebeuren inderdaad.

Spreker 2: Ik vind het jammer. Waarom is dat nou net die heffing van die € 1, nog wat om je er bewust van te maken dat je goed met je afval om moet gaan. Nou ja, dat kunnen we nog 1,5 uur mee verder gaan. Nou, dat gaat mij meer om het principe, Laten we elkaar. Daarin, ja, dat vind ik ook weer lastig. Ga je dan tegen de buurman zeggen, hé joh dat moet je niet doen of is het uit fatsoenlijk: hé Buurman moet ik je even helpen. Vind ik soms wel lastig, dan kom ik bij mijn dochter in Den Haag. Ja, daar kom ik vuilnis tegen dan denk ik, OK? Wat voor buurt is het wat voor mensen wonen daar, andere culturen, andere manieren van denken, andere manier van omgaan met dingen, andere manier omgaan met hun eigen geld. Daar

heeft het ook heel veel mee te maken. Als ze ergens voor moeten betalen en het is voor de overheid. Daar zetten ze allemaal gelijk hak in zand. Ik heb iets van laat mij maar lekker veel belasting betalen. Want dan heb ik het goed. Denk ik?

Spreker 1: Ja, dan wordt er voor dingen gezorgd.

Spreker 2: Maar, dat zegt die wel. Ja, Arnold, waar heb je toch over? Ik bedoel het dus overdrachtelijk. Ja, Als ik van mijn inkomen, als ik dan van iedere euro. Nu zit ik in de goede, ik ben gepensioneerd, zit ik in de 26% tarief voordat ik met pensioen ging, zat ik in het hoogste tarief. Hou ik dan nu geld over. Nee, ik hou geen geld over want ja toen ik werkte, verdiende ik gewoon meer geld. En we zeiden, ik en mijn vrouw, laat ons maar gewoon lekker belasting betalen. Ik vind het prima. Dan kan er ook wat mee gebeuren in de situaties dat het nodig is. Nu ligt het nu ligt het zwaartepunt een beetje op defensie gezien de wereldsituatie. Wat gaan we doen, wat gaan we niet doen? Nederland is nooit zo'n sterke, militaire power geweest eigenlijk. Als je de afgelopen 100 jaar bekijkt, want in de Tweede Wereldoorlog waren we al na 5 dagen van de kaart afgeblazen en in andere oorlogen deden we alleen maar wat ons werd opgedragen en dat hoorde ik net in de auto op de radio. Er vond gewoon een genocide plaats, maar al die Nederlandse militairen daar stonden te kijken. Hij vond plaats. Wij mochten niet ingrijpen. Dat snap ik dus niet. Ja, ik snap het dan.

Spreker 1: Maar het voelt toch onjuist?

Spreker 2: Nou ik, ik vind dat je dan met elkaar moet zeggen als wij zijn Europa ook daar kan je wat van vinden. Daar gebeuren hele goede dingen en daar gebeuren niet hele goede dingen, dingen die wat minder zijn. Maar in sommige dingen kan je gewoon de koppen bij elkaar steken. Er is helemaal niks mis mee als wij een groot Europees leger samenstellen als landen. Maar wat is het nadeel met Europa, met de EU? Dat zeggen landen: Nee, ik wil zelf bepalen in mijn land wat er gebeurt. Dat betekent dus, dat veroorzaakt een verdeling. En dan moet je als Europa, als de Europese Gemeenschap in Straatsburg of in Brussel, waar ze ook bezitten. Ja die, die kunnen daar helemaal niets mee. Er wordt wel heel veel geld voor betaald.

Spreker 1: Ja. Maar ja, als die samenwerking niet goed genoeg gebeurt, dan.

Spreker 2: Ja, Maar ik, Ik vind het jammer dat ze dan niet inzien de noodzaak van nou moeten we gewoon eens de koppen bij elkaar steken. Dit is wat ik bedoel met flexibel en actief management. Nou het beheer van er moet iets gebeuren, laat het kop bij elkaar steken. Er is een pot geld kan je niet zeggen, en niet zeggen er gaat zoveel naar dat land en zoveel naar dat land. Nee de Europese Unie gaat dat geld gebruiken om een leger macht neer te zetten, land, zee en lucht. Misschien denk ik wel iets te idealistisch.

Spreker 1: Nou ja, soms is dat helemaal niet erg. Dat mag ook, hè? Een beetje idealistisch denken. Ja, dus het gaat echt om het woorden omzetten in daden en het doorhakken van knopen ook.

Spreker 2: Ja, maar ook anderen ervan overtuigen dat je het niet als eenling dat soort dingen moet doen. Dit is te groot om het als ene land te regelen. Je moet elkaar opzoeken. Je moet elkaar vinden, je moet elkaar helpen.

Spreker 1: Ja, respectvol met elkaar omgaan.

Spreker 2: Ja, soms komen daar verbluffend resultaten uit. Zelfde verhaal als met stikstof waar het vorige kabinet op gevallen was. Haal die boeren bij mekaar, leg het bij ze neer. Is het jullie probleem? Kom met voorstellen. Dat is dus sowieso het moeilijke van Den Haag. Den Haag wil de oplossing voor Nederland zoeken en bedenken en implementeren. Dan zeg ik, nee, ja moet mensen naar je toe halen en met die mensen om de tafel gaan zitten. Deel ze in hetgeen wat er speelt. Vraag of we dan met elkaar kunnen kijken naar oplossingen?

Spreker 1: Dus ook met de belanghebbende tot een oplossing komen die voor hun werkt.

Spreker 2: Want CO₂ is niet alleen, heeft niet alleen met boeren te maken. Veel meer branches en bedrijfstakken die daarmee te maken hebben. Ga daar dan mee praten. In het over het algemeen gebeurd dat, en zie je dat ook gebeuren? Dat zijn dus weer de afvaardigingen van die branches die dan met de regering en met de partijen om de tafel gaan zitten. En daar ook weer iets van ja, actief en wees is flexibel en dan gaan ze ieder weer voor hun eigen portemonnee zitten of hun eigen puntje of een dingetje.

Spreker 1: Ja. Het eigenbelang en dan niet de brug over kunnen lopen, naar elkaar toe.

Spreker 2: Ja, nou, dan moet je eerst nog een brug maken. En dan is het, wie gaat die brug bouwen dan? Ja maar dan komt CO twee in vrij. Dat mogen we niet bouwen. Oh, dan kan er ook geen brug komen. Oh, dat kunnen we ook niet verder. Dat soort denken, dat soort doen, dat vind ik, dan ben je dus niet actief. Heb je ongeveer door hoe ik daar tegenaan kijk?

Spreker 2: Ja, Het is heel consistent. Ja, dat maakt het makkelijker, vind ik.

Spreker 3: Ja.

Spreker 2: Dat waren mijn vragen bij blok twee, Dat was, ja heel goed. Dank u wel.

Spreker 3: Mooi, dankjewel hè?

Spreker 2: Oh, sorry dank u. Dank je wel, ja. Ik ben toch een opgevoed met u tegen wat ouderen, vooral onbekende mensen, dus het glip daar af en toe.

Spreker 3: Dankjewel, toen ik nog college gaf, toen zeiden al mijn studenten ook u en meneer tegen mij dus.

Spreker 2: Ja. Ja, Als je niet anders weet, is het een beetje moeilijk om het aan te passen weer. Nou, we kunnen door naar blok 3 en dat gaat over verantwoordelijkheid en vertrouwen. En mijn eerste vraag daarbij is, wie vindt u verantwoordelijk voor bescherming tegen overstromingen?

Spreker 2: Ja, dat zijn we allemaal. Eigenlijk.

Spreker 1: Ja en denkt u dan meer aan... Ik vind het heel mooi dat u dat zegt. Denkt u dat de verantwoordelijkheid meer ligt bij de burger of meer ligt bij de overheid.

Spreker 2: Ja, dat ligt eraan hoe je die verantwoordelijkheid wilt toebedelen. Gaat het om meedenken of s gaat het om toepassingen uitvoeren en met ideeën komen of. Met de ideeën komen dat is wel eigenlijk, dat gaat ons allemaal aan en niet alle ideeën zijn uitvoerbaar, maar we zijn wel slim genoeg om met ideeën aan te komen waarvan je zou kunnen denken nou dat is de moeite waard om eens uit te zoeken hoe dat werkt. Dat gebeurt wel, er wordt ook heel veel onderzoek gedaan naar watermanagement en alles wat daarmee te maken heeft. Dus gebruikt dat ook, maak daar gebruik van. Wij hebben allemaal dezelfde verantwoordelijkheid erin, want we wonen onder de zeespiegel. Dus als jij je troep laat slingeren, dat zegt dan iets over hoe je ermee omgaat, vind ik. Als jij zegt van, ik woon op

een woonboot hier in het Kanaal, hè? Als je het Kanaal, het loopt hier achter dat heggetje daar loopt Almelo's Kanaal. Van Zwolle naar Almelo. Vanaf het begin Zwolle tot net aan de gemeentegrens van Zwolle liggen allemaal woonboten. En er zijn mensen en die zeggen, joh, laat me gewoon met die overstromingen. De woonboot gaat dan omhoog, niks aan de hand. Dat is niet helemaal zo maar even voor het makkelijke. Ja en hoe zorg je dan, als dat hier zo overgelopen is, Ja, de boot drijft met een klein kabeltje aan een meerpaal die je nog steeds net kan zien. Hoe kom je dan aan je eten? Hoe kom je aan je drinken? Hoe gaat men dat regelen? Hoe werkt dat? Als je het hebt over watermanagement als er overstromingen plaats zouden vinden, nou, dat wordt voorspeld dat dat gaat gebeuren. De zeespiegel gaat stijgen en, in welke mate is dat?

Spreker 1: Ja, en je hebt natuurlijk ook naast inderdaad die zeespiegel heb je ook meer overstromingskants door regen en door grondwater.

Spreker 2: Ja en de combinatie van het een en het ander, noem maar op. Ja, en het stijgt niet per meter per dag. Dat gebeurt gewoon niet. Maar dat weten we ook allemaal. Als het iets is, dan is het een verontrustend cijfer als het op jaarbasis meer dan 1 cm stijgt. Dat is al verontrustend. Ik denk OK nou, dan heb je nog zeker een paar jaar de tijd om je nodige eerste maatregelen te nemen. Nou, daarvoor moet je met elkaar de koppen weer bij elkaar steken, hè? Proactief zijn. En hoe kunnen we dat nou het beste aanpakken? Niet zeiken over geld. Geld zat.

Spreker 1: Ja, ja, aan dat geld heb je ook niks als Nederland overstroom is.

Spreker 2: Ja stel je kan het even niet ergens anders aan uitgeven, dus geef het hier aan uit, Watermanagement en hoe zorgen we dat we kunnen blijven wonen of niet. Of zeggen we, we moeten verkassen. We moeten weg van die plek, want die komt gewoon onder water staan. Krijgen we Atlantis op Nederlands niveau?

Spreker 1: Ja en denkt u dan, want we moeten dus allemaal nadenken bedenken over oplossingen, koppen bij elkaar steken en denkt u dan dat voor het echte het uitvoeren van die prachtige ideeën waar we samen mee zouden komen is dat misschien meer de overheid

is dat nog steeds op burger niveau, meer van beneden naar boven, zijn het bedrijven die daarin moeten ondersteunen, is dat nog steeds gewoon iedereen, alles bij elkaar?

Spreker 2: Allemaal anders lukt er niks. Zeker geen top-down organisatie. De overheid is er wel voor om een heleboel dingen te coördineren. En te zorgen dat je gaat kijken en naar de oplossing van hoe gaan we dat allemaal financieren? En voor de rest schakel de kennis in. We hebben zoveel kennis in Nederland, er zijn zoveel hogescholen, universiteiten die hier mee bezig zijn, die nu al met oplossingen bezig zijn van als het gebeurt, dan hebben wij vast dit of dat of dat of zus of zo achteraan wel bedacht, hebben we mee geoefend, hebben we in de praktijk gebracht, noem maar op. En ja, we moeten allemaal meedoen, want als er ineens niet meer gewoon gewerkt kan worden, dan moet iedereen zich gewoon beschikbaar stellen om mee te werken aan die weet ik veel, ik noem het even dijkverhoging dan. He een grote dijk om heel Nederland en dan lost het ook op. Het is Natuurlijk niet zo, maar.

Spreker 1: Nou in dit voorbeeld even wel.

Spreker 2: In dit voorbeeld wel en dan is het, bedoel het maar eens als vrijwilliger. Waarom moet je nog eens even betaald worden?

Spreker 1: Ja, als het een noodsituatie is, dan moet het gaan gebeuren.

Spreker 2: We moeten elkaar helpen.

Spreker 1: En denkt u, want u benoemt wel dat de overheid daar een meer coördinerende rol in een heeft.

Spreker 2: Ja, ik denk dat wel, ja.

Spreker 1: Ja, denk je dat, heeft u vertrouwen in de overheid om dat ook goed te kunnen doen?

Spreker 2: Deze niet, nee, deze overheid kan dat niet.

Spreker 1: En denkt u dat een andere overheid dat wel zou kunnen? En wat voor een overheid zou dat dan zijn?

Spreker 2: Ja. Als die bestaat uit partijen die een goede consensus hebben en die weten hoe ze dit aan moeten pakken, dus analytisch en uitvoerend gebruik maken van de middelen en de kennis die er is. En alles bij elkaar brengen ook. En dan weer delegeren jongens hebben

we dit afgesloten. Jullie zorgen daarvoor. Jullie zorgen daar voor, jullie hadden onderling contact, dan is het net, lijkt het als je in een bedrijf aan het runt. Maar je bent een organisatie aan het runnen en je bent met projecten bezig. Er is helemaal niks mis met projecten [...] want dan kan je als overheid, kan je daar altijd de feeling mee houden. Als er geen corruptie om hoek komt, dan kan het goed werken.

Spreker 1: Ja, en denkt u dat voor zo'n kabinet om te bestaan en voordat die consensus er is, moet dan de coalitie bestaan uit partijen waarbij hun standpunten dichtbij elkaar liggen of gaat het meer om de manier waarop zij beredeneren er moet actie ondernomen worden.

Spreker 2: Dat, en dan mag je allemaal met je eigen standpunten en ideeën komen. Als je een partij bent dat je rekening wil blijven houden met de natuur, prima. Doen. Als je rekening wil houden met woongebieden van mensen, doen. Als je rekening wil houden met industrie, dat die ook beschermd moet worden, doen. Weet je, alles gewoon doen. Het gaat niet meer om de prioriteit van één partij of een aantal partijen. Het gaat om de ramp. Er staat een ramp op ons af te komen en we moeten rampachtig handelen. Crisis. Pas maar crisis management toe, dan krijg je dit soort projecten, organisatie gerichte aanpak. Want dit moet je. Expertise moet je daar laten, en die moeten het voor je doen.

Spreker 1: Ja, en denkt u dat in ons huidige, in onze huidige maatschappij, dat de maatschappij die stemt tot een consensus zou kunnen komen, waarbij er dus een kabinetscoalitie gevormd wordt dat hier toe in staat is?

Spreker 2: Nou, dat zal nooit gebeuren. Dat is, Dat is, hoe noem je het ook alweer? Dat is de wens, de vader van het kindje hè, de wens van de vader van de moeder. Dat zouden we graag willen. Nee, maar, dat lukt niet altijd. Je hebt, dat is heel lastig, omdat ze [...] maar je kan wel, je kan wel de consensus met elkaar zien te vinden en te bereiken. Maar dat heeft ook te maken met dat je, je moet je mentaliteit even omgooien. Je moet op een hele andere manier denken, en ik denk zelfs dat, je krijgt het volgende, we hebben een project en die noem ik altijd de koets, want koets is duur, hè? Die kost veel geld. Maar goed. Moeten paarden voor, er moeten een paar mannen en vrouwen bij, er moet een koetsier op de boks zitten en weet ik veel. In die koets zit de denktank. De regering die bepaalt waar halen we

het geld vandaan, hier zorgen we dat we alle partijen bij elkaar krijgen en die zijn daar druk genoeg. Dan hebben de paarden met de begeleidende mannen en vrouwen, ja. Dat zijn de kartrekkers. En die komen obstakels tegen onderweg. Oh, daar moeten we wat aan doen. Daar moeten we wat mee doen. Dat moeten we oplossen. Daar moeten we ook naar kijken. Hé niet dit vergeten. En dat ook niet, en dan heb je, komt de hele niks en dan heb je een aantal mensen die direct achter die koetsen aan het duwen, want die werd steeds zwaarder. Die komt niet door die modder heen. Ja, door de problemen modder heen, dus die koets die moet geduwd worden. Er zijn mensen die zeggen, joh, wij duwen wel, doen jullie nou je werk, wij zorgen dat jullie er komen. Dan komt er een hele niks groep niks. Daarachter komen de consumenten. En die lopen er achteraan om te kijken van nou, hebben jullie het nou gedaan? Eindelijk klaar, hoe zit dat? Kunnen we nou weer gewoon doen en, maar die doen dus helemaal niks. En daar hebben we een hele grote groep van in Nederland. De consument, niet de consumenten als in wij met elkaar, maar die die niet de kar trekken niet zorgen voor het beheer en ook niet de kar willen duwen, maar die gaan zeggen, joh, ga je gang, ik heb de handen al van de kar en ik wacht af tot jullie klaar zijn. Laat me weten als ze weer terug kunnen als ze weer kunnen wonen en werken en noem maar op en dat.

Spreker 1: Oké, ik ben hem een beetje kwijtgeraakt, denk ik, want als u het dan heeft dus over die groep die er achteraan loopt, zijn dat dan dus mensen die in de politiek actief zijn of zijn dat dus gewoon de burgers?

Spreker 2: Dat zijn die mensen die gewoon altijd al op hun kont zitten en niks doen en wachten en als er wat gebeurt, dan zijn ze nog in staat om daar, netjes te zeggen, feedback op te geven. Omdat ze het er niet mee eens zijn. Ze zullen geen feedback geven als ze er wel mee eens zijn. Dan zeggen je oh, ja, nee, dat hadden we ook gedacht al. Ja dat is goed, maar als er iets is dan, zeg ik nou maar dat kan je toch niet maken. Nou goed, dan krijg je dus die feedback die we ook wel commentaar noemen en dan kan je zeggen, van OK, hoe had jij dat dan gedacht? Ja, dat weet ik niet, daar zijn jullie toch voor. Die groep is het.

Spreker 1: Ik ben er weer bij. Ik snap hem, ja.

Spreker 2: Ja, vond je het lastige?

Spreker 1: Ja, ik was hem even kwijt. Ja duidelijk. Even denken. Zijn er maatregelen voor bescherming tegen overstromingen, want u noemde net in het voorbeeld dijkverhoging, zijn er maatregelen waar u heel erg voor of tegen bent, of is dat mee contextueel.

Spreker 2: Ik vind wat wij in de vijftiger jaren hebben gedaan in Zeeland en daarvoor met de Afsluitdijk en inpoldering van in het IJsselmeer, de polders in Noord Holland, de polders in Zuid-Holland. Dat is allemaal een prima manier van hoe wij, hoeveel kennis wij hebben over watermanagement. Dus die kennis is er gewoon. Die kennis is in huis. We hoeven er alleen gebruik van te maken.

Spreker 1: Ja. en bent, bent u dan sterker voor bepaalde maatregelen als bijvoorbeeld vergroening van steden, dijkverhoging, bent u dan dus meer voorstander voor het één of meer soort voorstander van het andere? Of zegt u zelf ik heb daar niet de kennis voor om daar iets over te zeggen.

Spreker 2: Nee, als ik Zeeland zie met de Deltawerken denk ik wat mooi, dat we dit bedacht hebben. Ik heb helemaal niks bedacht, maar wij als Nederlanders, wij hebben dat bedacht. Als ik zie hoe we bedrijven in Azië, Nederlandse bedrijven in Azië, landen helpen met waterwerken a la de Deltawerken in Zeeland, denk ik zie je wel. We hebben de kennis wel, we kunnen het wel. We hebben bedrijven die het goed doen, die weten wat ze moeten doen.

Spreker 1: Ja. En denkt u dan ook bijvoorbeeld, want we hebben ook grote projecten, zoals ruimte voor de rivieren en sowieso het idee van we gaan meer naar water vasthouden in plaats van water gelijk doorsturen, en zit u daar dan nog dat u daar iets van een mening over heeft?

Spreker 2: Nee, daar heb ik te weinig kennis voor. Ik wil wel eens bij voorstellen dat je als je het zeewater tegen wilt houden dan is onmiddellijk de vraag, wat doen we met al dat rivierwater? Wat weer terug de zee in stroomt iedere keer. Zeker lastige. Wat doe je daar mee? Nou, als het de moeite waard zou zijn. Om heel veel van dat water te gebruiken, om te zetten naar gebruikswater voor ons. Dan zou ik toch een prima plan vinden. Ik weet niet of het kan, ik weet niet of dat, volgens mij heeft men absoluut dat wel ergens geprobeerd of dat werkt en misschien dat het door de kosten nog niet zo ver gaat in Nederland. We gebruiken

het wel als koeling voor kerncentrales. Dat vind ik dan ook weer bijzonder. Dan denk ik, gebruik daar dan zoutwater voor. In plaats van zoet water. Maar ik heb geen directe oplossing, je zou die nee, daar heb je die mensen voor nodig die daar verstand, die daar mee bezig zijn, die die dat ook allemaal onderzoekt, wat je wel en niet kan doen.

Spreker 1: Vind ik wel goed dat u dat aangeeft. Ja, dat was mijn derde blokje. Ja, mijn vierde blokje gaat over informatie en bewustzijn, dus dat daarom vind ik het ook heel goed dat u ook zo heel goed aangeeft: nee, daar heb ik de kennis niet voor. Dat is belangrijk. En mijn eerste vraag is, gaat ook een beetje over de kennis en de informatie beschikking, want dat is, heeft u het idee dat u genoeg weet wat er gebeurt bij een overstroming en wat u dan eventueel moet doen?

Spreker 2: Nee. En als ze mij vragen, wil je helpen? Dan zeg ik ja.

Spreker 1: Nee ja. Gelukkig.

Spreker 3: Ongeacht wat het is, hè. Want dat heeft weer te maken met de organisatiegraad van hoe gaan we met rampen om?

Spreker 1: Probeer u, bijvoorbeeld, want hè nu met Rusland en Oekraïne is er opeens toch de oproep tot het hebben van een noodpakket in huis. Waar haalt u bijvoorbeeld dan informatie over dat soort noodsituaties? Daar heeft u daar wel genoeg informatie over denkt u?

Spreker 2: We hebben een noodpakket liggen.

Spreker 1: Ja en waar haalt u dan die informatie vandaan voor bijvoorbeeld dus dat noodpakket?

Spreker 2: Van het internet.

Spreker 1: Van het internet, en zijn dat dan nog speciale, is dat dan meer de nationale website of is dat meer lokale kranten?

Spreker 2: Nee, dat is even googelen noodpakket en dan zie je, oh ja, dat hebben we, dat hebben we. Oh, dat moeten we even in huis gaan halen. Zorgen dat we dat hebben, ook geregeld klaar. Mijn vrouw en ik zijn heel makkelijk en snel in. Actief, flexibel en snel regelen, punt.

Spreker 1: Nou, zoals het politiek zou moeten kunnen gaan. Want u zegt dus ik google gewoon noodpakketten en dan kijk ik wat er staat en dan zorg ik dat ik dat heb. Maar u besluit dus al te googelen naar noodpakket?

Spreker 2: Nee, ik ga eerst af op mijn eigen kennis. Ik heb ook in dienst gezeten als dienstplichtig militair, 50 jaar geleden. En daar leerden we overleven. Je bent in de oorlogssituatie, je moet er overleven. Wat biedt je de natuur je? Wat heb je zelfs aan je uitrusting bij je? Zeg maar veldfles om water in te doen, maar ook tabletten om het water te zuiveren. Dus die kennis die komt alweer naar boven. En als dat nodig is zeggen ze, oh ja, maar hieraan denken daaraan denken dat dat zakmes bij me hebben. Weet ik veel, een kurkentrekker,

Spreker 1: Ja, alleen maar de noodzakelijk dingen, natuurlijk.

Spreker 2: En. Dus, mijn vrouw en ik zeggen, we hebben de meest noodzakelijke dingen hebben we in huis dus als er wat is, we redden het wel. Ik weet niet of het zo'n vaart zal lopen voor ons. We zijn allebei 70ers, over 20 jaar, zijn we weg. Dan drijven we mee met die met die vloed..

Spreker 1: Wie weet, wie weet. Want kijkt u bijvoorbeeld vaak het journaal dat u daar nog iets van informatie van krijgt of leest iets van een krant of.

Spreker 2: Ik kijk bijna nooit, na ja de krant. Ik lees wel een krant 's morgens, maar ik kijk niet specifiek naar dat soort dingen. Journaal kijk ik al helemaal niet meer naar. Wij hebben het idee dat we als noodvoorziening dingen hebben waar we ons bij kunnen redden. Er is ons gezegd, van joh al is het maar voor een paar dagen. De allereerste klap en that's IT, klaar. Dan hebben we dat, prima.

Spreker 1: OK. Nou u geeft al aan dat u eigenlijk niet genoeg weet over wat er gebeurt en wat u moet doen bij een overstroming. Denkt u dat de het ja het kabinet, Tweede Kamer genoeg daarmee bezig is om bewustzijn te creëren over wat er dus, wat u moet doen, wat u zou moeten kunnen doen. En is dat dan alleen voor overstroming of is dat dus ook bij zo'n noodsituatie als bedreiging van de oorlog, waarvoor dus het noodpakket nodig is?

Spreker 2: Het kabinet? Echt niet, die zijn hier helemaal niet mee bezig.

Spreker 1: Nee OK. Denkt u, dat ze het gewoon niet prioriteren of dat zij misschien ook niet dat bewustzijn hebben om te denken goh we moeten hier veel bewustzijn over creëren?

Spreker 2: Dat vind ik een goeie vraag. Want ik denk als overheid, wil je je bevolking niet angst aanjagen. Die wil ze altijd netjes erbij houden. Op het moment dat je met een angst iets gaat komen, je moet zorgen dat je dit in huis hebt want er kan dat en dat gebeuren. Nee, het gaat nu heel... Het is te vinden wat je aan noodpakketten kan en hoe je het kan doen. En er zijn een heleboel mensen, net als ik die militaire dienst hebben gehad of daar nog in zitten of bij het reserve leger horen wat dan ook. Die hebben voldoende kennis om te weten wat moet je in huis hebben om een paar dagen te kunnen overleven. Dus, ik begrijp dat het kabinet dit niet doet om te voorkomen dat er een angstcultuur ontstaat.

Spreker 1: Dus het, de prioriteit is het voorkomen van die angstcultuur en daarom maar minder die bewuste informatie te verspreiden.

Spreker 2: Ja ja, of zodanig dat iedereen zegt van ja, ik denk dat ik er wel een keer naar moet kijken.

Spreker 1: Ja inderdaad, dat zal dan niet zover komen, maar ik zie wel. Wellicht heb ik wat in huis.

Spreker 2: Zoiets.

Spreker 1: Ja, zodat de kennis er wellicht een beetje is, maar de angst niet.

Spreker 2: Nou ja, die kennis. Mijn generatie is dus van, wij zijn babyboomers, wij zijn anders opgevoed, ook dan dat wij onze eigen kinderen hebben op gevoed. En onze kinderen zie ik weer dat die hun kinderen, onze kleinkinderen, weer net even ander opvoeden als wat zij hebben meegemaakt en wat wij hebben meegemaakt? Dat hoort per generatie bij die generatie. Dus ja, hoe gaat men daarmee om? Wat vind ik ervan. Ik ik, ik hoor mijn vrouw af en toe dingen zeggen dat ik denk van laat gaan. Het hoort bij hun. Het hoort bij onze meiden, laat ze het lekker zelf regelen.

Spreker 1: Ja, denkt u dat uw kinderen misschien doordat ze in een andere generatie zitten misschien minder voorbereid zijn dan u en uw vrouw?

Spreker 2: Nee hoor, ik zeg dat mensen slim genoeg zijn om daarover na te denken. En of ze daar ook naar handelen. Dat is een tweede, hè? Maar ik denk dat mensen slim genoeg zijn om daarover na te denken of het dan eens een keer met elkaar er overhebben. Heb jij al een pakketje?

Spreker 1: Ja. En goh, wat zit er in jouw pakketje eigenlijk?

Spreker 2: Ja, welke heb je ja, oh, die rooie radio. O die heb ik ook.

Spreker 1: Ja ja, OK.

Spreker 2: Hoezo? Ja, de kleur is toch heel belangrijk? Zorg nou, dat die batterijen, nee, dat hoeft niet, je moet slingeren.

Spreker 1: Ja, nou, ik moet eerlijk zeggen dat ik ook nog nooit had, ik had nog nooit gehoord van een slinger radio en toen dacht ik, hé, maar ik had wel ook zo'n knijpzaklamp.

Spreker 2: Ja ja ja. Ik ben, ik ben twee jaar geleden met mijn vrouw in Zuid-Afrika geweest en daar worden nog gewoon slingerradio's verkocht.

Spreker 1: Nou, die kunnen wij allemaal gaan importeren, denk ik.

Spreker 2: Nou dat lukt je niet, want daar valt 3 keer per dag de stroom uit. Georganiseerd door de overheid.

Spreker 1: Ja ja na de, volgens mij was dat na day zero met het water of.

Spreker 2: Is al sinds de de de. Hoe noem je dat de? De onafhankelijkheid is van met de ANC de. Wat hadden ze nou in Zuid-Afrika. Dat was de. De discriminatie tussen wit en zwarte mensen?

Spreker 1: Oh, de apartheid.

Spreker 2: Voor die apartheid was dat gewoon stuk minder, maar in die apartheid zijn dus de zwarte mensen ook in de regering gekomen en in het plaatselijk en regionaal en in het land. Grote, grote corruptie daarbij. Ik denk nog veel meer dan hier, alhoewel, daar kan ik niet helemaal maatstaven. Er valt gewoon 3 keer per dag de stroom uit. Ze weten ook wanneer de stroom uit gaat zal vallen, allemaal gepland. We denken dat, we dachten dat het was omdat ze niet genoeg stroom hadden. En toen hoorden we van de reisleader. Nee, dat heeft

te maken met geld. En dan kan de mensen die voor die bedrijven werken, die kunnen dan geld in hun zak steken. Dan weet ik nog niet hoe het werkt.

Spreker 1: Nee, maar het klinkt wel interessant. Ik ga jullie, denk ik, als ik straks in de trein zit er even meer over googelen. Interessant ja nou. Het is goed om te weten. Want, ik had wel geleerd over day zero met het water en toen dacht ik ook weer, oh, wij moeten hier misschien ons binnenkort ook zorgen over gaan maken. Maar over die stroom dat...

Spreker 2: Nou de grap is, als wij een overstroming krijgen als eerste waar we ons druk om moeten maken, is drinkwater. De rest is niet belangrijk, voedsel is niet belangrijk. En de telefoon is niet belangrijk en dat allemaal niet belangrijk. Radio is ook niet belangrijk. Water, drink water, ja. Want als we dat niet hebben, gaan we allemaal gewoon dood. Maar we hadden nog even een vraagje van de eerste blok waarvan ik zei, dat ga ik even over nadenken, wat was het ook alweer?

Spreker 1: Het ging, die vragen bij het eerste blok waren over of u zich betrokken voelt bij de politiek en de maatschappij en of u het gevoel heeft dat uw in dat je invloed hebt op politieke beslissingen.

Spreker 2: Nou, die heb ik beantwoord.

Spreker 1: Ja, dus ik weet dat je niet meer.

Spreker 2: Nee, dus dit was dan een tussen vraag.

Spreker 1: Ja ja. Even kijken. Nou. Ja, ik zit al op mijn laatste vraag en dat is of u wel eens een debat of iets dergelijks heeft gevolgd over waterbeheer.

Spreker 2: Nee.

Spreker 1: Oke, dat waren mijn vragen, dus dan is eigenlijk of u misschien nog wat toe te voegen had iets wat u nog binnen was geschoten.

Spreker 2: Ja, er is maar één ding, wat me te binnen schiet, dat ik je heel veel sterkte wens. Met het volbrengen van deze opdracht met je master.

Spreker 1: Ja. Nou, Het gaat wel, het gaat al heel erg de goede kant op gelukkig, maar dankuwel, ik kan het altijd gebruiken. Oké nou ik vond het een heel interessant gesprek. Ja dus dank u wel. Dank u wel dat u me wil helpen en dat u hier zit.

Spreker 2: Ja ja. Waarom niet? Hier zit 70 jaar ervaring, nee, maar ook ik heb ook gewoon mijn eigen kijk op wat dingen. Ik ben geen meeloper met allerlei partijen, toestanden noem maar op, dus.

Spreker 1: Dat vind ik wel, want ik vond dat heel bijzonder dat u niet bepaalde thema's had op dus echt dat bestuur en de manier van sturen en de manier van beslissen. Want meestal als ik met mensen heb over politiek, dan komt er gelijk een onderwerp naar voren wat zij belangrijk vinden. En dit was een onderwerp wat ik nog nooit had gehoord, eigenlijk, maar wat toch echt de kern is en centraal staat om ook die andere onderwerpen dan goed aan te kunnen pakken.

Spreker 2: Ja ik, ik probeer ook wel te kijken naar hoe is iets georganiseerd. Want als daar fouten in zitten, ja, dan kan je dus trekken aan een dood paard. Als je het niet goed organiseert, dan kan je niet verder, dan staat alles stil.

Spreker 1: Ja ja ja, en dat is heel logisch en toch raakt dat een beetje in de vergetelheid verloren bijna.

Spreker 2: En in een noodsituatie schiet dat ineens weer de bal. Denk aan het begin van de COVID. Toen Mark Rutte voor de TV kwam en aankondigde wat er allemaal zou gaan gebeuren, hadden eerst is van, doe even normaal, maar twee dagen later liepen we allemaal met een mondkapje op, hè, en bleven we thuis en liepen we niet zomaar naar buiten en we hielden ons aan de tijden en we gingen 's nachts niet gekke dingen doen. Dat soort dingen, dan realiseer je, dan besef je dat er echt iets aan de hand is. Als het me goed georganiseerd is Als het me goed gecommuniceerd was.

Spreker 1: Ja. En, dat is ook, daarin is ook de ruimte dus wat dat vond ik ook wel mooi dat u dat zei van: er is ruimte om een fout te maken en het plan dan weer bij te stellen. Als er maar actie op gang komt, ja ja.

Spreker 2: Tuurlijk. Ik zeg jongens, even als ze zeggen luister we hebben het geprobeerd, maar rechtsaf lukt niet. We moeten even terug naar het middenpad. We pakken de volgende afslag.

Speaker 1: Ja. Ja, Ik vind het ook heel knap hoe u alles heeft verwoord dat ja, dat is allemaal heel netjes. En ook best wel direct. Ja, dank u wel.

Einde interview

Transcript ENG

Speaker 1 is the interviewer and Speaker 2 is the interviewee.

Speaker 1: What I think is very important to reiterate is that everything is voluntary. So you may also say with every question, gosh, I don't want to answer this. That's not a problem at all.

Speaker 2: Yes.

Speaker 1: I've divided the interview into 4 blocks and the questions that kind of fit with that. But they also kind of flow into each other from time to time. So the first block is political engagement, then voting behavior and political choices, block 3 is responsibility and trust and four is information and awareness. So yeah.

Speaker 2: Okay.

Speaker 1: I tried to divide them up a little bit, but sometimes it just kind of flows into one piece actually. Well, if you're okay with it, we can start from me.

Speaker 2: Absolutely fine.

Speaker 1: My very first question is, oh no, before I start, would you prefer that I call you, you or you?

Speaker 2: Just say you.

Speaker 1: Okay well, then my first question is do you feel involved in politics or what's happening in society?

Speaker 2: Nationally, regionally or locally?

Speaker 1: Just whatever you feel is most important it. It's also possible if you say, I feel involved nationally but not regionally or vice versa. That's all interesting.

Speaker 2: Well, I do feel involved.

Speaker 1: Yes. And so on all 3 scales that you just mentioned, or?

Speaker 2: Yes well particularly locally and regionally.

Speaker 1: Okay, And then you mean Zwolle and Overijssel province?

Speaker 2: Region yes, Overijssel. Well not all of Overijssel, because that's a very vast province. Especially the head of the Overijssel, Salland that.

Speaker 1: Yes. Okay yes so more local than on a larger scale.

Speaker 2: Yep, yep

Speaker 1: And also feels involved in other things that are going on In society?

Speaker 2: What exactly do you mean by involved whether it interests me or I'm actively involved?

Speaker 1: Yes a little bit more, the active activity.

Speaker 2: I'm almost not actively involved in political things.

Speaker 1: No OK. And, do you feel that you have influence on political decisions?

Speaker 2: Not as a person.

Speaker 1: Not as a person, and do you feel that you influence political decisions through your voting? How do you feel your role in it in that way?

Speaker 2: Yes, If I If I participate with a large group then yes, but if I as an individual think about something completely different that I can't put in with a particular party, that you think well that party picks it up a little bit. Then my vote will go there, can go there, but then I don't know whether my voting behavior will then influence choices and decisions that are made.

Speaker 1: Yes, yes, and do you maybe have an example as well or is that a little difficult?

Speaker 2: Okay I'll have to think about that for a moment? For later.

Speaker 1: Well, That's totally fine. That was block 1, it was two questions at block 1. And block 2 was the voting record and political choices and so with this comes the question of which party you voted for or you would vote for. And so that's a somewhat sensitive question, so this is also the question that I six if you don't want to answer I totally understand that.

Speaker 2: No, you can know that. I have no secret about it. I have been a normal D66 voter for years. Both locally and provincially and nationally and I last time I voted nationally for NSC.

Speaker 1: Yes and may I ask why you chose different from what you normally vote for then anyway.

Speaker 2: Well specifically because of the goals of NRC that they want to do something about administrative renewal.

Speaker 1: Yes.

Speaker 2: And I have my idea about that, then I think well, then I think that they should be given a chance not only to name that but to work it out and be able to apply it.

Speaker 1: Yes, I get that, and so do you think that in this way your vote helped in that as well to give them that opportunity?

Speaker 2: No, no.

Speaker 1: No, okay

Speaker 2: It did help the NSC get more votes, of course, because it also made them a bigger party.

Speaker 1: Mhm, but you don't think your vote, so you don't feel that your vote then affects.

Speaker 2: No, not, not, not my only vote.

Speaker 1: No.

Speaker 2: You need so many votes nationwide to get something and then it's up to the, in my view, to the representatives that are in the room what they're going to do then with that party program in the end and whether that gets enough support again so that something can be done with that. If they are the only party that comes up with something to want something in a certain direction and the rest of the Chamber are, or the majority of the Chamber says, we're not going to do it, then it still doesn't happen.

Speaker 1: Yes, I understand that.

Speaker 2: So my only, my own little voice. Whether I vote for 1 major party or a minor party, yes.

Speaker 1: Yes. So then if you don't feel that your individual vote necessarily influences at the national level. May I ask you why you do feel it is important to vote then.

Speaker 2: Well point 1 because it's a right to be able to do it. We are a democracy and I think you have the right to vote and I also think you should exercise it.

Speaker 1: Yes.

Speaker 2: Otherwise the representatives can't do their job

Speaker 1: Yes, okay

Speaker 2: I think that's peculiar that people screen a lot with the voter turnout numbers.

Then there are sometimes, the Provincial Councils usually always have to lose out.

Speaker 1: What do you mean by that?

Speaker 2: Those have a very low turnout.

Speaker 1: Oh yes yes yes.

Speaker 2: And then it's at the at the local or the national and that can vary from time to time. It just depends on the circumstances, what people want, what they see, things like that. Do I do it or don't I do it.

Speaker 1: Yes, okay. Well I thought that was a good answer. I think it was very nicely worded actually.

Speaker 2: Okay.

Speaker 1: Okay, so you mentioned that you voted for the NSC to actually kind of the theme of administrative renewal.

Speaker 2: Yes particularly that yes.

Speaker 1: Yes and are there any... So that's a theme that you've come to find important. Are there any other themes that you've come to find important.

Speaker 2: From the NRC?

Speaker 1: Yes or from... just within society, that you've come to find important over the past few years that factor in when you cast your vote, when you choose which party to vote for.

Speaker 2: Yeah, I think if I'm going to look across the board politically what's going on, those are just a lot of things that are just important to do. And I think it's unfortunate if there's no decisions made within the House of Representatives or the Senate about that. Or a decision which where if a majority of the House of Representatives is in favor of something that the

Senate still whistles back or if the House of Representatives doesn't have the majority for it, then it doesn't even make it to the Senate, then it gets stuck there again.

Speaker 1: Yes. Yes.

Speaker 2: But that is inseparable from our system. And yes, and there are so many, I almost don't get involved in politics anymore, but I do try to get involved as best I can from the sidelines. That I that I always ask myself, how is it possible that a Chamber, where 150 people's representatives sit so sometimes only 10 people sit to discuss very important issues. In my opinion, that is not what you are elected to do as a representative of any party. And on the other hand, that's what I notice now with this cabinet. I, I don't quite get it, because I have the idea that the cabinet is getting orders from the party leadership of the House. The party leadership of the Chamber has indicated beforehand that they who want to be in the Cabinet, so I think that's a contradiction already. Listen, you don't want to be in the Cabinet, but you want to be in the Cabinet from the comfort of your armchair. Then I think of, I'm going to drop out for a moment.

Speaker 1: Yes, It's a strange understanding.

Speaker 2: I think that I think that particularly I don't have to, I don't have to think anything about it. I don't have to approve or disapprove of it. But I think it's special that that happens.

Speaker 1: Yes yes yes. Yes so really that it then the theme is really so that the system of governance. You find that very important.

Speaker 2: Yes, when it comes to governance, in what ways do you make decisions, in what ways do you show as a Chamber that you are flexible and that you want to be energetic and that you have some things in a hurry that for once you shouldn't have practice-less discussions about that or all kinds of chamber or sub-chamber, what's that called? The group discussions that then take place around the room. Just say this is so important, let's just make a decision that at least starts the process. And then we can see during the process whether we have made a good decision and we can make adjustments. But not first practice-free nattering about how you can adjust it 86 times and then that party thinks this and that

party thinks that and that representative thinks this and that. We're all going to listen to that and all hear that and all take it in the decision making. So what are you deciding on?

Speaker 1: Yes. Yes.

Speaker 2: Yes, where did it go from the original point? Yes, before we actually sit together.

Speaker 1: Yes, so it's also kind of about doing rather than just talking about possibly doing something.

Speaker 2: Definitely, definitely do. Be active and not active with the popular sitting on your phone messing around, but active in guys we're sitting on something. Is it a very important something? Not, then let's give it a quick place, that we don't do anything with it or that it gets to a place where we say that's not a high priority, but that we first put our energy and time into matters that do need a high priority. And now it's becoming a, now it's becoming a minister or secretary of state story. Became. And I won't name names, but then comes a minister who thinks something of the policies she should propose in her or his ministry. And there then comes no policy that has been devised by the parties or by the Cabinet. No, that minister suddenly has something of I think it should be this way.

Speaker 1: Yes. Yes.

Speaker 2: Shoot me in the foot, I say. That has nothing to do with democracy anymore.

Speaker 1: Yes, yes, That's not how it should work in the Netherlands.

Speaker 2: And the gentleman with the yellow crest in America can do that and the other gentleman in Russia can do that from me. Any country that has all the autocrats or dictators.

I don't mind all that either. But this is not what we are waiting for.

Speaker 1: Yes, for that we are not a democracy in the Netherlands.

Speaker 2: No at the moment. Yes, we do have a democracy, only the effectiveness is at a very low ebb, let me put it this way. The new government hasn't actually decided anything so far

Speaker 1: Yes.

Speaker 2: That's how, I look at it.

Speaker 1: Yes well, I understand that yes. And so you then have the idea. So I have it in mind that the NSC is really committed to move from talking to doing.

Speaker 2: Yes, I do, yes. That they make mistakes with that, so occasionally they just get a tap on the nose. Yes, that's part of it. That's part of being in the Chamber and doing your thing.

Speaker 1: Yes yes yes.

Speaker 2: You can have a great plan, but if you get shot down then you have a problem, you should have prepared it better.

Speaker 1: Yes yes and are there any other issues that you think are important?

Speaker 2: Well I. Not so much themes what is going on in the government, but the theme is in more generally. Let's just have respect for each other. As people respect the other even if they think differently. Even if you have a different opinion on a subject. Yes can say gosh how interesting that you think that way.

Speaker 1: Yes yes.

Speaker 2: I, I think a little bit differently about that. And without being attacked, I want to feel like I can just discuss my view or my thinking with the other, because I don't have to justify it, it's mine. Your vision, it's yours and if you say yes, but I still find this or that, fine. So that's what you think, that's with you. I don't have to agree with you. But it's nice if we respect each other for once.

Speaker 1: Yes.

Speaker 2: That you're also allowed to think differently.

Speaker 1: Yes.

Speaker 2: What I think what you achieve with it is that they start listening to each other. A lot more listening. And also taking the time to listen.

Speaker 1: Yes.

Speaker 2: Let's all tell.

Speaker 1: Yes and that there's also room for multiple opinions that's fine.

Speaker 2: Yes, the respect.

Speaker 1: Yes, I think this is a lesson that they learn in elementary school that kind of goes out at some point, yes.

Speaker 2: That's gone. Just look in your social life with whether it's at home, or at pub or at your club or at whatever. It's right bam on top of it. Nothing for me.

Speaker 1: No, and then are there, because this is a very social issue. Still, are there any themes where you, where you look at, for example if you have a program book in front of you from a party, are there any themes that you pay more attention to then?

Speaker 2: No. I, look, half listen to what passes through the news media.

Speaker 1: Okay. So, for example, the position on migration or positions on climate, You don't think those are the most important when you're voting.

Speaker 2: Yes, yes, I think that's important. But I, if you ask me, which party has the best cards in hand for that for climate for example? I have no idea then.

Speaker 1: Yes, yes okay, yes.

Speaker 2: I think, that is something that affects all of us and we are all responsible for it.

How do we treat our country as citizens. In the sense of, how do you behave in nature, right? Do you throw your garbage everywhere is that just no, but look around you? And, you don't see who does it, but it happens.

Speaker 1: Yes.

Speaker 2: Decency. And think besides, before you say something. You don't have to lash out right away. You can also try when another person says something to ask a deeper question about that. Gee, you say that but explain it more. What exactly do you mean?

Speaker 1: Yes, where does it come from?

Speaker 2: Yes well that, because then my interest is piqued. Because then I'm curious about how that then ultimately works for the other person and why they think or don't think or act that way.

Speaker 1: Yes. Why someone, for example, does take out the garbage in the street anyway?

Speaker 2: Or just, says of yes says. I think trash is a good example, because we just got new trash containers in the ground at our place. And, what do you see happening? Waste is being put next to the containers. How? When I have that, I get in my car. That's where the garbage goes and I go to the Rova here. That is the waste processor of Zwolle and then I take that to the containers or to the bin where it should go.

Speaker 1: Yes, I think that's very neat.

Speaker 2: And if I bring too much, then I have to pay for it too. I do have a weight I'm allowed to bring in per year. Yes, and if I go over that then we have a [...] in Zwolle, which is the waste for other waste, household waste, bulky household waste. There, for every emptying you have to pay €1.16 or €1.60. So then people say, I'm not going to do that, I'll just put it by that container. They just figure out whose it is.

Speaker 1: I can see that happening in Groningen.

Speaker 2: I think it's a shame. Why is that just this charge of that €1, another thing to make you aware that you should handle your waste properly. Well, we can go on with that for another 1.5 hours. Well, that to me is more about the principle, Let's help each other. In that, yes, again I find that tricky. Are you going to say to the neighbor, hey boy you shouldn't do that or is it out of decency: hey Neighbor should I help you. Sometimes I find it difficult, then I visit my daughter in The Hague. There I come across garbage and I think, OK? What kind of neighborhood is it, what kind of people live there, other cultures, other ways of thinking, other ways of dealing with things, other ways of handling their own money. It has a lot to do with that, too. If they have to pay for something and it's for the government. There they all turn heel right away. I'm like let me pay a lot of taxes. Because then I have it good. I think?

Speaker 1: Yes, then things are taken care of.

Speaker 2: But, it does say that. Yes, Arnold, what are you talking about anyway? So I mean it metaphorically. Yes, If I get from my income, if I then get from every dollar. Now I'm in the good, I'm retired, I'm in the 26% rate before I retired, I was in the highest rate. Do I then keep money left over now. No, I don't keep any money because yes when I was working, I just made more money. And we said, me and my wife, let's just enjoy paying taxes. I'm fine with

it. Then something can be done with it in the situations when it's needed. Now the focus now is a little bit on defense given the world situation. What are we going to do, what are we not going to do? The Netherlands has never been that strong, military power actually. If you look at the last 100 years, because in World War II we were blown off the map after only 5 days, and in other wars we just did what we were told to do, and I just heard that in the car on the radio. A genocide just took place, but all those Dutch soldiers there were watching. It was taking place. We were not allowed to intervene. So I don't understand that. Yes, I understand it then.

Speaker 1: But it feels wrong, doesn't it?

Speaker 2: Well I, I think you have to say to each other if we are Europe also you can find something about that. There are very good things happening there and not very good things happening there, things that are a bit less. But in some things you can just put your heads together. There is absolutely nothing wrong with putting together a large European army as countries. But what is the downside with Europe, with the EU? Countries say: No, I want to decide for myself in my country what happens. So that means, that causes a division. And then as Europe, as the European Community in Strasbourg or in Brussels, wherever they own. Yes those, they can't do anything with that at all. They do pay a lot of money for it.

Speaker 1: Yes. But yes, if that cooperation is not done well enough, then.

Speaker 2: Yes, But I, I find it unfortunate that they don't then see the need of well we just have to put our heads together. This is what I mean by flexible and active management. Well management of something has to be done, let's put heads together. There is a pot of money you can't say, and not say so much goes to that country and so much goes to that country. No the European Union is going to use that money to put down an army force, land, sea and air. Maybe I'm thinking a little too idealistically.

Speaker 1: Well, sometimes that's not a bad thing at all. That's allowed too, right? A little idealistic thinking. Yes, so it's really about putting words into action and cutting through knots as well.

Speaker 2: Yes, but also convincing others that you shouldn't do it as a loner that kind of thing. This is too big to do it as one country. You have to look for each other. You have to find each other, you have to help each other.

Speaker 1: Yes, being respectful of each other.

Speaker 2: Yes, sometimes amazing results come out of that. Same story as with nitrogen that the previous administration fell on. Get those farmers together, put it to them. Is it your problem? Come up with proposals. That is the difficult thing about The Hague anyway. The Hague wants to find and devise and implement the solution for the Netherlands. Then I say, no, yes you have to bring people to you and sit down with those people. Share with them what is going on. Ask if we can then look at solutions together?

Speaker 1: So also come to a solution with the stakeholder that works for them.

Speaker 2: Because CO₂ is not only, does not only have to do with farmers. Many more industries and industries that have to deal with that. Then go talk to those. In the generally that happens, and do you see that happening? So those are again the delegations of those industries who then sit down with the government and with the parties. And there again something of yes, active and be is flexible and then they each go back to sit for their own wallet or their own point or a thingy.

Speaker 1: Yes. The self-interest and then not being able to cross the bridge, to each other.

Speaker 2: Yeah, well, then you have to make a bridge first. And then it's, who's going to build that bridge then? Yes but then CO₂ will be released. We're not allowed to build that. Oh, then there can't be a bridge either. Oh, we can't continue that either. That kind of thinking, that kind of doing, I think, so then you're not active. Do you sort of get my take on that?

Speaker 1: Yes, It's very consistent. Yeah, it makes it easier, I think.

Speaker 2: Yes.

Speaker 1: Those were my questions on block two, That was, yes very good. Thank you very much.

Speaker 2: Nice, thank you very much huh?

Speaker 1: Oh, sorry thank you. Thank you, yes. I was raised with you against some older people anyway, especially unfamiliar people, so it slips in there occasionally.

Speaker 2: Thank you, when I was still lecturing, then all my students also said you and sir to me so.

Speaker 1: Yes. Yes, If you don't know any other way, it's a little hard to adjust it again. Well, we can move on to block 3 and that's about accountability and trust. And my first question on that is, who do you think is responsible for flood protection?

Speaker 2: Yes, we all are. Actually.

Speaker 1: Yes and are you thinking more about.... I think it's very nice that you say that. Do you think the responsibility lies more with the citizen or lies more with the government.

Speaker 2: Yes, it depends on how you want to assign that responsibility. Is it about thinking along or is it about implementing applications and coming up with ideas or. Coming up with ideas is actually something that concerns all of us, and not all ideas are feasible, but we are smart enough to come up with ideas that you could think, well, that's worth finding out how that works. That does happen, there is a lot of research being done into water management and everything to do with it. So use that, make use of that. We all have the same responsibility in it, because we live below sea level. So if you leave your junk lying around, that says something about how you deal with it, I think. If you say, I live on a houseboat here in the Canal, right? If you see the Canal, it runs here behind that little hedge there runs Almelo's Canal. From Zwolle to Almelo. From the beginning Zwolle to just at the municipal border of Zwolle there are all houseboats. And there are people and they say, gee, just leave me with those floods. The houseboat then goes up, nothing wrong. That is not entirely true, but just for the record. Yeah and then how do you take care, if that's flooded here like that, Yeah, the boat floats with a little cable to a mooring pole that you can still just see. Then how do you get your food? How do you get your drink? How are they going to arrange that? How does that work? When you talk about water management if floods were to occur, well, that's predicted to happen. The sea level is going to rise and, to what extent is that?

Speaker 1: Yes, and of course you also have in addition to indeed that sea level you also have more flood edges from rain and from groundwater.

Speaker 2: Yes and the combination of one and the other, you name it. Yes, and it's not rising a meter a day. That's just not happening. But we all know that, too. If anything, it's an alarming figure if it rises more than 1 cm on an annual basis. That's already alarming. I think OK well, then you have at least a couple of years to take your necessary first measures. Well, for that you have to put your heads together again, right? Be proactive. And how can we best approach that? Don't whine about money. Plenty of money.

Speaker 1: Yes, yes, that money is of no use if the Netherlands is flooded.

Speaker 2: Yes, suppose you can't spend it on anything else for a while, so spend it on this, Water Management and how do we ensure that we can continue to live or not. Or do we say, we have to move. We have to move away from that place because it's just going to be flooded. Are we going to have Atlantis at the Dutch level?

Speaker 1: Yes and then do you think, because so we all have to think about solutions, put heads together and then do you think that for the real implementing those wonderful ideas that we would come up with together is that maybe more government is that still at the citizen level, more from the bottom up, is it companies that have to support in that, is that still just everybody, all together?

Speaker 2: All otherwise nothing will succeed. Certainly not a top-down organization. The government does exist to coordinate a lot of things. And to make sure that you start looking and looking at the solution of how are we going to finance all that? And for the rest engage the knowledge. We have so much knowledge in the Netherlands, there are so many colleges, universities that are working on this, that are already working on solutions of if it happens, we must have thought of this or that or that or this or that or this or that at the back, we have practiced with it, we have put it into practice, you name it. And yes, we all have to participate, because if suddenly it's no longer possible to just work, then everyone just has to make themselves available to participate in this I don't know, I'll just call it dike raising then.

Hey a big dyke around the whole of the Netherlands and then it will solve it too. Of course it's not like that, but.

Speaker 1: Well in this example it does.

Speaker 2: In this example yes and then it's, just mean it as a volunteer. Why do you need to be paid again for a moment?

Speaker 1: Yes, if it's an emergency, then it has to go.

Speaker 2: We have to help each other.

Speaker 1: And do you think, because you do appoint that the government has a more coordinating role in a there.

Speaker 2: Yes, I do think so, yes.

Speaker 1: Yes, do you think, do you have confidence in the government to be able to do that well as well?

Speaker 2: This one doesn't, no, this government can't.

Speaker 1: And do you think another government could do that? And what kind of government would that be?

Speaker 2: Yes. If it consists of parties who have a good consensus and who know how to handle this, so analytically and executive use of the resources and the knowledge that is there. And bringing everything together as well. And then delegate again guys we have closed this. You guys take care of that. You guys take care of that, you had mutual contact, then it's like, it seems like you're running in a business. But you're running an organization and you're running projects. There is nothing at all wrong with projects [...] because then as a government, you can always keep a feel for that. If there is no corruption around the corner, then it can work well.

Speaker 1: Yes, and do you think that for such a cabinet to exist and before that consensus is there, should the coalition consist of parties where their positions are close to each other or is it more about how they reason there needs to be action.

Speaker 2: That, and then you can all come up with your own views and ideas. If you are a party that you want to continue to take nature into account, fine. Do. If you want to take into

account residential areas of people, do it. If you want to take into account industry, that it should also be protected, do it. You know, just do everything. It's no longer about the priority of one party or a number of parties. It's about the disaster. We have a disaster coming our way and we have to act disaster-like. Crisis. Just apply crisis management, then you get this kind of project, organization-oriented approach. Because you have to do this. Expertise you have to leave there, and they have to do it for you.

Speaker 1: Yes, and do you think that in our current, in our current society, that the society that votes could come to a consensus, where therefore a cabinet coalition is formed that is capable of this?

Speaker 2: Well, that will never happen. That's, That's, what do you call it? That's the wish, the father of the baby huh, the wish of the father of the mother. We would like that. No, but, that doesn't always work out. You have, that's very difficult, because they [...] but you can, you can find and reach consensus with each other. But that also has to do with that you, you have to change your mentality for a while. You have to think in a completely different way, and I even think that, you get the following, we have a project and I always call it the coach, because coach is expensive, right? That one costs a lot of money. But anyway. Has to have horses in front of it, has to have a few men and women with it, has to have a coachman on the box and I don't know. In that carriage sits the think tank. The government that decides where do we get the money, here we make sure we get all the parties together and they are busy enough there. Then we have the horses with the accompanying men and women, yes. Those are the carters. And they encounter obstacles along the way. Oh, we have to do something about that. We have to do something about that. We have to fix that. We have to look at that, too. Hey don't forget this. And not that either, and then you have, comes the whole nothing and then you have some people pushing right behind those carriages, because it was getting heavier and heavier. That one doesn't get through that mud. Yes, through the problems mud, so that carriage has to be pushed. There are people who say, gee, we'll push, you do your job, we'll get you there. Then comes a whole nothing group of nothing. Behind that come the consumers. And they run after it to look at it like, well, did you

do it? Finally done, how about that? Can we just do it again and, but they do nothing at all. And we have a very large group of them in the Netherlands. The consumers, not the consumers as in we together, but those who don't pull the cart, don't take care of the management and also don't want to push the cart, but who are going to say, hey, go ahead, I've already taken my hands off the cart and I'm waiting for you to finish. Let me know when they can go back when they can live and work again and name it and that.

Speaker 1: Okay, I lost it a little bit, I guess, because then when you talk about that group that's chasing it, so are those people who are in politics or are those just citizens?

Speaker 2: Those are those people who have just always been sitting on their asses and doing nothing and waiting and when something happens, they're still able to give feedback on that, neatly put, feedback. Because they don't agree with it. They won't give feedback if they do agree. Then you say oh, yes, no, we had already thought that too, yes that's good, but if there is something then, I say well but you can't make that anyway. Well well, so then you get that feedback that we also call comments and then you can say, of OK, how did you think that? Yeah, I don't know, that's what you guys are there for. That group is it.

Speaker 1: I'm at it again. I get it, yeah.

Speaker 2: Yeah, did you find it tricky?

Speaker 1: Yeah, I lost it for a second. Yeah clearly. Just thinking. Are there flood protection measures, because you just mentioned in the example dike raising, are there measures that you are very much for or against, or is that along contextual.

Speaker 2: I think what we did in the 1950s in Zeeland and before that with the Afsluitdijk and reclamation of in the IJsselmeer, the polders in North Holland, the polders in South Holland. That's all a fine way of how we, how much knowledge we have about water management. So that knowledge is just there. That knowledge is in house. We just need to make use of it.

Speaker 1: Yes. and are, are you then more strongly in favor of certain measures like for example greening cities, raising dikes, so are you more in favor of one or more kind of in favor of the other? Or are you saying yourself I don't have the knowledge to say anything about that.

Speaker 2: No, when I see Zeeland with the Delta Works I think how wonderful, that we came up with this. I didn't come up with anything at all, but we as the Dutch, we came up with that. When I see how we help companies in Asia, Dutch companies in Asia, countries with water works a la the Delta Works in Zeeland, I think you see. We do have the knowledge, we can do it. We have companies that do it well, that know what to do.

Speaker 1: Yes. And do you think then also for example, because we also have big projects, like space for the rivers and anyway the idea of we are going more towards water retention instead of sending water right through, and are you still sitting there that you have something of an opinion on that?

Speaker 2: No, I don't have enough knowledge for that. I would like to suggest that if you want to stop the sea water then immediately the question is, what do we do with all that river water? Which flows back into the sea every time. Certainly tricky. What do you do with that? Well, if it would be worth it. To use a lot of that water, convert it to use water for us. Then I would still think that's an excellent plan. I don't know if it can be done, I don't know if that, I think people have absolutely tried that somewhere if that works and maybe because of the cost it doesn't go that far yet in the Netherlands. We do use it as cooling for nuclear power plants. I find that extraordinary. Then I think, use salt water for that. Instead of fresh water. But I don't have a direct solution, you would need those no, you would need those people for that who have a brain, who are working on that, who are investigating all that, what you can and cannot do.

Speaker 1: Do I like that you point that out. Yes, that was my third cube. Yes, my fourth block is about information and consciousness, so that's why I think it's also very good that you also indicate so very well: no, I don't have the knowledge for that. That is important. And my first question is, is also a little bit about the knowledge and information disposition, because that is, do you feel that you know enough about what happens in a flood and what you might have to do then?

Speaker 2: No. And when they ask me, do you want to help? Then I say yes.

Speaker 1: No yes. Fortunately.

Speaker 2: Regardless of what it is, huh. Because that again has to do with the organizational level of how do we deal with disasters?

Speaker 1: Are you trying, for example, because hey now with Russia and Ukraine there is suddenly the call for having an emergency kit in the house anyway. So where do you get information about those kinds of emergencies, for example? You do have enough information on that do you think?

Speaker 2: We have an emergency kit lying around.

Speaker 1: Yes, and where do you get the information for that emergency kit, for example?

Speaker 2: From the Internet.

Speaker 1: From the Internet, and then are those special, is that more the national website or is that more local newspapers?

Speaker 2: No, that's just google emergency kit and then you see, oh yeah, we have that, we have that. Oh, we need to go get that in the house. Make sure we have that, also taken care of ready. My wife and I are very easy and quick in. Active, flexible and quick to arrange, period.

Speaker 1: Well, the way it should be able to go politically. Because you say so I just google emergency kits and then I see what it says and then I make sure I have that. But so you decide to google emergency package already?

Speaker 2: No, I am going off my own knowledge first. I also served in the military as a conscript 50 years ago. And there we learned survival. You are In the war situation, you have to survive there. What does nature offer you? What do you even carry in your equipment? Say flask to put water in, but also tablets to purify the water. So that knowledge that is already coming up. And if needed they say, oh yeah, but thinking about this think about having that pocket knife with me. I don't know, a corkscrew,

Speaker 1: Yeah, just the necessary things, of course.

Speaker 2: And. So, my wife and I say, we have the most necessary things we have in the house so if there's anything, we'll manage. I don't know if it will be that much of a rush for us.

We're both 70s, in 20 years, we'll be gone. Then we'll be floating along with those with that tide....

Speaker 1: Who knows, who knows. For example, do you often watch the news that you still get some information from that or read something from a newspaper or.

Speaker 2: I hardly ever watch, na yes the newspaper. I do read a newspaper in the morning, but I don't specifically watch that kind of stuff. Journal I don't watch at all anymore. We feel that as an emergency supply we have things we can get by on. We've been told, hey even if it's just for a few days. The very first blow and that's IT, done. Then we have that, fine.

Speaker 1: OK. Well you already indicate that you don't actually know enough about what happens and what you should do during a flood. Do you think that the yes the cabinet, House of Representatives is doing enough with that to create awareness about what is so, what you should do, what you should be able to do. And then is that just for flooding or is that so also for such an emergency as a threat of war, so that requires the emergency package?

Speaker 2: The cabinet? No way, they are not involved in this at all.

Speaker 1: No OK. Do you think, that they just don't prioritize it or maybe they don't have that awareness either to think gosh we need to create a lot of awareness about this?

Speaker 2: I think that's a good question. Because I think as a government, you don't want to scare your population. They always want to keep them in the loop. The moment you are going to come up with a fear something, you have to make sure you have this in house because that and that can happen. No, it's going to be very. It's finding what you can do about emergency kits and how to do it. And there are a lot of people, like me who have had military service or are still in it or belong to the reserve army whatever. Those have enough knowledge to know what do you need to have in your house to survive a few days. So, I understand that the administration is not doing this to avoid creating a culture of fear.

Speaker 1: So it, the priority is to prevent that culture of fear and therefore but less disseminate that conscious information.

Speaker 2: Yes yes, or such that everyone says yes, I think I do need to look at it.

Speaker 1: Yes indeed, that won't come to that point then, but I'll see. I may have some in the house.

Speaker 2: Something like that.

Speaker 1: Yes, so the knowledge may be there a little bit, but the fear is not.

Speaker 2: Well, that knowledge. So my generation is of, we're baby boomers, we were raised differently, even than we raised our own children. And our children again I see that they are raising their children, our grandchildren, again just a little bit different than what they went through and what we went through? That's part of that generation by generation. So yes, how does one deal with that? What do I think about it. I I, I hear my wife occasionally say things that I think let go. It belongs to them. It belongs to our girls, let them take care of it on their own.

Speaker 1: Yes, do you think maybe because your children are in a different generation maybe they are less prepared than you and your wife?

Speaker 2: No way, I'm saying people are smart enough to think about that. And whether they act on it. That's a second thing, isn't it? But I think people are smart enough to think about that or talk to each other about it. Do you have a package yet?

Speaker 1: Yes. And gosh, what's in your package actually?

Speaker 2: Yes, which one do you have yes, oh, that red radio. Oh I have that one too.

Speaker 1: Yes yes yes, OK.

Speaker 2: Why, yes, the color is very important, isn't it? Now, make sure those batteries, no, you don't have to, you have to swing.

Speaker 1: Yes, well, I have to say honestly that I also had never, I had never heard of a pendulum radio and then I thought, hey, but I did have one of those squeeze flashlights as well.

Speaker 2: Yes yes yes yes. I'm, I went to South Africa two years ago with my wife and they still just sell pendulum radios there.

Speaker 1: Well, we can all go import those, I guess.

Speaker 2: Well you can't, because the power goes out there 3 times a day. Organized by the government.

Speaker 1: Yes yes after the, I think that was after day zero with the water or.

Speaker 2: Has been since the the the. What do you call that the? Independence is from with the ANC the. Now what did they have in South Africa. That was the. The discrimination between white and black people?

Speaker 1: Oh, the apartheid.

Speaker 2: Before that apartheid, that was just a lot less, but so in that apartheid, black people also got into the government and into the local and regional and into the country. Big, big corruption in that. I think even much more than here, although, I can't quite measure that. There are just 3 power cuts a day. They also know when the power is going to go out, all planned. We think, we thought it was because they didn't have enough power. And then we heard from the tour guide. No, it has to do with money. And then the people who work for those companies, they can then put money in their pockets. Then I still don't know how it works.

Speaker 1: No, but it does sound interesting. I'm going to google you guys, I think, when I'm on the train later on more about it. Interesting yes well. It's good to know. Because, I did learn about day zero with the water and then again I thought, oh, we may have to start worrying about this soon too. But about that stream that...

Speaker 2: Well the joke is, if we get a flood the first thing we have to worry about is drinking water. The rest is not important, food is not important. And telephone is not important and all that is not important. Radio is not important either. Water, drink water, yes. Because if we don't have that, we're all just going to die. But we had one more question from the first block that I said, I'm going to think about that for a minute, what was it again?

Speaker 1: It went, those questions on the first block were about whether you feel involved in politics and society and whether you feel that your in that you have influence over political decisions.

Speaker 2: Well, I answered those.

Speaker 1: Yes, so I don't remember you.

Speaker 2: No, so this was an intermediate question then.

Speaker 1: Yes yes yes. Let's see. Well. Yes, I'm already on my last question and that's whether you've ever attended a debate or anything about water management.

Speaker 2: No.

Speaker 1: Okay, those were my questions, so then actually if you maybe had something to add something that had come to mind.

Speaker 2: Yes, there's just one thing, which comes to mind, that I wish you a lot of strength. With accomplishing this assignment with your master.

Speaker 1: Yes. Well, It's going, it's already very much in the right direction fortunately, but thank you, I can always use it. Okay well I thought it was a very interesting talk. Yes so thank you very much. Thank you very much for wanting to help me and for being here.

Speaker 2: Yes yes yes. Why not? There's 70 years of experience here, no, but also I also just have my own take on some things. I'm not a follower with all kinds of parties, states you name it, so.

Speaker 1: I do think so, because I found that very particular that you didn't have certain themes on so really that governance and the way of steering and the way of deciding. Because usually when I talk to people about politics, a topic comes up right away that they think is important. And this was a topic that I had never heard of, actually, but which is really the core and central to then being able to properly address those other topics as well.

Speaker 2: Yes I, I also try to look at how something is organized. Because if there are mistakes in that, yes, then you can pull a dead horse. If you don't organize it well, then you can't move forward, then everything comes to a standstill.

Speaker 1: Yes yes yes yes, and that is very logical and yet that gets a little lost in oblivion almost.

Speaker 2: And in an emergency situation, that suddenly shoots the ball again. Think about the beginning of COVID. When Mark Rutte came on TV and announced what all was going to happen, first had is of, act normal for a while, but two days later we were all walking

around with a goggle on, huh, and we stayed home and we didn't just walk out and we kept the times and we didn't go crazy at night. Things like that, then you realize, then you realize that something is really going on. If it was me well organized If it was me well communicated.

Speaker 1: Yes. And, that's also, there's also room in that so what I also liked that you said that of: there's room to make a mistake and then adjust the plan again. As long as there is action, yes yes.

Speaker 2: Sure. I say guys, just as they say listen we tried, but right turns don't work. We have to go back to the center aisle for a while. We'll take the next exit.

Speaker 1: Yeah. Yes, I also think it's very clever how you phrased everything that yes, that's all very neat. And also quite direct. Yes, thank you very much.

End of interview

Notes of the interview

2	Put A Pvd centrum FPI 9 1	1. Nieuw vragen 1. politieke betrokkenheid • Vrij je betrokken bij de politiek en/of wat er speelt in de maatschappij? • Heb je het gevoel dat je invloed hebt op politieke beslissingen? Wel met regio zoude help van uw. niet actief niet als persoon geen direct	3. Verantwoordelijkheid en vertrouwen • Wie vind u verantwoordelijk voor de bescherming tegen overstromingen? • Overheid: Hoe zit u verhoudingen in de overheid om overstromingsrisico's goed aan te pakken? • Burgers: Wat zouden burgers kunnen doen volgens u? Is daar steun van dan overheidsinstansie voor nodig? • Zijn er maatregelen waar u sterk voor of tegen bent? Alleen voor ideeën + uitwerking overheid voor coördineren? deze niet datge met consensus anderszins kunnen actie Oriented. niet standpunt.
2. Stenging en politieke keuzes		• Op welke partij heb je gestemd op een je stem? • Verschilt dat per type verkiezing? • Welke factoren spelen een rol voor jou bij het kiezen van een partij? • Zijn er thema's die u belangrijker bent gaan vinden die afgelopen paar jaar? • In hoeverre spelen overstromings overstromingsrisico's een rol in hoe u stemt?	4. Informatie en bewustzijn • Heeft u idee genoeg te weten over wat er gebeurt bij een overstroming en wat u dan moet doen? • Waar heeft u nu informatie van daar? • Dat, volgens u de politiek genoeg om bewust zijn over overstromingsrisico's te creëren? • Denk je dat meer bewustzijn stenging zou zijn? • Heeft u ook eens een politiek debat gevoeld over water beheer? wat sprek u wel of niet aan?
Normaal doe alle scholen landelijke nsc nu thema bestuurlijke van geen invl. nieuwe thema: systema manier van beslissen respeet geen thema's te goed samenvatten			Nee, maar benad tot hulp niet mee bezig Dienst plicht Angst cultuur vernieuwen Nee,

Appendix K: Interview 3 transcript and notes

In the transcription, you will sometimes see “[...]”; this means that it could not be heard what was said. The appendix starts with the Dutch transcript of the interview.

Transcriptie NL

Spreker 1 is de interviewer en spreker 2 is de geïnterviewde

Spreker 1: Nou, voor het interview duurt het, dus denk ik ongeveer 3 kwartier en ik heb de vraag opgedeeld in 4 blokken. Het gaat over politieke betrokkenheid, stemgedrag en politieke keuzes, verantwoordelijkheid en vertrouwen. En dan het laatste blok over informatie en bewustzijn. En daarna is er natuurlijk de ruimte om nog extra dingen te bespreken. Of ja, wat je ervan vond, bijvoorbeeld, dat kan altijd. Ja, als je er klaar voor bent, dan kunnen we op mijn part beginnen.

Spreker 2: Ik ben er helemaal klaar voor.

Spreker 1: Helemaal goed. Dan is mijn eerste vraag, voel jij je betrokken bij de politiek of wat er speelt in de maatschappij?

Spreker 2: Voel ik me daarbij betrokken? Ik voel me ja, deels denk ik. Ik vind het wel belangrijk om te weten wat er speelt in de maatschappij en om daar iets van te weten, ook om de keuzes in je werk voor te maken. Of misschien huisvesting of wat dan ook. Ik vind wel, maar dan kom je direct bij mijn politieke keuze. Dat het in dit huidige kabinet, ik moet zeggen dat ik daar iets meer van distantieer, omdat ik er een soort van treurig van wordt van het hele geheel, dus dat ik nu wat minder betrokken ben dan wat ik eerder wel eens geweest ben, komt ook omdat ik wel druk ben met mijn werk natuurlijk. Dus het heeft allemaal wel met een balans. Laat ik het zo zeggen, ik probeer me wel van onderwerpen waar ik iets, waar ik in geïnteresseerd ben of waar ik iets van moet vinden, probeer ik me wel goed in te lezen voordat ik daar ook echt iets over ga vinden, of zeggen.

Spreker 1: Ja, dat is denk ik heel goed. Dat je je inleest voordat je je mening erover zegt, dat is denk ik ja, heel goed. En dat is dus meer op het politieke aspect of gewoon bij voor het algemene wat er gebeurt in de maatschappij.

Spreker 2: Ik denk wel algemeen in de maatschappij en wat tot daar terugkomt

Spreker 1: OK en dan is de tweede vraag of je het gevoel hebt dat je invloed hebt op de politieke beslissingen.

Spreker 2: Nou in die zin kun je natuurlijk stemmen, zeg maar een aantal keer per 4 jaar van allerlei verschillende instanties, Eerste Kamer, Tweede Kamer enzovoort dus in die zin heb je denk ik, heb je ergens wel invloed op. Verder denk ik niet echt. Ja, ik vind het goede vragen. Ik moet ook even over nadenken. Ik denk dat je er zoals het nu gebeurt, zeg maar niet echt invloed op hebt. Wil je er invloed op hebben als maatschappij of als bijvoorbeeld in een gemeente, dan, ik denk dat het voor het één, dus regionaal denk ik dat het makkelijker is om invloed te hebben op de politiek en op de maatschappelijke keuzes die gemaakt worden dan nationaal. Dus. Wat nationaal betreft denk ik niet dat ik echt invloed heb, tenzij dat je echt gaat samen met mensen gaat zeggen, OK, maar hier gaan we echt wat van vinden en we starten petitie of weet het wat. Maar als individu ben ik van mening dat je geen invloed hebt, laat ik het zo zeggen.

Spreker 1: Dus, als individu heb je invloed door bijvoorbeeld het stemmen. En als je bijvoorbeeld een petitie start?

Spreker 2: Ja dan start je als individu een petitie inderdaad, maar dan heb je alsnog, zeg maar meerdere mensen nodig om echt iets te ja iets te bewerkstelligen, ja.

Spreker 1: Ja en je gaf aan dat je dacht dat het regionaal wat makkelijker was om invloed te hebben, is dat dan ook door het starten van een petitie of hoe zie je dat dan voor je?

Spreker 2: Nee, ik denk dat de lijnen korter zijn regionaal. Ik denk het zo ja, ergens zal natuurlijk verschillen in welke positie je je bevindt tot de regionale bestuurslaag. Dus dat zal wel van invloed zijn. Maar ik denk, kijk op nationaal niveau als je daar iets wilt bewerkstelligen of wil je wel dat iets anders gaat? Dat zijn vaak andere keuzes, hè. Als ik kijk naar regionaal niveau en dan gaat het dorps huis bij mij in de buurt in die en die heeft bepaalde, weet ik veel budget voor plantjes ofzo. Dan denk ik dat ik daar sneller invloed op heb dan dat ik op andere op grote nationale dingen. Ja, Ik denk dat dat makkelijker te bewerkstelligen is.

Spreker 1: Op de kleine schaal heeft één stem toch wat meer gewicht dan over de grote schaal eigenlijk.

Spreker 2: Ja, dat denk ik wel. Ja ja.

Spreker 1: Zou je graag meer invloed willen uit kunnen oefenen als individu op de regionale of nationale schaal? Of denk je dat het dat het stemmen en eventueel petitie starten dat dat voldoende is?

Spreker 2: Ik zou, ik hoef niet per se meer invloed te hebben. Ik denk dat we, zoals de democratie, zoals we die nu ingericht hebben, best wel volstaat als iedereen zich daaraan houdt. Bovendien vind ik ook, zeg maar, zoals ik aan het begin zei op het moment dat ik invloed wil hebben of iets ergens iets van wil zeggen, dan vind ik dat ik me daarover moet inlezen. En ik vind dan dus ook dat andere mensen dat ook moeten doen. Dus ik vind ook dat het moment. Ik ga er ook een beetje van uit, het is niet altijd zo, daar ben ik me ook bewust van, op het moment dat je in de overheid zit of in overheidsinstantie en dat je ergens een beslissing overneemt dat je daarover ingelezen bent en dat je op basis van hè vanuit de mensen vanuit je eigen waarden en normen of de partij waar je lid van bent, dat je daar een keuze in maakt. En daar hoef ik het niet mee eens te zijn als ik er niet mee of voor gestemd heb, weet je wel. Maar dat is zoals de democratie werkt. Dus ik vind niet dat ik als individu daar vervolgens nog meer in zou moeten doen, want het is niet, dat is hun werk, weet je wel, ik ga ervan uit, ik kies voor ik stem op 1 partij. OK, ik vind het misschien niet 100% van die partij, ben ik het misschien niet helemaal mee eens, maar in de grote lijnen wel, dus ik hoop dat ze in die lijn ook nadenken over de keuzes die ze die ze maken. Ja, dus ik hoef niet meer invloed te hebben. Ik vind het wel als maar dat, kleine voetnoot op het moment dat ik merk dat de partij waar ik voor heb gestemd of het kabinet waar ik voor het gestemd andere keuzes maakt dan waar ik voor gestemd heb, zeg maar, dan vind ik wel dat je daar nou op een duidelijkere manier je stem in mag laten horen ofzo. Maar ik zou, ik weet niet in welke vorm hoe dat zou moeten.

Spreker 1: Ja dus ja, je geeft al aan dat je het niet weet, maar zit je dan meer te neigen naar bijvoorbeeld referenda of meer binnen de politieke partij waarop je dan stemt om toch daar een soort van input sessies?

Spreker 2: Ja, dat ik denk meer binnen politieke partij, dus je stemt ergens op, je zou natuurlijk ook lid kunnen worden voor de politieke partij. Dat ben ik niet, Maar dat zou, in die zin zou ik dat op die manier kunnen bewerkstelligen en dan kun je natuurlijk dan wel wat van vinden. Ik hoef niet per se referenda, want dan kom je weer op het punt dat ik vind dat je je in moet lezen voordat je ergens voor moet stemmen en ergens van iets moet van moet vinden. En, nou ja, dat hoeft niet altijd, denk ik.

Spreker 1: Dus als je actiever of als je meer invloed wil hebben, dan kan je lid worden van een politieke partij en daarbij bij dingen je mening meer geven.

Spreker 2: Ja, dan kan je zo meer invloed uitoefenen, ja

Spreker 1: OK duidelijk, dat was mijn eerste blokje al. Mijn tweede blokje vragen ging dus over stemgedrag en politieke keuzes. En hierover staat dus ook in de akkoord tot deelname dat alles vrijwillig is en dat je ook dus vragen kan overslaan. Dus ook als je hier van bijvoorbeeld een vraag niet wil beantwoorden, dan mag dat. En dat zeg ik nu, omdat de eerste vraag is, op welke partij heb je gestemd of zou je stemmen? En dat is natuurlijk wat een gevoelige vraag.

Spreker 2: Ja snap ik.

Spreker 1: Dus ja.

Spreker 2: Ja ik schaam me daar niet voor. Ik heb op D66 gestemd afgelopen keer, en daar zou ik denk ik wel weer op stemmen, maar misschien dat ik weet nu niet is goed, zeg maar, maar ik stem of D66 of Ik ga volt stemmen de volgende keer.

Spreker 1: Ja. En want je zegt, je hebt de vorige keer gestemd op D66, heb je eerdere keren ook gestemd op D66 of verschilt dat misschien per type verkiezing, dus bijvoorbeeld Tweede Kamer, waterschap.

Spreker 2: Ik heb wel voornamelijk op D66 gestemd, het zou best kunnen, maar dat weet ik eigenlijk niet meer zo goed, dat ik bij de gemeente verkiezingen van de gemeente dat ik daar

voor een regionale partij heb gekozen, dat weet ik eigenlijk niet meer. Ik probeer wel een beetje te kijken naar wat ik dan in de regio soms is dat, verschilt dat voor mij ten opzichte van wat ik landelijk vind. Ja, of vind ik bijvoorbeeld D66 niet goed vertegenwoordigd in de regio? Maar in het algemeen stem ik wel D66 en wel ook in hun lijn met denken.

Spreker 1: Ja, dus als je bijvoorbeeld bij de regionale verkiezing niet op D66 stemt, dan is het op een regionale partij met wel vergelijkbare standpunten.

Spreker 2: Ja, daar zullen ze niet iets totaal anders.

Spreker 1: Ja. OK, en welke factoren, welke onderwerpen, welke thema's vind je dan het belangrijkste waar je naar kijkt als je dus kiest van goh ik ga op D66 stemmen bijvoorbeeld. Wat zijn hun standpunten waarvan je zegt daarom stem ik op hun bijvoorbeeld.

Spreker 2: Ja, goeie vraag. Ik denk. Ik vind onderwijs heel belangrijk. Dus en dat is, dat komt natuurlijk wel veel naar voren. Ook bij D66 en ik denk dat onderwijs uiteindelijk het. Ja, ik denk dat onderwijs en opleiden gewoon hartstikke belangrijk is. Ik zeg niet dat iedereen vervolgens WO of universiteit moet gaan doen, Maar ik denk dat het gewoon hè. Dat komt eigenlijk ook terug op wat ik ook aan het begin zei. Ik denk op het moment dat je keuzes wil maken of dat je ergens iets van moet vinden en dat vind je in elk vakgebied dat je dat je gewoon dingen moet leren. Ook over historie en hoe of dingen, waarom zijn dingen zoals ze zijn en het is ook wel belangrijk dat we dat blijven ontwikkelen, want anders gaan we echt achter hangen, dus ik dus dat vind ik heel belangrijk, dus daar zit daar is D66 natuurlijk wel. En zit ik verder? Ja. Ze zijn ook wel met verduurzaming bezig, dat vind ik belangrijk. Even kijken, wat zijn nog meer redenen dat ik voor D66 heb gestemd. Soms is het ook wel een beetje een tegenstem naar andere partij dingen die ik vanuit andere partijen heb natuurlijk gewoon niet wilde bijvoorbeeld abortus ofzo denk ik daar staan zij ook vrij vrij en euthanasie dat soort dingen. Ik moet. Ik denk dat is het even voor nu. Ik kan het nu niet meer bedenken. Ik weet even niet meer zo goed wat hun punt was van huisvesting of dus dateet ik eigenlijk van even niet, dus hier laat is het even bij.

Spreker 1: Nee, dat dat snap ik, dit zijn ook. Dit zijn ook hele goeie thema's en ik vind het ook mooi dat je inderdaad zegt dat het soms ook niet per se een stem is voor, maar eerder een

stem is tegen andere dingen. Want dat is het ook, hè heel veel partijen vinden heel veel, dus ja, soms dan is het makkelijker om tegen iets te zijn dan voor iets. En is één van deze thema's gaan spelen pas de laatste jaren of is het eigenlijk ja, zijn er thema's dus die je belangrijker bent gaan vinden hiervan?

Spreker 2: Nou, ik vind nou ja. Ik denk dat het thema onderwijs is verschoven, want eerder vond het onderwijs belangrijk omdat ik zelf student was en ik dacht, nou, dan krijg ik hem, dan krijg ik misschien een studie wel vergoed of van wat mijn lening weg gemoffeld. Maar dat vind ik nu niet meer het belangrijkste, want ik vind gewoon echt het allerbelangrijkste dat ze blijven investeren in onderwijs, dus die lening mag nog steeds wel weg. Daar gaat het me niet om, maar dat is niet voor mij het belangrijkste. Ik denk dat het gewoon heel goed is dat je als land niet alleen als land, maar als individu als iedereen, je moet je blijven ontwikkelen. En ik denk dat D66 daar het belang van inziet, ja meer dan andere partijen nog ja, en ik ben pro Europees, dat vind ik ook Europese Unie dat is ook iets waar D66 meer mee bezig is.

Spreker 1: En, is dat iets meer van de afgelopen paar keer of?

Spreker 2: En, dat is wel iets meer van. Ik denk wel dat het iets meer is, maar dat is meer omdat ik me daar omdat ik ouder word dat je je daar misschien ook wel meer bewust van wordt. Dus ik weet niet zozeer of dat alleen maar te maken heeft met politieke spanningen. Of dat ik zelf me weer meer bewust ben geworden van de rol van de Europese Unie. Omdat ik nou ja, ouder wordt, dingen beter begrijp, dat soort dingen.

Spreker 1: Ja, nou vind ik ook mooi dat je zegt inderdaad meer dat het ja, het is ook contextueel aan jezelf en dat je meer bewustzijn zelf hebt gekregen over bepaalde dingen. Dat is soms is dat meer dat ja belangrijker dan misschien de politieke spanningen die er zijn, ja. En ja je noemde al verduurzaming, ik heb dat net wat anders genoemd, want mijn vraag is, in hoeverre spelen overstromingsrisico's een rol in hoe jij je keuzes kiest, je stem kiest.

Spreker 2: Want bedoel je, dan ik even kijken, bedoel je dan is dan, ik zoek even naar de vraag achter de vraag, want als je dan overstromingsrisico's, hebben we het dan over dan die veroorzaak kunnen zijn door klimaatverandering of.

Spreker 1: Ja bijvoorbeeld, of ja, we wonen natuurlijk in een land dat laag ligt dus bescherming tegen zeewater is eigenlijk altijd een rol is altijd. Ja, is altijd redelijk actueel geweest. Niet alleen nu met klimaatverandering, Maar het komt zeker wel ook vanuit het idee met de klimaatverandering is dat dus belangrijk dat partijen daar mee bezig zijn voor jou persoonlijk. Of denk je, alle partijen zijn hier mee bezig, want je bent nou eenmaal voor het volk dat je het volk vertegenwoordigt.

Spreker 2: Ja, ik denk in die zin stem ik wel voor een partij die daar mee bezig is, omdat ik maar dan stem ik niet op een partij die dan zegt. Nee, ik ga het anders formuleren. In die zin kijk ik gewoon naar een partij, wat een, wat een partij daarvan vindt en wat zijn argumentatie daarbij is en op basis daarvan zal ik mijn keuze maken om ergens wel of niet voor te kiezen. Als je partijen hebt die zegt, zeggen van ja, klimaatverandering is helemaal geen ding en vroeger overstroomde ook van alles en nog wat dan denk ik ja, Maar dat is niet. Daarom stemmen we niet op jou, want dat is niet, dat vind ik niet een goede reden om wel of niet met een overstroming bezig te gaan, dus ik denk dat het dat ik stem op een partij die met overstromingen bezig is omdat ik merk OK, je bent bezig met dat wat er speelt. Als dat speelt binnen een regio of binnen het land, of wat dan ook. Dus en dus het laat meerdere dingen zien op het moment als je als partij daar bijvoorbeeld een stem in neemt of een uitgangspunt inneemt, dan denk ik, OK, je bent betrokken bij wat er speelt in het land en je hebt er over nagedacht, want ik zie je argumentatie over wat je hiervan vindt en wat vervolgens jou ja beleid, wat jij vindt dat het beleid hierover moet zijn.

Spreker 1: En deze achterliggende gedachte geldt denk ik dan ook voor andere thema's?

Spreker 2: Ja absoluut ja.

Spreker 1: En u gaf, jij gaf al wel aan van één van de thema's die ik belangrijk vind is verduurzaming. Hoe zie jij dan dat dat thema? Bij dus bijvoorbeeld D66.

Spreker 2: Ja, ik zou ik, ja, ik weet niet zo goed. Ik denk als in, hoe zie ik dat thema? Ik vind het een belangrijk thema. Ik denk dat je er niet omheen kan als partij om daar iets van te vinden en je mag dan vinden dat dat er niks aan de hand is, maar dan stem ik niet op je. En dan heb je andere mensen die wel op je stemmen. En ik, ik denk dat het dat het een thema

is waar we allemaal over na zouden moeten denken, dus ik vind het wel een heel belangrijk thema. Maar ik snap ook dat het. Nou, dat het soms op de achtergrond kan raken omdat het je soms niet op dit moment beïnvloed. Het geeft, het is soms ongrijpbaar, ja.

Spreker 1: Ja. dank je. Dat was blok twee. Het gaat heel snel. Dan blok 3 gaat over verantwoordelijkheid en vertrouwen. En mijn eerste vraag is, wie vind je verantwoordelijk voor bescherming tegen overstromingen?

Spreker 2: Ja, ik weet het ook niet precies. Kijk, je hebt ook waterschapsverkiezingen. Ik weet, ik moet heel eerlijk zeggen dat ik niet precies weet, hoe dat precies in elkaar zit. Maar ergens zal het een combinatie zijn van de mensen die in het waterschap zitten en de nationale overheid die die daar iets mee moet.

Spreker 1: En denk je dan ook wat je zegt waterschap en nationale overheid, denk je ook de regionale overheid op zich of is dat dan meer het waterschap?

Spreker 2: Nou, ik vraag me af in hoeverre je zoiets regionaal kan organiseren. Want het is niet zo dat dat er een rivier door één regio stroomt, zeg maar hè, de Maas of de Rijn of wat dan ook of de IJssel zeg maar in dit geval, stroomt zeker niet door één gemeente en ook niet, ook niet door één provincie volgens mij. Dus dan denk ik ja, in hoeverre kun je zoiets regionaal aanpakken? Ik denk wel dat je als regio signalen door kan geven die je hoort vanuit je regio, dus en daar op nationaal niveau. Ik denk, ik ben heel erg voor regionaliseren hoor, maar ik denk dat dit soort thema's, ja, ik denk dat je daar toch ja, dat ja daar nationaal iets mee moet.

Spreker 1: Denk je ook dat er een internationale verantwoordelijkheid voor is, bijvoorbeeld ook in samenwerking met Duitsland, want meerdere rivieren die komen natuurlijk vanuit Duitsland of?

Spreker 2: Ik zou het wel mooi vinden als dat er zou zijn. Ik weet niet of dat er nu is, maar ik zou dat, ik zou er wel iets van, ik zou dat wel mooi vinden, ja.

Spreker 1: En heb jij vertrouwen in de overheid om overstromingsrisico's goed aan te pakken?

Spreker 2: Ja, Ik vind het in de ja. Ja en nee, denk ik, want aan de ene kant ja, we hebben het nu net over de overheid, maar ik denk dat het 1 grote rol bij het bij het handelen bij een overstroming zit volgens mij in de veiligheidsregio. Dus op het moment dat er echt overstroming plaatsvindt, dan zullen die moeten handelen. Maar voorafgaand en in de preventie is het wel iets wat ik net al vertelde, iets bij de overheid. Ik vind wel, bijvoorbeeld als je kijkt naar hoe dat vorig jaar is gegaan met het hoge water hier. Dan vind ik wel dat ze dat op zich goed aan hebben gepakt. Ik weet niet, ik kan niet helemaal inschatten, want ik ben geen expert, zeg maar hoe groot het risico was. Maar ik denk, als je dan hoort op het nieuws en die zandzakken dat ze er toch wel heel erg mee bezig zijn, dan denk ik ja volgens mij gaat dat wel goed. Tenminste, ik heb geen natte voeten gehad

Spreker 1: Nou, gelukkig dan is het goed gegaan. En, want dat is dan, denk ik, was dat meer de regionale, de plaatselijke overheid die daar heeft, die ervoor heeft besloten om de zandzakken neer te leggen?

Spreker 2 : Ja, dat weet ik eigenlijk niet hoe dat is gegaan. Ik weet niet welke partij of dat regionaal is, of dat dat nationaal is of dat via de veiligheidsregio gaat. Ik weet niet hoe dat is gegaan, dat weet ik eigenlijk niet.

Spreker 1: Zou je meer informatie daarover willen. Of is het eigenlijk ook gewoon goed om niet teveel informatie te sturen, omdat dat misschien ook juist tot angst kan leiden.

Spreker 2: Nou Ik ben zelf wel redelijk control freak, dus ik vind het altijd heel fijn om wat informatie ergens over te hebben. Maar ik kan me ook heel goed voorstellen dat mensen zoiets hebben van ja, bemoei je, weet je, dit is inderdaad een beetje bangmakerij en dat kan het soms ook zijn. Ik denk wel dat het dat ik, misschien is het een soort middenweg dat je moet weten waar je informatie kan vinden op de momenten dat je dat nodig hebt.

Spreker 1: Ja. OK. Nou mooi dit is stiekem ook al een beetje wat ik in het volgende blokje ga vragen, maar dan kunnen we daar al wel dan op, want ik vroeg me ook nog af, denk je dat er ook een verantwoordelijkheid ligt bij de burger bij het individu om ja iets te doen tegen als bescherming voor overstromingen bijvoorbeeld?

Spreker 2: Ja. Nou ja, ik denk sowieso als maatschappij dat we daar als individu nou kijk. Als individu an sich ben je denk ik verantwoordelijk om samen met de maatschappij iets te doen. Ik denk wel dat je als je individu weet je, je hebt een, we moeten het toch samen doen. En als individu vind je het, ik vind het wel dat je daar een bepaalde verantwoordelijkheid in hebt tegelijkertijd moet je ook niet afgestraft worden op het moment dat je niet die verantwoordelijkheid pakt, weet je, je kent iemand ze hele verhaal ook niet. En waar moet wel of niet iets meemaakt voor hetzelfde geld? Mijn opa komt uit Zeeuws Vlaanderen en die heeft met de watersnoodramp zandzakken lopen leggen. Ik kan me voorstellen die die vond dat heel eng van zijn van zijn engste periodes uit zijn leven verteld die. Ik weet niet of je van zo iemand nog weer moet kunnen vragen, die dat bijvoorbeeld heel eng heeft, een trauma heeft meegemaakt datje moet zeggen, ja, maar je moet als individu wel ook je steentje bijdragen. Dus, ik denk dat het, en dat is niet alleen bij overstromingen zo, maar dat is denk ik bij alle rampen zodat ik dat ik denk dat je helder moet hebben wat vraag je als overheid van een individu op het moment dat er zoiets gebeurt en dat moet niet bangmakerij zijn, maar dat moet gewoon helder zijn.

Spreker 1: Ja, dus het is niet als individu iets moeten doen, maar meer als gezamenlijke maatschappij iets doen wat ook goed is voor iedereen, ook als iemand dus niet actief kan participeren.

Spreker 2: Ja ik denk. Ja, ik denk dat we moeten kijken naar dat we gewoon moeten kijken van maar wie zou wat kunnen doen en dat we daar gewoon in samenwerken. Dat vind ik belangrijk. En daarin mogen we wel echt wel wat meer verantwoordelijkheid verwachten van de individuen zelf, hè? Want je zou het best kunnen voorstellen dat bijvoorbeeld een oude man, stelt mijn opa woont hier. Die zegt, die zou best zelf dan kunnen zeggen, maar ik wil daar niet aan meedoen, hè? Omdat dit en dit en dit dit in plaats van blijven stil zetten en niks doen. Dan weet je het ook niet helemaal, dus je hebt een bepaalde verantwoordelijkheid om wel, ik vind wel dat je een bepaalde verantwoordelijkheid hebt om bij te dragen, maar hoe ver die reikt vind ik moeilijk te bepalen.

Spreker 1: Ja dus inderdaad, hè, zoals je zegt je opa grens aangeven en misschien dat je opa bijvoorbeeld zou kunnen zeggen, goh, ik kan het niet doen, maar ik kan jullie wel tips geven of zoiets, zoiets bijvoorbeeld.

Spreker 2: Ja bijvoorbeeld iedereen kan denk ik op zijn eigen manier een steentje bijdragen. Misschien wel niet iets fysieks doen, maar wel nadenken en de ander weer andersom.

Spreker 1: Ja ja, en denk je dat voor die, maatschappelijke samenwerking zal ik het maar even noemen, denk je dat daarvoor hulp vanuit een overheidsinstantie nodig is of zou dat moeten kunnen door gewoon burgers an sich?

Spreker 2: Ik denk in die ideale wereld, zou je misschien willen dat het burgers an sich dat ze met elkaar kunnen bedenken, maar dat dat dat werkt denk mijn inziens niet in de partij of in de maatschappij, dus ik denk toch dat je soort van initiatiefnemer moet hebben vanuit de overheid of regionaal. Een soort kartrekker.

Spreker 1: Ja dat bijvoorbeeld dat het eerste sprankje vuur, een soort van, wordt gedaan door de overheid en dat dan het grote vuur komt door de burgers, zeg maar.

Spreker 2: Ja bijvoorbeeld ja.

Spreker 1: En dan is mijn laatste vraag bij dit blokje of er maatregelen zijn waar je heel erg sterk voor of heel erg sterk tegen bent als het gaat om bescherming tegen overstromingen.

Spreker 2: Ik weet niet zo goed welke maatregelen moet ik dan aan denken?

Spreker 1: Ja, je hebt bijvoorbeeld dijkverhoging, vergroening van steden, vergroening van buurten, verduurzaming van huizen. Dat was een beetje waar ik een beetje aan dacht.

Spreker 2: Ik weet niet of ik ergens heel erg tegen ben. Ik denk dat je altijd moet uitzoeken in hoeverre iets wat zeg, maar kosten baten, zeg maar. Die kosten zijn niet altijd geld, dus wat is de energie die je er in steekt en wat hou je eruit? Dat vind ik belangrijk als het gaat om verduurzamen en we kunnen met zijn allen aantonen dat het verduurzamen of het vergroenen van steden of zo dat dat dat dat overstromingen significant tegenhoudt, dan denk ik dat we daar met z'n allen gewoon elkaar voor moeten inzetten. Ik vind wel het moment dat je aan iemand zijn eigen autonomie komt, bijvoorbeeld aan een burger of zo, omdat je bijvoorbeeld vindt ja, als het gaat overstromen, dan moet die hele wijk moet leeggeruimd

worden. Ofzo weet je wel, want dan kunnen we dat een overstromingsgebied laten worden.

Dan vind ik dan, dan denk ik wel, OK, ja, dat kan niet zomaar.

Spreker 1: Ja. Ja, je kan niet zomaar zeggen we hebben wij offeren deze wijk een beetje op. Ja, en dit gaat misschien dan ook een beetje terug naar wat je ook aan het begin zei over het inlezen en het echt dat de politici zijn eigenlijk de experts op het gebied van politiek bedrijven. En daar heb je ook als burger daar kan je je meer over inlezen, maar dat is uiteindelijk aan de politici als expert om daar zich zorgen over te maken.

Spreker 2: Ik denk, als politiek heb je ook een zorgplicht. Dus en die komt hier ook weer om de hoek kijken.

Spreker 1: Ja heel duidelijk, we zijn al bij blokje 4, gaat heel snel. We komen de hele deels heel erg goed tot de kern gelijk. En dit blokje ging dus over informatie en bewustzijn, dus daar had ik net al stiekem een beetje naar gevraagd. Maar mijn eerste vraag is of je het idee hebt dat je genoeg weet over wat er gebeurd bij een overstroming en wat je moet doen bij een overstroming.

Spreker 2: Nou, ik weet niet of ik genoeg weet want ik denk dat het een soort. Ik heb geen idee of ik genoeg weet. Behalve dan weet ik als het overstroomt dan komt er overal water maar ik weet niet waar dat water precies komt, dat weet ik niet. Ik heb mijn auto, ik zit in een appartementencomplex. Mijn auto staat in de garage, denk als het hier overstroomt, komt mijn auto dan onder water staan. Ik heb geen idee. Ik hoop het niet, maar.

Spreker 1: Ja. En, heb je een idee van wat je zou moeten doen als er een overstroming is?

Spreker 2: Nee, ik heb echt geen idee. Nee.

Spreker 1: Nou OK, dat is duidelijk en. Ja, denk je dat dat het aan ja aan wie bij wie leg jij de verantwoordelijkheid om daar bewustzijn over te creëren, is dat voor een waterschap, is dat voor de regionale overheid is dat voor de nationale overheid. Is dat toch aan de burger zelf dan weer om zich daarover in te lezen?

Spreker 2: Ja nou, ik denk dat een combinatie is, ik vind het wel als je bijvoorbeeld nu ook kijkt naar die noodpakketten? Ja, je kan als burger zelf bepalen of je een noodpakket in wil slaan, dus dat is je eigen verantwoordelijkheid. Maar ik denk wel dat het goed is dat je als

overheid mensen bijvoorbeeld wel adviseert of zegt, van nou, je kan een noodpakket nemen. We adviseren je dit om te nemen of je kan dit en dit moet in een noodpakket zitten, dus dan kun je zelf bepalen wat je nog wil kopen of niet. En, ik denk dat dat bij een overstroming, zeg maar je daarover inlezen hetzelfde is. Ik denk dat je als overheid wel moet aangeven van goh als een overstroming is dan kun je hier en hier en hier informatie vinden, weet je wel dat je op die manier mensen wel, want nu is het ook zo stel ik Google nu wat te doen bij overstromingen of ik vraag chatGTP, bij wijze van. Ik weet ook niet of ik dan de juiste informatie ten minste. Ja, ik misschien wel, omdat ik denk dat ik weet wat de juiste bronnen zijn. Maar ik denk dat de overheid wel een soort bepaalde plicht heeft om mensen aan de juiste informatie te helpen. Om hiermee, hoe hiermee om te gaan. Ja dus ik denk dat het een combinatie is.

Spreker 1: Ja dus, dat is bijvoorbeeld zoals nu dan bij de noodpakketten dat de overheid zegt van goh, hè bij een overstroming is het belangrijk dat je bijvoorbeeld ook die flessen water in huis hebt en ook misschien wat eten hè. En als je meer informatie wilt, ga maar naar deze website.

Spreker 2: Ja. Er wordt nu wel gesproken over voor noodsituaties kun je een noodpakket nemen, denk ik ja wat zijn dan ik weet niet precies wat noodsituaties zijn. Is dat alleen als de oorlog uitbreekt of is het ook, weet je, er wordt ook verteld, als er stroom uitvalt, dat kan ook steeds vaker gebeuren. Dat soort dingen denk oh ja, nou, daar kan ik hem ook voor gebruiken, maar. Nou ja, misschien kan ik hem ook wel gebruiken als er overstroming is, denk ik ja, dat is, dat is Misschien nog wat basisinformatie. Ik denk dat er een basisinformatie is die je als overheid moet delen, maar dat je aan de individuen moet laten van oke als je hier meer over wilt weten, lees dan dit, of kijk dit filmpje. Ik denk wel dat het goed is als de overheid dat je ook bedenkt dat niet iedereen kan lezen, bijvoorbeeld. Dat je informatie op verschillende manieren verspreid. Het is wel de verantwoordelijkheid van de overheid.

Spreker 1: Ja, nee, dat vind ik een heel goed punt, want ik weet nog wel tijdens corona hadden ze dan het in normale taal en ze hadden het ook in een soort van basis Nederlands. En als ik dan de standaardtaal las, dan dacht ik echt, wat wordt hier gezegd? En Als ik dan

de basistaal las, dan dacht ik, maar hier mist een heleboel, want net stond er veel meer.

Nou, OK en, want u geeft aan van ,je geeft aan van ik denk dat ik wel kan inschatten wat is een goede bron en wat is dan geen goede bron van informatie? Want wat, wat zie jij dan dus als wel een goede bron van informatie voor bijvoorbeeld die noodpakketten?

Spreker 2: Nou, ik denk dat je hebt overheidswebsites, hè waar je dat zou kunnen vinden.

Websites van de veiligheidsregio. Ik denk dat dat dat dat wel de website zijn.

Spreker 1: Ja. Ja dus meer de. Ja de nationale, de echte overheidsinstanties.

Spreker 2: Ja of een gemeente, ik weet het niet, weet je, ik krijg alvast mail van de gemeente. Weet je wel dat je dat je op die manier je informatie krijgt?

Spreker 1: En vindt u bijvoorbeeld de krant ook een goede bron of hoe, want die is natuurlijk iets ja vrijer in interpretatie dan een ja in mijn ogen is die wat vrijer dan de overheid of de gemeente of veiligheidsregio.

Spreker 2: Ja, ik denk wel dat ja aan de krant moet kunnen overlaten dat ze de juiste informatie over overstromingen kunnen geven. Ik was de krant vergeten, maar die bestaan natuurlijk ook nog.

Spreker 1: Ja en denk je dan dus ook, want je gaf al bijvoorbeeld aan van er moet rekening worden gehouden met verschillende, dat mensen bijvoorbeeld dus nu beter snappen wat ze moeten uit een filmpje dan uit een tekst denk je dus ook dat er via verschillende type media informatie moet worden verspreid voor bijvoorbeeld mensen die de krant lezen, mensen die het gewoon zelf opzoeken, mensen die het willen vinden via Instagram voorbeeld.

Spreker 2: Ja zeker wel.

Spreker 1: En denkt u dat de politiek bijvoorbeeld, nou nu leg ik het dan even bij de Tweede Kamer, denk je dat de Tweede Kamer genoeg doet om bewustzijn te creëren, want ze zijn bijvoorbeeld dus wel bezig met het noodpakket voor een noodsituatie. Denk je ook dat ze genoeg bezig zijn met bewustzijn creëren voor een overstroming of de risico's die daarbij horen?

Spreker 2: Nou, Ik denk dat je als overheid altijd een keuze moet maken, van waar gaan we over informeren? Want we kunnen niet het hele reclameblok bij wijze van vol zetten, met

allemaal bericht geven van over onszelf, want mensen worden dan overspoeld of bang gemaakt wat je eerder al zei, dus je moet een soort balans vinden tussen, wat vinden we dat mensen nu echt versus waarvan we denken nou dit kijk Als je zo een noodpakket hebt, zeg maar, laten we er vanuit gaan dat ze dan ook denken, ja maar dan kunnen mensen ook echt eerst vierentwintig uur een overstroming volhouden.

Spreker 1: Ja, dus meer een beetje onderbewust, bewustzijn creëren.

Spreker 2: Ja, ik denk. Ja ja dat maar, ik denk dus ook, ik denk niet dat er per se meer informatie nodig is over overstroming op dit moment, maar stel nou, er is ineens. Er komt ineens een situatie waarin we echt een super grote kans hebben we een overstroming hebben. Dan vind ik wel dat er meer informatie over een overstroming, aar ik denk ook, je moet mensen ook niet dood gooien met informatie, want dan gaan mensen niet meer luisteren.

Spreker 1: Ja dan raakt het een beetje bedolven onder allerlei andere dingen. Dan heb ik nog twee vragen. Mijn een na laatste vraag is, denk je dat meer bewustzijn zou kunnen leiden tot ander stemgedrag in de maatschappij dat als mensen veel bewuster worden over overstromingsrisico, dat ze bijvoorbeeld op andere partijen gaan stemmen dan ze nu doen? Of denk je dat dan de partijen zich ook aanpassen? Aan het niveau van bewustzijn?

Spreker 2: Ik denk dat partijen zich in ieder geval aanpassen aan niveau van bewustzijn. Want als je dat niet wilt als partij dan stemmen mensen niet meer op je denk ik, want je wilt toch dingen die hip zijn, daar ga je toch als partij mee bezig? Denk ik dat mensen echt anders stemgedrag hebben. Ja op momenten dat je zo'n overstroming voor iemand bijvoorbeeld een significant probleem laat maken, dan ga je daar natuurlijk op fors voor of tegen stemmen op het moment dat een partij daar iets over zegt. Dus ik denk wel dat het stemgedrag in die zin kan beïnvloeden. Maar of het echt een hele andere uitslag van de verkiezingen wordt, dat denk ik niet.

Spreker 1: Oké, en dan is mijn laatste vraag of je wel eens een debat of een politiek gesprek hebt gevolgd over waterbeheer.

Spreker 2 : Ja. Toevallig wel want daarom reageerde ik op jou. Tenminste, ik heb niet echt een debat gehad, denk ik, maar ik heb een vriend mij die heeft vorig jaar zijn masterstudie afgerond en die heeft zijn thesis onderzoek gedaan naar overstroming in Zuid Limburg. En ook over welke risico's er daar gelopen worden en wat dan de impact is op bewoners daar en wat dan de risicodoelgroep is vooral daar. Weet je dus een beetje op die manier, weet je daar hebben we het toen over gehad. Dat was leuk en ik heb zijn thesis nog door gelezen

Spreker 1: Dus ja wel niet per se een politiek debat, maar wel een gesprek.

Spreker 2: Ja ja precies.

Spreker 1: Nou, dat waren mijn vragen, heb je zelf nog aan dingen gedacht die je wil benoemen of toevoegingen of opmerkingen aanmerkingen?

Spreker 2: Ja, ik heb denk ik niet echt iets voegen. Ik denk dat je wel redelijk eruit hebt gehaald wat ik ervan vind of wat mijn mening erover.

Einde interview

Transcription ENG

Speaker 1 is the interviewer and speaker 2 is the interviewee

Speaker 1: Well, for the interview it takes, so I think about 3 quarters of an hour and I've divided the question into 4 blocks. It's about political involvement, voting behavior and political choices, responsibility and trust. And then the last block about information and awareness. And after that, of course, there's room to discuss additional things. Or yes, what you thought of it, for example, that's always possible. Yes, if you're ready, then we can start on my part.

Speaker 2: I'm totally ready.

Speaker 1: Absolutely fine. Then my first question is, do you feel involved in politics or what's going on in society?

Speaker 2: Do I feel involved in that? I feel yes, partly I think. I do feel it's important to know what's going on in society and to know something about that, also to make the choices in your work for. Or maybe housing or whatever. I do think, but then you come directly to my

political choice. That in this current administration, I have to say that I distance myself a little more from it, because it makes me kind of sad about the whole thing, so that I am a little less involved now than I have been before, also because I am busy with my work, of course. So it all does have with a balance. Let me put it this way, I do try to read up on subjects that I'm interested in or that I have to find something about, I do try to read up on before I actually find something about it, or say something about it.

Speaker 1: Yes, I think that's very good. That you read up before you say your opinion about it, I think that's yes, very good. And so that's more on the political aspect or just at for general what's happening in society.

Speaker 2: I do think general In society and what comes back to there

Speaker 1: OK and then the second question is do you feel that you have an impact on political decisions.

Speaker 2: Well in that sense of course you can vote, say several times every 4 years from all kinds of different bodies, Upper House, Lower House and so on so in that sense I think, you do have influence on something. Other than that I don't really think. Yes, I think these are good questions. I also have to think about it for a moment. I think the way it's happening now, you don't really influence it, so to speak. Do you want to have an influence on it as a society or as, say, in a municipality, then, I think for one, so regionally I think it's easier to have an influence on politics and on the societal choices that are made than nationally. So. In terms of nationally, I don't think I have any real influence, unless you're really going to get together with people and say, OK, but we're really going to think about this and we're going to start petition or know what. But as an individual I don't think you have any influence, let me put it this way.

Speaker 1: So, as an individual, you have influence through voting, for example. And if you start a petition, for example?

Speaker 2: Yes then you start a petition as an individual indeed, but then you still need, say several people to really accomplish something yes something, yes.

Speaker 1: Yes and you indicated that you thought it would be a little easier regionally to have an impact, is that by starting a petition or how do you envision that?

Speaker 2: No, I think the lines are shorter regionally. I think so yes, somewhere will obviously differ what position you are in to the regional level of government. So that will have some influence. But I think, look at the national level if you want to accomplish something there or do you want something to go differently? Those are often different choices, lol. If I look at the regional level and then the village hall in my neighborhood goes into that and that has certain, I don't know how much budget for plants or something. Then I think I can influence that faster than I can influence others on big national things. Yeah, I think that's easier to accomplish.

Speaker 1: On the small scale, one vote does have a little more weight than over the large scale actually.

Speaker 2: Yes, I think it does. Yes yes.

Speaker 1: Would you like to be able to have more influence as an individual on the regional or national scale? Or do you think it's that voting and possibly starting petitions that that's enough?

Speaker 2: I would, I don't necessarily need more influence. I think that, like democracy, the way we have it set up now, is quite sufficient if everybody sticks to it. Moreover, I also think, say, as I said at the beginning the moment I want to have influence or say something about something, I think I should read up on it. And so I then also think that other people should do the same. So I also find that the moment. It is not always the case, I am also aware of that, when you are in government or in a government agency and you make a decision about something, that you have read up on it and that you make your choice on the basis of your own values and standards or the party you belong to. And I don't have to agree with that if I didn't vote with it or for it, you know. But that's the way democracy works. So I don't think that as an individual I should then do more in that, because it's not, that's their job, you know, I assume, I choose I vote for I vote for 1 party. OK, I may not think it's 100% of that party, I may not completely agree with it, but in the grand scheme of things, I do, so I hope that in

that line they also think about the choices that they make that they make. Yes, so I don't need more influence.

I do think it's if but that, small footnote the moment I notice that the party I voted for or the cabinet I voted for is making different choices than what I voted for, say, I do think you're allowed to make your voice heard in a clearer way or something. But I would, I don't know what form that would take.

Speaker 1: So yes, you say you don't know, but are you leaning more towards referendums, for example, or more within the political party you vote for to have some kind of input sessions?

Speaker 2: Yes, that I think more within political party, so you vote for something, of course you could also become a member for the political party. I'm not, But that would, in that sense I could bring that about in that way and then of course then you can have some opinion. I don't necessarily need referendums, because then you come back to the point that I think you have to read up before you have to vote for something and think about something. And, well, you don't always have to, I think.

Speaker 1: So if you want to be more active or if you want to have more influence, then you can join a political party and in doing so, in things, express your opinion more.

Speaker 2: Yes, then you can have more influence that way, yes

Speaker 1: OK clearly, that was my first block already. So my second block of questions was about voting behavior and political choices. And the participation agreement states that everything is voluntary and that you can skip questions. So even if you don't want to answer a question, that's allowed. And I say that now because the first question is, which party did you vote for or would you vote for? And of course that's somewhat of a sensitive question.

Speaker 2: Yes I understand.

Speaker 1: So yes.

Speaker 2: Yes I'm not ashamed of that. I voted for D66 last time, and I think I would vote for that again, but maybe I don't know now is good, just saying, but I'm either voting D66 or I'm going to vote volt next time.

Speaker 1: Yes. And because you say, you voted for D66 last time, did you vote for D66 previous times or does that maybe differ by type of election, so for example, House of Representatives, water board.

Speaker 2: I did vote mainly for D66, it could well be, but I don't actually remember that very well, that in the municipal elections of the municipality that I voted for a regional party there, I don't actually remember that. I do try to look a bit at what I think in the region sometimes is that, does that differ for me compared to what I think nationally. Yes, or do I find for example D66 not well represented in the region? But in general I do vote D66 and well also in their line of thinking.

Speaker 1: Yes, so if you don't vote for D66 in the regional election, for example, it's for a regional party with similar views.

Speaker 2: Yes, there they won't something totally different.

Speaker 1: Yes. OK, and then what factors, what issues, what themes do you think are most important that you look at when you so choose of gosh I'm going to vote for D66 for example. What are their positions that you say that's why I'm voting for them for example.

Speaker 2: Yes, good question. I think. I think education is very important. So and that's, that does come up a lot obviously. Also at D 66 and I think education is ultimately the. Yes, I think education and educating is just very important. I'm not saying Everybody should go do WO or university next, But I think it's just huh. That actually also comes back to what I also said at the beginning. I think the moment you want to make choices or you have to find something about something and you find that in every field of study that you just have to learn things. Also about history and how or things, why are things the way they are and it's also kind of important that we keep developing that, because otherwise we're really going to fall behind, so I so I think that's very important, so that's where D66 is of course. And am I sitting beyond that? Yes. They're also doing sustainability, I think that's important. Let's see, what are some other reasons I voted for D66. Sometimes it's also a bit of a counter voice to other party things that I have from other parties of course just didn't want for example abortion or something I think there they are also quite free and euthanasia that kind of thing. I have to. I

think that's it for now. I can't think of anything else right now. I don't really remember what their point was about housing or so I actually dateet of not for a moment, so here I'll leave it at that.

Speaker 1: No, I get that, these are also. These are also very good themes and I also like the fact that you indeed say that sometimes it's also not necessarily a vote for, but rather a vote against other things. Because that is what it is, isn't it, a lot of parties think a lot of things, so yes, sometimes it is easier to be against something than for something. And have any of these themes come into play only in recent years or is it actually yes, are there themes so that you've come to find more important from this?

Speaker 2: Well, I think well yes. I think that the theme of education has shifted, because before, I thought education was important because I was a student myself and I thought, well, I'll get it, I might get a tuition refund or from what my loan tucked away. But I don't think that's the most important thing now, because I just really think the most important thing is that they continue to invest in education, so that loan may still go away. I'm not concerned about that, but that's not the most important thing to me. . I think it's just very good that as a country, not only as a country, but as individuals as everyone, you have to keep developing. And I think that D66 understands the importance of that, yes more than other parties yet yes, and I am pro European, I also think that European Union that is also something that D66 is more engaged in.

Speaker 1: And, is that something more from the past few times or?

Speaker 2: And, that's something more of. I do think it's a little bit more, but that's more because that's what I'm aware of because I'm getting older that maybe you become more aware of that as well. So I don't know so much if that just has to do with political tensions. Or that I myself have become more aware again of the role of the European Union. Because, well, I'm getting older, understanding things better, things like that.

Speaker 1: Yes, well I also like that you say indeed more that yes, it's also contextual to yourself and that you've become more aware yourself about certain things. That is sometimes that is more that yes more important than maybe the political tensions that are

there, yes. And yes you mentioned sustainability, I just mentioned that a little bit differently, because my question is, to what extent do flood risks play a role in how you choose your choices, choose your voice.

Speaker 2: Because do you mean, then I'm just checking, do you mean then is then, I'm just looking for the question behind the question, because then when you mention flood risks, are we talking about then that could be caused by climate change or.

Speaker 1: Yes for example, or yes, of course we live in a country that is low lying so protection from sea water is actually always a role is always. Yes, has always been fairly topical. Not only now with climate change, But it certainly does come from the idea also with climate change is that so important that parties are working on that for you personally. Or do you think, all parties are working on this, because you are for the people you represent the people.

Speaker 2: Yes, I think in that sense I do vote for a party that is doing that, because I but then I don't vote for a party that then says. No, I'm going to rephrase it. In that sense, I just look at a party, what a, what a party thinks about this and what its reasoning is with that and based on that I will make my choice to vote for something or not. If you have parties that say, say of yes, climate change is not a thing at all and used to flood all kinds of things too then I think yes, But that's not. That's why we're not voting for you, because that's not, I don't think that's a good reason to be engaged or not engaged in flooding, so I think it's that I vote for a party that's engaged in flooding because I notice OK, you're engaged in that what's going on. If that's playing out within a region or within the country, or whatever. So and so it shows several things at the time when you as a party take a voice in that for example or take a starting point, then I think, OK, you're involved in what's going on in the country and you've thought about it, because I see your reasoning about what you think about this and then what is your yes policy, what you think the policy should be on this.

Speaker 1: And this rationale I think then applies to other topics as well?

Speaker 2: Yes absolutely yes.

Speaker 1: And you indicated, you did indicate of one of the themes that I think is important is sustainability. So how do you see that that theme? With so, for example, with D66.

Speaker 2: Yes, I would, yes, I don't know so well. I'm thinking as in, how do I see that theme? I think it's an important theme. I think you can't avoid it as a party to think something about that, and you may think that there's nothing to it, but then I'm not voting for you. And then you have other people who do vote for you. And I, I think it's that it's a theme we should all be thinking about, so I do think it's a very important theme. But I also understand that it. Well, that sometimes it can take a back seat because sometimes it doesn't affect you in the moment. It gives, it's sometimes elusive, yes.

Speaker 1: Yes. thank you. That was block two. It goes very quickly. Then block three is about accountability and trust. And my first question is, who do you think is responsible for flood protection?

Speaker 2: Yes, I don't know exactly either. Look, you also have water board elections. I know, I have to say very honestly that I don't know exactly, exactly how that works. But somewhere it will be a combination of the people who are in the water board and the national government who has to do something with that.

Speaker 1: And then also what you say water board and national government, do you think also the regional government per se or is that then more the water board?

Speaker 2: Well, I wonder to what extent you can organize something like this regionally. Because it's not the case that a river flows through one region, say huh, the Meuse or the Rhine or whatever or the IJssel say in this case, certainly doesn't flow through one municipality and also not, also not through one province I think. So then I think yes, to what extent can you tackle something like this regionally? I do think that as a region you can pass on signals that you hear from your region, so and there on a national level. I think, I am very much in favor of regionalization, but I think that these kinds of themes, yes, I think that you have to do something with them on a national level.

Speaker 1: Do you also think that there is an international responsibility for this, for example also in cooperation with Germany, because several rivers of course come from Germany or?

Speaker 2: I do think it would be nice if that were there. I don't know if that's there now, but I would like that, I would like some of, I would like that, yes.

Speaker 1: And do you have confidence in the government to properly address flood risks?

Speaker 2: Yes, I think in the yes. Yes and no, I think, because on the one hand yes, we're just now talking about the government, but I think the 1 big role in it in acting on flooding I think is in the safety region. So at the time when flooding really happens, they will have to act. But prior and in prevention, it is something that I just mentioned, something in government. I do think, for example, if you look at how that went last year with the high water here. Then I do think they handled that well in itself. I don't know, I can't fully assess, because I'm not an expert, say how big the risk was. But I think, when you hear on the news and those sandbags that they are really working on it, I think yes, I think it's going well. At least I didn't get my feet wet.

Speaker 1: Well, fortunately then it went well. And, because that is then, I guess, was that more the regional, the local government that has, that decided to put the sandbags down there?

Speaker 2 : Yes, I actually don't know how that went down. I don't know which party whether that was regional, whether that was national or whether that went through the security region. I don't know how that went, I don't actually know.

Speaker 1: Would you like more information on that. Or is it actually also just good not to send too much information, because that might actually lead to fear as well.

Speaker 2: Well I'm quite a control freak myself, so I always really like to have some information about something. But I can also very well imagine that people are like yeah, get involved, you know, this is indeed a little bit of scaremongering and it can be sometimes. I do think it's that I, maybe it's kind of a middle ground that you need to know where to find information at the times that you need it.

Speaker 1: Yes. OK. Well nicely this is secretly also already a little bit of what I'm going to ask in the next block, but then we can already then on that, because I was also wondering, do you think there is also a responsibility on the citizen with the individual to yes do

something against as protection for flooding for example? Speaker 2: Yes. Well yes, I think anyway as a society we as individuals well look at that. As an individual an sich I think you are responsible to do something together with society. I do think as an individual you know, you have a, we have to do it together anyway. And as an individual you find it, I do think you have a certain responsibility in that at the same time you shouldn't be punished the moment you don't take that responsibility, you know, you don't know somebody's whole story either. And where should or shouldn't something happen for the same money? My grandfather is from Zeeland Flanders and he had to lay sandbags during the flood. I can imagine who who found that very scary of his of his scariest periods in his life told who. I don't know if you should be able to ask from such a person again, who has that for example very scary, has experienced a trauma that you should say, yes, but you as an individual also have to do your part. So, I think it's, and that's not only with floods, but that's I think with all disasters so I think you have to be clear what do you ask as a government from an individual at the moment something like that happens and that shouldn't be scaremongering, but that should just be clear.

Speaker 1: Yes, so it's not as an individual having to do something, but more as a collective society doing something that is also good for everyone, even if someone so cannot actively participate.

Speaker 2: Yes I think. Yes, I think that we have to look at that we just have to look at but who could do what and that we just work together in that. I think that's important. And in that we should really expect a little bit more responsibility from the individuals themselves, right? Because you could well imagine, for example, an old man, states my grandfather lives here. Who says, who might well say to himself then, but I don't want to participate in that, do I? Because this and this and this this instead of staying still and doing nothing. Then you don't quite know it either, so you do have a certain responsibility to, I do think you have a certain responsibility to contribute, but how far it reaches I find difficult to determine.

Speaker 1: Yes so indeed, huh, as you say indicate your grandfather boundary and maybe your grandfather could say for example, gosh, I can't do it, but I can give you tips or something like that, something like that for example.

Speaker 2: Yes for example I think everybody can contribute in their own way. Maybe not doing something physical, but thinking and the other one the other way around.

Speaker 1: Yes, and do you think that for that, social cooperation I'll call it for a moment, do you think that this requires help from a government agency or should that be possible by just citizens an sich?

Speaker 2: I think in that ideal world, you might want it to be citizens an sich that they can come up with together, but that that I don't think that works in the party or in society, so I still think you have to have kind of an initiator from the government or regionally. Some kind of a catalyst.

Speaker 1: Yes that for example that the first glimmer of fire, sort of, is done by the government and then the big fire comes through the citizens, so to speak.

Speaker 2: Yes for example yes.

Speaker 1: And then my last question on this block is whether there are any measures that you are very strongly for or very strongly against when it comes to flood protection.

Speaker 2: I'm not so sure what measures should I think of?

Speaker 1: Yes, you have, for example, raising dikes, greening cities, greening neighborhoods, making homes more sustainable. That was kind of what I was kind of thinking about.

Speaker 2: I don't know if I'm very much against anything. I think you always have to figure out to what extent something is what say, but cost benefits, so to speak. That cost is not always money, so what is the energy you put into it and what do you keep out of it? I think that's important when it comes to making things more sustainable and we can all demonstrate that making things more sustainable or greening cities or whatever that that's going to stop that flooding significantly, then I think we all just have to put each other to work on that. I do think that the moment you touch someone's autonomy, for example a citizen or

something like that, because you think, for example, yes, if it floods, then the whole neighborhood should be emptied. Or so you know, because then we can have that become a flood zone. Then I find then, then I do think, OK, yes, you can't just do that.

Speaker 1: Yes. Yes, you can't just say we have we are sacrificing this district a little bit. Yes, and this then maybe also goes back a little bit to what you also said at the beginning about reading in and really that the politicians are actually the experts on politics. And there you have also as a citizen there you can read more into that, but that's ultimately up to the politicians as experts to worry about that.

Speaker 2: I think, as politicians you also have a duty of care. So and that comes back into play here as well.

Speaker 1: Yes very clearly, we are already at block 4, going very fast. We get to the whole partly very much right to the core. And so this cube was about information and consciousness, so I had just secretly asked a little bit about that. But my first question is whether you feel that you know enough about what happens in a flood and what to do in a flood.

Speaker 2: Well, I don't know if I know enough because I think it's kind of. I have no idea if I know enough. Except then I know if it floods then water comes everywhere but I don't know where exactly that water comes, I don't know. I have my car, I'm in an apartment complex. My car is in the garage, think if it floods here, will my car get flooded. I have no idea. I hope not, but.

Speaker 1: Yes. And, do you have an idea of what you should do if there is a flood?

Speaker 2: No, I really have no idea. No.

Speaker 1: Well OK, that's obvious and. Yes, do you think that's up to yes to whom do you put the responsibility to create awareness about that, is that for a water board, is that for the regional government is that for the national government. Isn't that up to the citizens themselves then again to read up on that?

Speaker 2: Yes well, I think a combination is, I do think it is if you look at those emergency kits for example now? Yes, you can decide as a citizen whether you want to stock up on an emergency kit, so that's your own responsibility. But I do think it's good that as a government you do advise people or say, for example, of well, you can take an emergency package. We advise you to take this or you can take this and this should be in an emergency package, so then you can decide for yourself what you still want to buy or not. And, I think in a flood, say reading up on that is the same thing. I think that as a government you have to indicate that gosh, if there is a flood, you can find information here and here and here. I also don't know if I then get the right information at least. Yes, I might, because I think I know what the right sources are. But I think the government does have sort of a certain duty to help people get the right information. To deal with this, how to deal with this. Yeah so I think it's a combination.

Speaker 1: Yes so, that is for example like now then with the emergency kits that the government says of gosh, hey in case of a flood it is important that you also have for example those bottles of water in the house and also maybe some food huh. And if you want more information just go to this website.

Speaker 2: Yes. Now there is talk about for emergencies you can take an emergency kit, I think yes what are then I don't know exactly what emergencies are. Is that only if war breaks out or is it also, you know, we're also told, if there's power outages, that can happen more and more often too. Things like that think oh yeah, well, I can use it for that too, but. Well, maybe I can also use it if there's flooding, I think yes, that's, that's Maybe still some basic information. I think there is some basic information that you should share as a government, but that you should leave to the individuals of okay if you want to know more about this, read this, or watch this video. I do think it's good as a government that you also consider that not EVERYONE can read, for example. That you disseminate information in different ways. It's the government's responsibility, though.

Speaker 1: Yes, no, I think that's a very good point, because I remember during corona they then had it in standard language and they also had it in sort of basic Dutch. And if I then read the standard language, I really thought, what is being said here? And If I then read the basic language, then I thought, but there's a lot missing here, because just now it said a lot more. Well, OK and, because you indicate of ,you indicate of I think I can assess what is a good source and then what is not a good source of information? Because what, so what do you see as a good source of information for those emergency kits, for example?

Speaker 2: Well, I think you have government websites, huh where you could find that. Safety region websites. I think that's what the website is.

Speaker 1: Yes. Yes so more the. Yes the national, the real government agencies.

Speaker 2: Yes or a municipality, I don't know, you know, I get mail from the municipality in advance. Do you know that you get your information that way?

Speaker 1: And do you think, for example, the newspaper is also a good source or how, because obviously it's a little bit yes freer in interpretation than a yes in my mind it's a little bit freer than the government or the municipality or safety region.

Speaker 2: Yes, I do think that yes should be able to leave to the newspaper that they can give the right information about floods. I had forgotten about the newspaper, but of course those still exist.

Speaker 1: Yes and so do you then also think, because you already indicated for example of there should be taken into account different, that people for example so now better understand what they should from a video than from a text do you therefore also think that information should be disseminated through different type of media for example people who read the newspaper, people who just look it up themselves, people who want to find it through Instagram example.

Speaker 2: Yes definitely do.

Speaker 1: And do you think that politics for example, well now I put it to the House of Representatives for a moment, do you think that the House of Representatives is doing enough to create awareness, because so for example they are doing the emergency

package for an emergency situation. Do you also think they are doing enough to create awareness for a flood or the risks that come with it?

Speaker 2: Well, I think as a government you always have to make a choice, of what are we going to inform about? Because we can't fill up the whole commercial break, so to speak, with all the message giving about ourselves, because people will then be overwhelmed or scared what you said earlier, so you have to kind of balance between, what do we find that people really versus that we think well this look If you have an emergency package like that, say, let's assume that they then also think, yes but then people can actually sustain a flood for twenty-four hours first.

Speaker 1: Yes, so more a little bit subconsciously, creating awareness.

Speaker 2: Yes, I think. Yes yes that but, so I also think, I don't think there's necessarily a need for more information about flooding right now, but suppose all of a sudden. A situation suddenly comes up where we have a really super high probability we have a flood. Then I do think there should be more information about flooding, but I also think, you shouldn't bombard people with information either, because then people won't listen anymore.

Speaker 1: Yes then it gets a little buried with all kinds of other things. Then I have two more questions. My second to last question is, do you think that more awareness could lead to different voting behavior in society that if people become much more aware about flood risk, that they will vote for different parties than they do now, for example? Or do you think that then the parties will also adapt? To the level of awareness?

Speaker 2: I think at least parties adapt to level of awareness. Because if you don't want that as a party then people don't vote for you anymore I think, because you want things that are hip, that's what you're going to do as a party, right? I think people really vote differently. Yes at times when you have flooding like that made a significant issue for someone for example, then of course you are going to vote for or against that in a big way the moment a party says something about it. So I do think it can influence voting behavior in that sense. But whether it's really going to be a very different outcome of the election, I don't think so.

Speaker 1 : Okay, and then my last question is have you ever watched a debate or a political conversation about water management?

Speaker 2 : Yes. Coincidentally, yes because that's why I was responding to you. At least, I haven't really had a debate, I think, but I have a friend me who finished his master's degree last year and he did his thesis research on flooding in South Limburg. And also about what risks are run there and what the impact is on residents there and what the risk target group is especially there. So you know a little bit that way, you know we talked about that then. That was fun and I still read through his thesis

Speaker 1: So yeah well not necessarily a political debate, but a conversation.

Speaker 2: Yes yes exactly.

Speaker 1: Well, those were my questions, did you have any thoughts of your own that you'd like to point out or additions or comments comments?

Speaker 2: Yes, I don't really have anything I think to add. I think you pretty much got out what I think of it or what my opinion of it is.

End of interview

Notes from the interview

Innovatie vragen Politieke betrokkenheid Doel is je betrekken bij de politiek en/of water speelt in de maatschappij? Het is belangrijk dat je invloed hebt op politieke beslissingen doels: belangrijk om op de hoogte te zijn van de wetten, wetgeving, verder niet echt regionaal maar belangrijker	3. Verantwoordelijkheid en vertegenwoordiging Wie vind u verantwoordelijk voor bestemming tegen overstromingen? Overheid heeft u vertrouwen in de overheid om overstromingsrisico's goed aan te pakken Buurgers: wat kunnen burgers kunnen doen? Is daar steun van een overheidsinstelling voor nodig? Lijn een maatregelen waar u sterk voor of tegen bent
2. Stroomgevoel en politieke tevens Op welke manier heb je gestemd of zou je stemmen? Verschil dat geeft type vertegenwoordiging? Welke factoren spelen een rol voor jou bij het kiezen van een partij? Lijn er thema's die je belangrijker bestaen vinden de afgevoerd voor je? In welke sector spelen overstromingsrisico's een rol in het stemmen?	4. Informatie en bewustzijn Heeft u het idee toegang te hebben over wat er gebeurt bij een overstroming en wat u dan moet doen? Waar haalt u uw informatie vandaan? Doet de politiek genoeg om bewustzijn te creëren? Dank je dat meer bewust zijn stroomgevoel een voordeel heeft u wel eens een doelpunt gebied over waterbeheer?
1. Thema's Alle thema's Om te weten of u wilt, regionale, thematische onderwerpen, opleidingen, verduurzaming, tegen stroom, pro Europees, belangrijker, nationale verandering, meer, belangrijker, meer bewustzijn Om te weten of u wilt, regionale, thematische onderwerpen, opleidingen, verduurzaming, tegen stroom, pro Europees, belangrijker, nationale verandering, meer, belangrijker, meer bewustzijn	5. Conclusie Eigen verantwoordelijkheid, maar overheid heeft ook een rol, maar overheid voor meer zelf bij te dragen. Basen aan overheid voor meer zelf bij te dragen. Overheid, wat, veilig, regio, kracht, multimodale, partijen aan, basis, ja, kennis, kennis

Appendix L: Interview 4 transcript and notes

In the transcription, you will sometimes see “[...]”; this means that it could not be heard what was said. The appendix starts with the Dutch transcript of the interview.

Transcriptie NL

Spreker 1 is de interviewer en spreker 2 is de geïnterviewd

Spreker 1: Nou voor het interview, Ik heb de vragen opgedeeld in 4 blokken. Het duurt ongeveer een halfuur tot 3 kwartier is bewezen uit eerdere interviews. En de blokken zijn politieke betrokkenheid, stemgedrag en politieke keuzes, verantwoordelijkheid en vertrouwen en als laatste informatie en bewustzijn. En daarbuiten is natuurlijk ook nog de mogelijkheid om zelf toevoegingen te doen of zelf vragen te stellen, bijvoorbeeld, dat is helemaal prima. Dus wat mij betreft kunnen we beginnen?

Spreker 2: Is goed.

Spreker 1: Helemaal goed. Dan is mijn eerste vraag, voel jij je betrokken bij politieke bij de politiek en of wat er speelt In de maatschappij?

Spreker 2: Ja, dat denk ik wel, ik volg wat er gebeurt, ben wel op de hoogte wat er gebeurt in over het algemeen denk ik vooral denk ik op landelijk niveau minder, denk ik op. provinciaal of gemeente. Nou, dat denk ik.

Spreker 1: Ja. En, waar haalt u de informatie, want u zegt ik volg het wel en ik ben een beetje op de hoogte, dus ik neem aan dat u bijvoorbeeld ja de krant leest, het journaal kijkt waarvan krijgt u uw? Ja, krijgt u ook nog van andere dingen?

Spreker 2: NOS, nu.nl, Journaal. Af en toe een krant artikel. Dat is het denk ik wel.

Spreker 1: Ja. En, heb je het gevoel dat je ook invloed hebt op politieke beslissingen?

Spreker 2: Nee.

Spreker 1: Nee, ook niet, bijvoorbeeld door te stemmen.

Spreker 2: Nee, Ik ga er altijd vanuit dat mijn ene stem het verschil niet maakt wat prima is denk ik. Aan de andere kant heb ik dus wel een stem, dus ik vind het wel belangrijk om wel te stemmen, dus dat doe ik ook altijd. Want als we allemaal zo. Kijk uiteindelijk. Mijn stem

doet er niet toe als iedereen dat denkt, dan stemt niemand meer dat heeft geen zin. Dus uiteindelijk voegt het wel iets toe. Maar ja, één op de wat zijn we tegenwoordig 8 a 9 miljoen kiesgerechtigde. Ja dat is niet zoveel.

Spreker 1: En denkt u dat, want u geeft dus aan dat u niet echt, dat je niet echt het gevoel hebt dat je invloed hebt op politieke beslissingen. Denk je dat je naast stemmen meer zou kunnen doen om wel invloed te hebben op politieke beslissingen of. Hoe sta je daar in?

Spreker 2: Ja, dat kan wel. Denk wel dat mensen dat ook wel kunnen doen. Je kunt natuurlijk wel in gesprek gaan met mensen die je kent, of mensen die je niet kent. Je kunt ook de straat op, maar dat is meer demonstraties. Daar ben ik zelf geen fan van, maar dat kan wel en het heeft denk ik wel uiteindelijk impact. Als het maar vaak gebeurt of met veel mensen. Als individu denk ik minder. Hooguit in je eigen kring, zeg maar dus in je eigen bubbel. Daar is natuurlijk wel wat invloed uitoefenen, maar ook daar ja. Als net iemand anders toevallig een andere kleur van het politieke spectrum zit. Kun je het er altijd over hebben, maar je zult diegene niet snel de andere kant op bewegen denk ik

Spreker 1: Ja, dus eventueel door in gesprek te gaan of inderdaad, dat is echt iets wat je op individuele schaal kan doen en als individu kan je meedoen met een grotere groep en dan invloed uitoefenen door demonstraties.

Spreker 2: Bijvoorbeeld, nou hier perse demonstraties hoor, maar kan ook petitie tekenen bij wijze van spreken. Dat soort dingen, daar kan je natuurlijk gewoon aan meedoen. Je kunt jezelf laten horen en je kunt ook gewoon een brief schrijven als je wil naar een naar een provincie of naar een naar een Tweede Kamer. Alleen de vraag is uiteindelijk wat daarmee gebeurt, maar die mogelijkheden zijn er wel. En je kunt je natuurlijk trouwens aansluiten bij een politieke partij. Dan heb je ook iets meer directe input

Spreker 1: Ja. Zeker. En je gaf al aan dat jij zelf niet zo heel erg bent van demonstreren. Waarom wat, wat, wat is je mening over demonstreren bijvoorbeeld?

Spreker 2: Nou, omdat ik daar, je heb gewoon een groep mensen die daar niet staan om te, voor hun punt, maar gewoon om het demonstreren. Dat is denk ik niet de reden, je staat er als het goed is voor een bepaald gedachtegoed. Een idee wat je of omdat je het algemeen

ergens mee oneens bent, meestal demonstreren we niet omdat we ergens heel erg mee eens zijn. Je hebt wel eens wat pro beweging ten opzichte van anti, hè, dat heb je wel. Maar. Nee, er staat gewoon een hele groep grote groep tussen eigenlijk altijd die daar gewoon staat om dat er gedemonstreerd wordt niet perse omdat het is omdat zij omdat het hun principes zijn.

Spreker 1: Ja, duidelijk en denk je dat dan petitie bijvoorbeeld een betere manier zijn om toch die invloed uit te oefenen zonder dat er dan mensen zijn die er zijn om petitie in te vullen in plaats van voor het punt van de petitie.

Spreker 2: Ja, dat denk ik wel, dat mensen minder makkelijk, gewoon blind en petitie vullen. En dat ze daar dus wel iets meer over nadenken, ook omdat je over het algemeen wel iets van je eigen gegevens moet achterlaten. Kijk dat is bij een demonstratie anders, daar kun je vrij anoniem tussen gaan staan.

Spreker 1: Ja. Oké duidelijk, dat was mijn eerste blokje al. En het tweede blokje is stemgedrag en politieke keuzes. En mijn eerste vraag is, op welke partij heb je gestemd of zou je stemmen?

Spreker 2: VVD

Spreker 1: En verschilt dat nog per verkiezing dus bijvoorbeeld regionaal, landelijk, waterschap.

Spreker 2: Toevallig heb ik de laatste keer overal VVD gestemd behalve waterschap, daar heb ik CDA gestemd.

Spreker 1: Ja, en waarom heb je toen op de andere partij gestemd?

Spreker 2: Zij waren gewoon iets beter bezig met de punten die ik belangrijk vond. Kijk waterschap is natuurlijk best wel een niche. Wel een kleine, ze hebben, op zich doen ze veel, maar waar ze echt belang in hebben is veel kleiner natuurlijk dan wanneer jij een hele gemeente of provincie doet. Dus waterschap heb ik toen wel iets anders op gestemd.

Spreker 1: OK en welke factoren, welke thema's, welke onderwerpen kijk je het meest naar, vind je het belangrijkste als je kiest voor welke partij je stemt?

Spreker 2: Makt dat uit bij welke verkiezing?

Spreker 1: Ja, als dat per verkiezing een verschil heeft voor jou. Is dat wel noemenswaardig, maar als je zegt van goh over het algemeen is het deze thema's, dan is dat ook goed.

Spreker 2: Ik vind het belangrijk dat er waarde gehecht wordt aan alles wat eigenlijk iets met eigen initiatief te maken heeft. Dus dat zegt natuurlijk ook wel dat daarom VVD, omdat ik in dat opzicht ik wel liberaal ben dus dat mensen eigen verantwoordelijkheid hebben dat ze zelf moeten, hè gewoon voor zichzelf moeten kunnen zorgen. En als dat niet zo is, ja dan, dan hebben we dan natuurlijk wel verzorgingsstaat die er achter op achtervalt, maar wel dat in principe mensen eigen verantwoordelijkheid daarvan hebben. Dat vind ik eigenlijk wel heel belangrijk. Vind het belangrijk dat ondernemerschap beloond wordt. En, ik vind het belangrijk dat we ook zeggen dat we goed nadenken over de komende 10, 15 jaar en dat we niet blijven hangen in de komende dat we hè. Politiek is natuurlijk heel vaak ook gericht, alleen maar op komende 4 jaar. Ik ben wel. Ik vind het belangrijk dat we iets langere termijn visie hebben. Dus dat. Ik denk dat dat het belangrijkste punten zijn op dit moment. Je hoort nu natuurlijk heel veel duurzaamheid en ik zou dat misschien ook wel willen zeggen, maar ik vind eigenlijk dat het nu gewoon wel enigszins verwoven moet zijn in al je aandacht. En ja, het hoort niet meer iets losstaand iets te zijn.

Spreker 1: En zijn er thema's die u belangrijker, die jij belangrijker bent gaan vinden de afgelopen paar jaar of is het eigenlijk redelijk consistent? Het waarde van het eigen initiatief, het eigen verantwoordelijkheid, ondernemerschap en toekomstgericht denken?

Spreker 2: Nee, ik denk dat het wel altijd hetzelfde is geweest, ook al in mijn studenten tijd vond ik het toch wel het belangrijkste. Ik was helemaal niet bezig met een met nou studiefinanciering die niet meer gedaan werd of een basisbeurs die afgeschaft werd. Dat dat deed me niet zoveel. Dat nou ja, dat vind ik wel echt het korte termijn denken, dus ik ben wel belangrijk om daar op lange termijn mee bezig te zijn. Ja studententijd nou die voor mij was dan 9 duurt natuurlijk best wel even, maar uiteindelijk daarna begint je werkende leven. Ja, daar heb je weer, denk ik wel iets andere belangen. Dus ik heb nooit echt Alleen stilgestaan, bijvoorbeeld in mijn studenttijd bij dat ik student was, maar gewoon meer bij grotere plaatjes.

Spreker 1: Ja, bij de belangen van je levensloop meer.

Spreker 2: Ja. Ja zo zou je het kunnen zien.

Spreker 1: En je gaf al aan dat bijvoorbeeld verduurzamen, ja, duurzaamheid, verduurzaming niet per se een thema is wat het belangrijkste is, omdat het meer verwoven ondertussen al moet zijn in andere politieke thema's.

Spreker 2: Ik vind dat als je het hebt over economie of defensie of zorg. Uiteindelijk moet er dan al iets inzetten van dat je het duurzaam doet. Het idee van dat het efficiënt gebeurt. Nou ja, dat vind ik wel belangrijk. Dat vind ik ook niet meer dan logisch tegenwoordig. Gebeurd nog niet overal, hoor trouwens, Maar dat.

Spreker 1: Ja. Ja en dus de duurzaamheid is, is dat in termen van efficiëntie of ook echt van vergroening. Want dat wordt vaak een beetje voor meerdere dingen wordt de term duurzaamheid gebruikt. Dus hoe ziet u hoe zie je dat?

Spreker 2: Ja, dat klopt het is echt een enorme brede term geworden. Nee, ik vind wel vooral dat het gaat om efficiëntie. En nou, hoe zeg je dat dat je, je moet een beetje af van de one-use, single-use ding dat dat. Ik vind dus dat je gewoon echt moet zorgen dat het meer circulair wordt. Ja, dat heeft natuurlijk wel echt te maken een beetje met klimaat, maar niet dat. Hoe zeg je dat? Duurzaamheid moet niet altijd alleen maar klimaat zijn, klimaat dat is zo

breed ook weer. Veel ligt daarin wel in onze handen, maar veel ook niet. Ja dus. Terwijl met duurzaamheid kun je echt wel wat doen en ik vind met klimaat minder.

Spreker 1: Ja. Ja duidelijk en nou, het, mijn onderzoek gaat ook een beetje overstromingsrisico's, overstromingsrisico perceptie speelt dat nog mee als je stemt, is dat iets waar je naar kijkt, hoe partijen daar in staan of staat dat denk je ook verwoven in andere thema's.

Spreker 2: Als je landelijk politiek, gemeenteraad en provincie denk ik, gaat het, doe ik dat niet iets mee. Met waterschap wel, want dan ,zij gaan over dijken. Zij gaan daarover. Ja, toen heb ik er wel naar gekeken. Ja, dat ze bezig zijn met dijkverhoging met versteviging, maar ook met gemalen, waterwerken. Ja, daar houd ik daar wel rekening mee. Ik had er nog vragen over trouwens, want je gaat je onderzoek echt specifiek komen of overstromingsrisico Zwolle, ja.

Spreker 1: Ja, ja en dat ik heb ervoor gekozen omdat ik ben geïnteresseerd in gewoon algemene overstromingsrisico. Maar het moet voor een onderzoek, moet het toch wel wat kleinschaliger om het ook echt onderzoekbaar te houden. En ook dat vindingen iets zeggen. Want als ik het over heel Nederland zou doen, dan verschilt dat natuurlijk heel veel per regio wat er gevonden wordt en dan is het moeilijk om genoeg respondenten te hebben dat er echt wat gezegd kan worden. En als dat wat kleinschaliger is, dan is dat nog iets makkelijker. Dus daarom heb ik gekozen voor een kleiner gebied en ik vond Zwolle wel ook interessant door de ligging bij de IJssel, dus dat.

Spreker 2: Oke, prima.

Spreker 1: Nou, dat was mijn tweede blokje, mijn derde blokje heet verantwoordelijkheid en vertrouwen en de eerste vraag is eigenlijk, wie vind jij de verantwoordelijke, verantwoordelijk voor bescherming tegen overstroming?

Spreker 2: Landelijke politiek en waterschappen, denk ik.

Spreker 1: En kan je uitleggen waarom die twee.

Spreker 2: Nou, ik denk dat de waterschappen directe invloed hebben dat ze bezig zijn met nou waterwinning, omgeving, dijken onder andere. Dat is echt wel een punt van

waterschappen, maar uiteindelijk de landelijke politiek moet de zorg dragen dat er geen enkel gebied last van overstromingen, hè? Nou, we hebben natuurlijk die overstromingen gehad in Valkenburg en in Zuid Limburg. Je hebt bepaalde plekken en gemeentes die zitten dus echt aan de rivieren die hebben met een groter risico of aan de Noordzee of aan de Waddenzee hebben denk ik een groot risico, terwijl bijvoorbeeld achterland wat hoger ligt, regio van Nijmegen. Maar ook de Achterhoek en we zien een veel kleiner risico daarop. Maar ook die. Als je dus alleen bij gemeenten laat liggen, dan krijg je dus waarschijnlijk heel erg scheefgroeien budget hè? Terwijl ik denk dat de juist als landelijke politiek moet je daar een bepaald beleid opvoeren dat je elke regio zo goed mogelijk kunt beschermen waar en waar nodig. Dus daarom zie ik het vooral voor de landelijke politiek.

Spreker 1: En denk je ook dat er een internationale verantwoordelijkheid ligt voor bijvoorbeeld samenwerking met Duitsland bijvoorbeeld, want we krijgen heel veel water, bijvoorbeeld vanuit Duitsland ook.

Spreker 2: Ja, ja dat is wel lastig, denk ik. Je ziet het nu al dat in het Ruhrgebied werd vroeger ja nog steeds trouwens wel wat er wordt heel veel water, heel veel afvalstoffen geloosd in de Rijn. Ja, dat komt natuurlijk allemaal naar ons toe. Dat is nu wel iets minder, omdat je daar wel afspraken over maakt. Ze kunnen natuurlijk wel heel veel water daar lozen eventueel en overstromen, maar uiteindelijk denk ik dat het belangrijk is voor wel hier ligt en uiteraard zullen we iets van afspraken maken op Europees niveau. Dat is denk ik wel uiteindelijk iets minder van belang.

Spreker 1: En, denk je dat de overheid, heb je genoeg vertrouwen in de overheid om dit goed aan te pakken? De overstromingsrisico's? Om er echt goed voor te zorgen dat de overstromingsrisico's ingeperkt blijven.

Spreker 2: Nee, ik denk dat je daar toch echt wel externe partijen bij nodig hebt die dat constant onder de aandacht brengen en niet het is niet ja, hip genoeg, sociale media technisch genoeg om daarover te beginnen, hè? Je ziet nu dat het veel economie is en defensie, immigratie uiteraard dat dat echt hot topic onderwerpen zijn waar. Elke partij ook wil scoren. Overstromingsrisico niet sexy denk ik om over te beginnen. Daardoor leeft het

denk ik ook niet, ook niet echt bij de mensen denk ik, maar dat zou jij misschien meer zien in je onderzoek.

Spreker 1: Ja ja en denk je, want je zegt heel goed van dat mensen dat misschien wat minder zien, ook omdat het niet zo een hot topic is. Denk je dat er ook iets van een verantwoordelijkheid ligt bij de burger om zichzelf te beschermen tegen overstromingsrisico's door bijvoorbeeld het huis overstroming-proof te maken of de tuin te vergroenen, zodat het water makkelijker doorzakt?

Spreker 2: Kijk in principe wel alleen mensen zien zo een risico pas als het acuut risico is. Of een acuut probleem. Dus, nou ja, jij bent hoogopgeleid, ik ben hoogopgeleid. Wij zien dat denk ik misschien iets eerder, maar je hebt zo'n grote groep van de bevolking die hebben daar geen weet van en ook om die te informeren is denk ik heel moeilijk. Die halen nou ja nieuws, misschien wel van hele andere bronnen of ze goed zijn het niet dat is dan weer een tweede maar. Dat is lastig, denk ik om die mensen daar echt op voor te bereiden. Dus ik denk wel dat er vooral een eerste verantwoordelijkheid ligt bij de bij de overheden. Ja kijk, en het is goed dat mensen dat er stilgestaan wordt bij nou bijvoorbeeld tegelwippen, dat je tegels kunt ruilen voor planten, dat soort dingen. Maar ook daar. Nou ja, als ik hier omheen kijk in de wijk, ik heb een vrij groene tuin achter. Maar verder zie je veel tegels hoor wat toch ja onderhoudsvrij is, vinden mensen dan. Maar ja, ik denk dat zij wel zien dat als het heel hard regent dan bij mij is de tuin vrij snel weer droog bij hun buiten blijft het wat langer staan.

Spreker 1: Ja. OK en dus de eerste verantwoordelijkheid ligt bij de overheid. En denk je dan dat er nog denk je dat er...

Spreker 2: Ja, De eerste verantwoordelijkheid ligt op zich ook wel bij de mensen zelf alleen ik denk niet dat die mensen dat zelf door hebben dat een risico is. Dus kijk als, op het moment dat ze weten dat er een risico is op overstroming dan moeten de mensen er wel wat aan doen, maar dat zie je nu ook. Nou, dat is... Toen met corona net begon dat er opeens een run was op WC-papier en drinkwater. Nou ja, dat soort dingen dat zien mensen pas, daar gaan ze pas mee aan de gang als risico, als het een acuut gevaar is.

Spreker 1: Ja. Dus het is meer dat de overheid als ik het goed begrijp, de overheid is meer verantwoordelijk voor het informeren en de burger tot het actie ondernemen dan.

Spreker 2: Dat denk ik wel, ja, denk ik wel.

Spreker 1: OK, helemaal goed en zijn er dan nog acties of maatregelen waar je sterker voor en sterker tegen bent, want je gaf al aan bij het stemgedrag dat je keek ook bij waterschappen naar dijkverhoging, dijkversterking en net gaf je al aan dat jouw tuin redelijk groen is. Dus zijn er nog maatregelen waar je meer voor bent of meer tegen bent?

Spreker 2: Vanuit burger zelf vanuit de overheid, wat ze kunnen doen?

Spreker 1: Allebei ja.

Spreker 2: Nou, kijk, ik denk dat het belangrijk is dat dat er goed geïnformeerd wordt en dat kan via denk ik verschillende kanalen. Sociale media, daar denk ik de snelste manier op dit moment, hoor. Maar als het, je moet denk ik bij mensen onder de aandacht houden, wil je dat gaan leven. En dat het dan op bij wijze van spreken buurtborrels een keer genoemd wordt van hé, heb jij je tuin al een keer vergroend of heb jij, houd jij er rekening mee dat we overstromingen kunnen hebben hier. En, ik denk, wat ik altijd wel treffen vond, is die plaatjes dat ze kunt zeggen van nou, stel dat de zeespiegel stijgt nu met 4 meter. Je kunt zien hoeveel binnenland overstroomd. Ja, dat soort beelden, dat is nuttig. Alleen 4 m klinkt voor heel veel mensen echt als oh, dat is wel heel veel, dat is mijn verdieping bij wijze van spreken ja, dat gebeurt niet zomaar en dat is op zich ook zo, dat gaat allemaal geleidelijk. Maar ik denk wel dat mensen dat dus niet zien omdat het geen dus acuut risico is.

Spreker 1: Ja, en denk je dat het? Want ja, even ik zit even na te denken hoe ik dit moet vragen, maar wat ik ook eerder heb gehoord en heb gelezen, is dat de overheid soms ook denkt, we willen nu niet, we willen geen angstcultuur creëren. En, u heeft het wel ook over dat wij als burger vaak iets niet als een acuut gevaar zien. Wat denk je dan dat zwaarder weegt? Dus dat de burger wel iets ziet van goh we moeten ons voorbereiden of dat de overheid zegt, we willen geen angstcultuur creëren?

Spreker 2: Ja, maar ik denk dat je het niet moet brengen als een angstcultuur en je hoeft ook niet te brengen als overstromingsrisico. We beginnen met dat het wateroverlast is, dat je

hinder ondervindt van veel regen, wat ook zo is dat wat dat gebeurt, denk ik wel. Straten lopen wel eens onder. Ja, dan kan het water gewoon geen kant op. Ja, daar kun je denk ik en dan kun je en ok denk dat je dan duidelijk moet zijn als overheid. Wat kun je daar dus als gewoon burger aan doen. En dat kunnen kleine dingen zijn als je tuin vergroenen of je bladeren uit putten haalt of uit je dakgoten dat soort kleine dingen volgens mij.

Spreker 1: Ja. Ja dus de bewustzijn creëren vanuit kleine stapjes vanuit het kleine perspectief.

Spreker 2: Ja, dat vind ik handig.

Spreker 1: Duidelijk, dat was Blokje 3. Blokje 4 heet dus informatie en bewustzijn en daar zijn we ook al langzaam naartoe gestapt in dit blokje en mijn eerste vraag was, heeft u, heb jij het idee dat je genoeg weet over wat er gebeurt bij een overstroming en wat je moet doen bij een overstroming?

Spreker 2: Nee. Nee, dat denk ik niet. Ik zou niet weten wat ik moet doen. Sowieso lekker thuis blijven, denk ik?

Spreker 1: Ja, als je, als je niet helemaal onder staat is dat denk ik ook het makkelijkst.

Spreker 2: Beetje hooggelegen gebied zoeken nou, Ik heb een woning 3 verdiepingen dus of nou ja, twee dan. Dus nou ik kan sowieso naar boven, dat scheelt al, he?

Spreker 1: Ja en denk je dat, want je hebt het al kort gehad over dat jij op de hoogte blijft door NOS, NU, Journaal en eventueel een krantenartikel en dat eventueel sociale media een goed medium kan zijn om te informeren. Wat is denk je dan de beste manier om toch basisinformatie over te brengen naar de burger van dit zou je moeten doen. Dit gebeurt er. Dit moet je bijvoorbeeld in huis hebben, zoals een noodpakket waar het de laatste tijd wat meer over gaat.

Spreker 2: Ja, Ik denk accuat, je hebt, dan stel je nog steeds dat alarmsysteem wat we gebruiken in Nederland. Volgens mij werkt dat als een tiet. Ik denk als het niet zo toevallig op maandag, eerste maandag van de maand om 12 uur gebeurt ja dan zijn we de haas maar verder denk ik wel dat dat dat kan werken. Daarnaast is volgens mij voor dit soort dingen. Radio echt wel goed, medium. Denk ik hoor en misschien ben ik daar wel een beetje

ouderwets in maar, want ik luister eigenlijk bijna geen radio maar als zoiets zou gebeuren zou ik de radio denk ik wel aanzetten, ja? Ja en ik denk wel dat sociale media werkt natuurlijk ook wel.

Spreker 1: Ja en denk je dan ook, want ik vind de radio een hele goeie en ook ik vind het leuk dat ik dat jij ook al zegt ik luister niet zo heel vaak meer radio. Denk je dat genoeg mensen dan bijvoorbeeld een radio überhaupt in huis hebben om de radio te gebruiken?

Spreker 2: Iedereen heeft wel een telefoon met apps, denk ik.

Spreker 1: Ja en als dan, want vaak bij een overstroming valt bijvoorbeeld de stroom uit.

Spreker 2: Nou, dat lijkt me erg bagger. Ja toch, dat is toch echt klote opeens geen stroom meer, weet je hoeveel je doet met stroom?

Spreker 1: Ja, want dat is inderdaad dan volgens mij, behalve als je satelliet internet gebruikt, maar ik weet, ik snap niet zo goed hoe internet werkt, moet ik heel eerlijk bekennen. Maar dat gaat ook voor een deel met stroom. Dus dan kan je bijvoorbeeld niet meer je telefoon gebruiken met een radio app. Hoe zie je dat dan voor je?

Spreker 2: Ja, ik heb oude burelen verwacht dat die wel een radio. Dus dan moeten we naar de burelen.

Spreker 1: Ja ja. OK.

Spreker 2: Nee, nee, maar zoiets ja verwacht ik dat je dan doet of je auto aanzetten.

Spreker 1: Ja oke. Denk je dat er politiek meer zou moeten gebeuren om bewustzijn te creëren over wat er dus, wat je zou moeten doen bij een overstroming?

Spreker 2: Ja, het is wel lastig, want ik denk hoe goed je mensen ook kunt voorbereiden op het moment dat de paniek is, is het al klaar. Ja, dan weten mensen al niet meer wat ze moeten doen. Dus dat is moeilijk. Je moet denk paniek kunnen voorkomen daarvoor heb je denk ik veel mensen nodig die daarbij assisteren. Ja uiteindelijk, dat zal beginnen met een brandweer en eventueel de politie en dan het opschalen tot eventueel defensie erbij, denk ik. Ja als er paniek is en mensen gaan met zijn allen iets doen of hun kant op ongecontroleerd, dan is het heel moeilijk om dat weer in het gareel te krijgen.

Spreker 1: Ja. Ja, en denk je dat paniek in een noodsituatie voorkomen kan worden door van tevoren preventief informatie te geven en bewustzijn te creëren, of denk je dat dat alsnog dan uit het raam gaat en dat er dan paniek zal zijn.

Spreker 2: Ik denk dat laatste alsnog, want hoe goed mensen ook voorbereid kunnen zijn, soms als er toch echt iets totaal onverwachts gebeurt, ja, dan kunnen mensen in paniek raken. Mensen bijvoorbeeld die kunnen heel goed zwemmen vallen in het water en verdrinken. Denk je hoe dan? Ze konden toch zwemmen? Ja, puur door de paniek vergeten te zwemmen. Nou ja, ik denk dat zoiets ook kan gebeuren met zoiets of laat ik wel zeggen een overstroming, denk ik komt zou ik zeggen geleidelijk. Maar ja, als er gewoon in een keer heel veel regen valt, dan kan het heel snel gaan. Ja dat is lastig denk ik. Dus ik denk op zich mensen als je een beetje goed voorbereid bent dat dat helpt. Maar het kan wel snel uit de hand lopen.

Spreker 1: Ja. Ja. En denk je dan dat er nog, want je geeft wel aan bijvoorbeeld je burens die zijn hout die hebben waarschijnlijk wel een radio. Denk je nog dat er echt een verschil zal zitten in generaties hoe zij reageren op een overstroming of op een noodsituatie?

Spreker 2: Dat denk ik wel. Ik denk dat iedereen onder de 40 nog niets echt meegemaakt heeft. Dus dat die wel anders reageren dan mensen die ouder zijn, daar boven zitten. Maar ja, aan de andere kant. Mensen die echt heel oud zijn en toch wel een keer meegemaakt. Ja, die kunnen soms ook zijn gewoon minder mobiel. Ook wel lastig. Maar ik denk wel dat de reactie op zich anders is hoor intrinsiek.

Spreker 1: Ja. En dan heb ik nog twee vragen en die zijn ja net een beetje anders. Denk je dat als mensen zich bewuster worden over overstromingsrisico's dat eventueel stemgedrag zou kunnen veranderen? Of denk je dat de politiek gewoon meebeweegt en dat er dus geen drastische veranderingen in stempatroon zouden plaatsvinden?

Spreker 2: Ja, ik denk dat het niet uitmaakt, want ik denk dat elke politieke partij wil voorkomen dat er gebieden overstromen, dus alleen ze zullen allemaal zeggen dat het anders moet. Alleen, ik denk niet dat er nu gewoon heel veel aandacht voor is. Ja dan zou je zo'n one-issue partij moeten krijgen die dan dat het uitgroeit, net als dat een partij voor de

dieren dat uiteindelijk gedaan heeft tot een volwaardige partij of een PVV eigenlijk zelfs of een BBB. En eentje die zich dan focust op ja, de anti-overstroming partij. Maar, dat is lastig, denk ik hoor, dus ik vraag me af dat dat kans van slagen heeft.

Spreker 1: Ja, omdat het eigenlijk al zo verwoven, is in in principe elke partij?

Spreker 2: Ja, dat verwacht ik wel. Kijk, ze noemen het allemaal ook in de waterschapsverkiezingen. Dan wordt het allemaal. Daar hebben ze allemaal wel iets over genoemd en niemand is pro overstroming.

Spreker 1: Nee, dat zou wat zijn.

Spreker 2: Nou ja, dat is zo toch? Sommige standpunten kunnen mensen van zeggen. Ik ben voor het ene of voor het ander. Maar bij overstroming is, denk ik iedereen tegen overstromingen.

Spreker 1: Ja dus dan gaat het alleen om de argumentatie achter welke maatregelen er genomen zouden moeten worden, bijvoorbeeld.

Spreker 2: Ja precies ja hoe voorkomen we het. Ik denk dat dat het verschil is in aanpak. Nou ja, Misschien ook wel de urgentie zit misschien nog wel verschillend tussen bepaalde partijen.

Spreker 1: Ja. En dan was mijn allerlaatste vraag of je wel eens een debat of een gesprek had gevolgd over waterbeheer.

Spreker 2: Gesprek wel debat Weet ik zo een twee drie niet.

Spreker 1: En wat voor een gesprek was dat dan, was dat gewoon met kennissen of.

Spreker 2: Ja, kijk, en ik heb in Wageningen gestudeerd, dus daar gaat het nog wel eens over dit soort dingen, dus daar hebben we wel eens wat meegekregen hierover.

Spreker 1: Dat waren al mijn vragen. Had je zelf nog toevoegingen of iets waar je gedurende het gesprek aan hebt gedacht of van tevoren of. Zoiets ja hoe?

Spreker 2: Hoe cluster je je respondenten? Ik weet niet meer precies of ik, heb ik moeten invullen in welk gebied ik woon in Zwolle?

Spreker 1: De postcode.

Spreker 2: Nou ja, cluster je daarop of er verschillen zijn dus binnen de regio binnen de stad.

Spreker 1: Ja, ja er is een beetje per postcode gebiedje berekend van goh zo hoog zou het water komen te staan, zo hoog is het risico dat er wateroverlast is. En daarop heb ik een beetje de selectie gemaakt van of er dus een wat hoger risico is of niet. Dat is wel echt miniem en dat zal gaan om halve meters, meters bijvoorbeeld. Maar vooral voor deze gesprekken wou ik heel graag toch wel een onderscheid maken, ook om te zorgen dat ik wel echt verschillende mensen dus ja, voor me had zitten.

Spreker 2: Ja, maar ik heb bijvoorbeeld geen idee hoe hoog het overstromingsrisico is in mijn postcode gebied. Ik weet niet de andere mensen die hier geïnterviewd hebben misschien ook wel niet

Spreker 1: Ja, dat klopt dus dat was ook iets wat ik wou kijken of dat of ik dat kon vinden in zo'n interview en in de vragenlijst, dus daarom heb ik daar ook gevraagd naar postcode. En nou, de perceptie van overstromingsrisico is erg laag en ik kon ook niet iets vinden van een relatie tot postcodegebied dus. Ja, dat is ja, maar dat zal ook, dat zal ook komen doordat wat jij ook heel goed uitlegt van er is gewoon niet een acuut gevaar in mensen hun optiek. Dus ja.

Spreker 2: Ja, is dat iets wat je echt naar voren ziet komen, wel?

Spreker 1: Dat er dat ja mensen zien niet per se een hoog risico. Dat is wat gemiddelde risico dat uit mijn survey kwam was geloof ik 4. Dus dat is redelijk laag.

Spreker 2: Ik had het volgens jou met je onderzoek. Is het eigenlijk een hoge overstromingsrisico?

Spreker 1: Ik vind het ja, ik vind dat een lastige vraag, want het overstromingsrisico is overal in Nederland gewoon net wat hoger dan bijvoorbeeld in Duitsland. Maar het gaat me niet per se om het echte overstromingsrisico, maar meer om wat mensen zien en wat mensen denken dat het is, omdat dat ook bepalender is voor of mensen echt actie zullen ondernemen. Want als er hoog risico is, maar mensen zien het niet, dan wordt er alsnog niks gedaan. Zeg maar.

Spreker 2: En, wanneer is het een overstroming? Want ik denk veel tegen wateroverlast en overstroming dat is misschien op een bepaald punt van in te dun, maar er zit wel een ruimte tussen, toch?

Spreker 1: Ja, dat hangt ook heel erg af van hoe mensen dat zelf zien, dus daarom heb ik het ook niet heel erg uitgelegd in mijn vragen, omdat ik juist ook wil dat mensen ze daar hun eigen interpretatie in kunnen geven. Voor mij is het wanneer het je dagelijkse bestaan hindert, zeg maar dus stel de straat overstroomt en je kan niet je deur uit, dat is voor mij toch een overstroming. Maar dat zal verschillen per persoon.

Spreker 2: Ja OK, maar is er geen data over wat ze zeggen van. Vanaf dan is het begint met overlast en een overstroming is het pas wanneer er. 30 cm water op straat ligt.

Spreker 1: Ja, voor zover Ik heb gevonden is dat allemaal vaag. Omdat het ja het is.

Sommige mensen die zeggen, Het is pas een overstroming als bijvoorbeeld. Soms, dan kan je het een overstroming noemen als bijvoorbeeld een rivier uit zijn uiterwaarde treedt bij bijvoorbeeld hevige regenval. Maar andere mensen zullen dan nog steeds zeggen van goh, het is wel een overstroming, maar eigenlijk levert het alleen maar tot wateroverlast, dus het kan ook tegelijkertijd bestaan en daardoor is het ook wel een beetje ja dubbele ja dubbele definitie.

Spreker 2: Ja OK. Ja, dat had ik voor mij veel. Ja verder niet.

Spreker 1: Nou. Dat Het was het vanuit mijn kant. Had u nog iets anders?

Spreker 2: [Vragen over deadline project]

Einde interview.

Transcript ENG

Speaker 1 is the interviewer and speaker 2 is the interviewee

Speaker 1: Well for the interview, I have divided the questions into 4 blocks. It takes about half an hour to 3 quarters of an hour has been proven from previous interviews. And the blocks are political engagement, voting behavior and political choices, responsibility and trust and lastly information and awareness. And beyond that, of course, there's the opportunity to

make your own additions or ask your own questions, for example, that's totally fine. So as far as I'm concerned, can we start?

Speaker 2: Is good.

Speaker 1: Absolutely fine. Then my first question is, do you feel involved in political in politics and or what's going on In society?

Speaker 2: Yes, I think so, I do follow what's going on, I do keep abreast of what's going on in generally I think mostly I think at the national level less, I think at. provincial or municipal. Well, that's what I think.

Speaker 1: Yes. And, where do you get the information, because you say I do follow it and I am a little bit informed, so I assume for example yes you read the newspaper, watch the news from where do you get your? Yes, do you get from other things as well?

Speaker 2: NOS, nu.nl, Journal. Occasionally a newspaper article. I think that's about it.

Speaker 1: Yes. And, do you feel that you also have influence on political decisions?

Speaker 2: No.

Speaker 1: No, neither do you, for example, by voting.

Speaker 2: No, I always assume that my one vote doesn't make a difference which is fine I guess. So on the other hand, I do have a voice, so I do think it's important to do vote, so I always do. Because if we're all like that. Look in the end. My vote doesn't matter if everybody thinks that, then nobody votes anymore that doesn't make sense. So in the end it does add something. But yes, one in the what are we 8 or 9 million eligible voters these days. Yes that's not that many.

Speaker 1: And do you think that, because so you indicate that you don't really, that you don't really feel that you have an impact on political decisions. Do you think that besides voting you could do more to do to do influence political decisions or. How do you stand on that?

Speaker 2: Yes, you could. Do think people can do that as well. You can, of course, engage in conversation with people you know, or people you don't know. You can also take to the streets, but that's more demonstrations. I'm not a fan of that myself, but it can be done and I think it does eventually have an impact. As long as it happens often or with a lot of people. As

an individual, I think less so. At most in your own circle, so to speak, in your own bubble. Of course there is some influence, but also there yes. If just someone else happens to be a different color of the political spectrum. You can always talk about it, but you won't move that person in the other direction any time soon, I think.

Speaker 1: Yes, so possibly by engaging in conversation or indeed, that's really something you can do on an individual scale and as an individual you can join a larger group and then exert influence through demonstrations.

Speaker 2: For example, well not necessarily demonstrations hear, but can also sign petition so to speak. Things like that, of course you can just participate in that. You can make yourself heard and you can also just write a letter if you want to one to a province or to one to a House of Representatives. Only the question is ultimately what happens with that, but those opportunities are there. And of course you can join a political party, by the way. Then you also have a little more direct input

Speaker 1: Yes. Definitely. And you already indicated that you yourself are not very much into demonstrating. Why what, what, what's your opinion about demonstrating, for example?

Speaker 2: Well, because I have there, you just have a group of people who are not standing there to, for their point, but just to demonstrate. I don't think that's the reason, you stand there if it's right for a certain idea. An idea you or because you generally disagree with something, usually we don't demonstrate because we agree with something very much. You sometimes have some pro movement versus anti, huh, you do. But. No, there's just a whole group large group in between actually always standing there just because there's demonstrating not necessarily because it's because it's because it's their principles.

Speaker 1: Yes, clearly and do you think that then petitions for example are a better way to still exert that influence without then people being there to fill out petitions instead of for the point of the petition.

Speaker 2: Yes, I do think that, that people are less likely, just blindly filling out and petition. And so that they do think about that a little bit more, also because you generally do have to

leave some of your own data. Look that's different at a demonstration, you can stand between them quite anonymously.

Speaker 1: Yes. Okay clear, that was my first block already. And the second block is voting behavior and political choices. And my first question is, which party did you vote for or would you vote for?

Speaker 2: VVD

Speaker 1: And does that still differ per election so for example regional, national, water board.

Speaker 2: Coincidentally, last time I voted VVD everywhere except water boards, there I voted CDA.

Speaker 1: Yes, and why did you vote for the other party then?

Speaker 2: They were just a little better on the issues I thought were important. Look water board is obviously quite a niche. Well a small one, they have, in itself they do a lot, but what they really have an interest in is much smaller of course than when you do a whole municipality or province. So water board I did vote a little differently for then.

Speaker 1: OK and what factors, what themes, what issues do you look at the most, do you find most important when you choose which party to vote for?

Speaker 2: Does that matter in which election?

Speaker 1: Yes, if that per election has a difference for you. Is that significant, but if you say goh overall it's these issues, that's good too.

Speaker 2: I think it's important to value anything that actually has anything to do with own initiative. So that of course also says that therefore VVD, because in that respect I am liberal so that people have their own responsibility that they have to, huh just have to be able to take care of themselves. And if that's not the case, then yes, of course we do have a welfare state that falls in behind, but that in principle people have their own responsibility. I think that's actually very important. Find it important that entrepreneurship is rewarded. And, I think it's important that we also say that we think carefully about the next 10, 15 years and that we don't get stuck in the next one. Politics of course is very often also focused, only on next 4

years. I am though. I think it's important that we have something longer term vision. So that. I think those are the most important points right now. You hear a lot of sustainability right now, of course, and I might say the same thing, but I actually think that it should just be somewhat intertwined in all of your attention right now. And yes, it shouldn't be a stand-alone thing anymore.

Speaker 1: And are there any themes that you've come to see as more important, that you've come to see as more important over the last few years or is it actually fairly consistent? The value of personal initiative, personal responsibility, entrepreneurship and forward thinking?

Speaker 2: No, I think it's kind of always been the same, even back in my student days I thought it was the most important thing anyway. I wasn't concerned at all with a with well student loans not being done anymore or a basic scholarship being eliminated. That that didn't do much for me. That well, I think that's really short term thinking, so I'm important to be concerned with that in the long term. Yes student time well which for me was 9 lasts quite a while of course, but eventually after that your working life starts. Yes, there you have again, I guess slightly different interests. So I never really just dwelled, for example in my student days at that I was a student, but just more on bigger pictures.

Speaker 1: Yes, at the interests of your life course more.

Speaker 2: Yes. Yes you could see it that way.

Speaker 1: And you already indicated that, for example, sustainability, yes, sustainability, sustainability is not necessarily a theme that's the most important, because it has to be more intertwined by now already in other political themes.

Speaker 2: I think if you're talking about economy or defense or healthcare. At the end of the day, then there should already be something deployed of that you're doing it sustainably. The idea of that it's done efficiently. Well, I do think that's important. I think that's only logical nowadays. Doesn't happen everywhere yet, by the way.

Speaker 1: Yes. Yes, and so the sustainability is, is that in terms of efficiency or also really greening. Because the term sustainability is often used a little bit for several things. So how do you see how do you see that?

Speaker 2: Yes, that's right it's really become a huge broad term. No, I do think it's mostly about efficiency. And well, how do you say that you, you have to kind of get rid of the one-use, single-use thing that that. So I think you just really have to make sure that it becomes more circular. Yes, of course that does really have to do a little bit with climate, but not that. How do you say that? Sustainability shouldn't always just be climate, climate that's so broad again. A lot is in our hands in that, but a lot is not. So yes. Whereas with sustainability you can really do something and I think with climate less.

Speaker 1: Yes. Yes clearly and well, the, my research is also a little bit about flood risk, flood risk perception does that still play into it when you vote, is that something that you look at, how parties stand on that or is that you think interwoven into other issues as well.

Speaker 2: If you do national politics, city council and province I think, it goes, I don't do anything with that. With water board though, because then, they are about levees. They deal with that. Yes, then I did look at it. Yes, they are working on raising the dikes with reinforcements, but also with pumping stations and water works. Yes, I do take that into account. I still had questions about it by the way, because you're going to come your research really specifically or flood risk Zwolle, yes.

Speaker 1: Yes, yes and that I chose it because I'm interested in just general flood risk. But it has to be for a research, it has to be on a smaller scale anyway to keep it really researchable. And also that findings say something. Because if I were to do it over the whole of the Netherlands, then of course what is found varies greatly per region and then it is difficult to have enough respondents so that something can really be said. And if it's on a smaller scale, then it's even easier. So that's why I chose a smaller area and I found Zwolle interesting because of its location near the river IJssel, so that.

Speaker 2: Okay, fine.

Speaker 1: Well, that was my second cube, my third cube is called responsibility and trust and the first question is actually, who do you think is responsible, responsible for flood protection?

Speaker 2: National politics and water boards, I think.

Speaker 1: And can you explain why those two.

Speaker 2: Well, I think the water boards have direct influence that they are concerned with well water harvesting, environment, levees among other things. That's really an issue of water boards, but at the end of the day the national policy has to make sure that no area suffers from flooding, right? Well, of course we had those floods in Valkenburg and in South Limburg. You have certain places and municipalities that are really on the rivers that have a higher risk or on the North Sea or on the Wadden Sea I think have a high risk, while for example hinterland is somewhat higher, region of Nijmegen. But also the Achterhoek and we see a much smaller risk on that. But also those. So if you leave only with municipalities, so you probably get very skewed budget huh? While I think that the right as a national policy you have to implement a certain policy there that you can protect each region as well as possible where and where necessary. So that's why I see it especially for national politics.

Speaker 1: And do you also think that there is an international responsibility for, for example, cooperation with Germany, for example, because we get a lot of water, for example, from Germany as well.

Speaker 2: Yes, yes that is difficult, I think. You can already see that in the Ruhr area in the past, yes, still is, by the way, what a lot of water, a lot of waste products are discharged into the Rhine. Yes, that all comes to us, of course. This is now somewhat less, because agreements have been made about it. They can, of course, discharge a lot of water there if necessary and flood, but ultimately I think it is important for what lies here and of course we will make some kind of agreements at the European level. I do think that is ultimately a little less important.

Speaker 1: And, do you think the government, do you have enough confidence in the government to handle this properly? The flood risks? To really make sure that the flood risks remain contained.

Speaker 2: No, I think you really do need external parties to do that to constantly bring attention to that and not it's not yes, hip enough, social media technical enough to start talking about that, right? You see now it's a lot of economics and defense, immigration

obviously that those are really hot topic topics where. Every party also wants to score. Flood risk not sexy I think to start talking about. Because of that I don't think it lives, also not really with people I think, but you might see that more in your research.

Speaker 1: Yes yes and do you think, because you say very well of that people might see that a little less, also because it's not such a hot topic. Do you think that there is also something of a responsibility on the part of citizens to protect themselves against flood risks by, for example, flood-proofing the house or greening the garden so that the water sinks through more easily?

Speaker 2: Look in principle yes only people only see such a risk when it is acute risk. Or an acute problem. So, well, you're highly educated, I'm highly educated. We see that maybe a little bit earlier I think, but you have such a large group of the population who don't know about it and also to inform them I think is very difficult. Those get well news, maybe from very different sources whether they are good it is not that is another but. That is difficult, I think, to really prepare those people for that. So I think the first responsibility lies with the authorities. Yes, look, and it is good that people think about things like tile-swapping, that you can swap tiles for plants, that sort of thing. But also there. Well, if I look around here in the neighborhood, I have a pretty green garden in the back. But otherwise you see a lot of tiles, which is maintenance-free, people think. But yes, I think they can see that if it rains very hard, my garden dries pretty quickly, but outside it stays dry a bit longer.

Speaker 1: Yes. OK and so the primary responsibility lies with the government. And then do you think there's still do you think there's....

Speaker 2: Yes, The first responsibility in itself also lies with the people themselves only I don't think those people themselves realize that there is a risk. So look if, the moment they know that there is a risk of flooding then people do have to do something about it, but you see that now too. Well, that's... When with corona just started that all of a sudden there was a run on toilet paper and drinking water. Well, things like that that people only see, they only deal with that as a risk, when it's an acute danger.

Speaker 1: Yes. So it's more that the government if I understand correctly, the government is more responsible for informing and the citizen to take action then.

Speaker 2: I think so, yes, I think so.

Speaker 1: OK, absolutely right and then are there any actions or measures where you are stronger for and stronger against, because you already indicated when you voted that you were looking also at water boards for dike raising, dike strengthening and you just indicated that your garden is fairly green. So are there any measures you are more for or more against?

Speaker 2: From citizens themselves from the government, what they can do?

Speaker 1: Both yes.

Speaker 2: Well, look, I think it's important that that is well informed and that can be done through I think several channels. Social media, there I think the fastest way right now, you know. But if it, you have to, I think, keep it under people's attention for that to come to life. And that at neighborhood get-togethers, so to speak, it's mentioned once: hey, have you greened your garden yet or have you, are you taking into account that we can have floods here. And, I think, what I've always found to hit, is those pictures that they can say of well, suppose the sea level rises 4 meters now. You can see how much inland flooding. Yes, those kinds of pictures, that's useful. Only 4 m sounds to a lot of people like oh, that's a lot, that's my floor so to speak, yes, that doesn't just happen and that's true, it all happens gradually. But I do think people don't see that so because it's not a so acute risk.

Speaker 1: Yes, and do you think it is? Because yes, just for a moment I'm thinking about how to ask this, but what I've also heard and read before is that sometimes the government also thinks, we don't want to, we don't want to create a culture of fear right now. And, you do also talk about that we as citizens often don't see something as an acute danger. So what do you think weighs more heavily? So that the citizen does see something like gosh we have to prepare or that the government says, we don't want to create a culture of fear?

Speaker 2: Yes, but I think you don't have to bring it as a culture of fear and you don't have to bring it as flood risk. We start with that it's flooding, that you're inconvenienced by a lot of

rain, which is also true that what that happens, I think it does. Streets do flood sometimes.

Yes, then the water just has no way to go. Yes, I think you can and then you can and I think you have to be clear as a government. So what can you do about it as an ordinary citizen?

And that can be little things like greening your garden or getting leaves out of your wells or out of your gutters that kind of little things I think.

Speaker 1: Yes. Yes so creating the awareness from small steps from the small perspective.

Speaker 2: Yes, I find that helpful.

Speaker 1: Obviously, that was Block 3. So Block 4 is called information and awareness and that's what we've been slowly moving towards in this block and my first question was, do you, do you feel like you know enough about what happens in a flood and what to do in a flood?

Speaker 2: No. No, I don't think so. I wouldn't know what to do. Stay at home anyway, I guess?

Speaker 1: Yeah, if you, if you're not completely under I think that's the easiest thing to do, too.

Speaker 2: Little high altitude area search well, I have a home 3 stories so or well, two then. So well I can go up anyway, that already makes a difference, huh?

Speaker 1: Yes and do you think that, because you've already talked briefly about that you stay informed by NOS, NU, Journal and possibly a newspaper article and that possibly social media can be a good medium to inform. So what do you think is the best way to still convey basic information to the citizen of this is what you should do. This is happening. This is what you should have in the house, for example, like an emergency kit that it's been a little bit more about lately.

Speaker 2: Yes, I think accuat, you have, then you still set that alarm system that we use in the Netherlands. I think that works like a charm. I think if it doesn't happen so coincidentally on Monday, first Monday of the month at 12 o'clock yes then we are the hare but otherwise I do think that can work. Besides I think for this kind of thing. Radio is really good, medium. I think hear and maybe I'm a little bit old fashioned in that but, because I actually hardly listen

to radio but if something like this would happen I think I would turn on the radio, yes? Yeah and I do think social media works of course as well.

Speaker 1: Yes and then also do you think, because I think the radio is a very good and also I like that I like that you also say I don't listen to radio very often anymore. Do you think that enough people then for example have a radio at all in the house to use the radio?

Speaker 2: Everybody has a phone with apps, I think.

Speaker 1: Yes and if then, because often in a flood, for example, the power goes out.

Speaker 2: Well, I think that's very dredging up. Yeah right, that really sucks anyway suddenly no power, do you know how much you do with power?

Speaker 1: Yes, because that's indeed then I think, unless you use satellite internet, but I know, I don't really understand how internet works very well, I have to be very honest. But that also goes partly with electricity. So then you can't use your phone with a radio app, for example. How do you envision that then?

Speaker 2: Yes, I have old neighbors expect that they do have a radio. So then we have to go to neighbors.

Speaker 1: Yes yes yes. OK.

Speaker 2: No, no, but something like that yes I expect you do then or turn on your car.

Speaker 1: Yeah okay. Do you think there should be more done politically to create awareness about what so, what you should do in a flood?

Speaker 2: Yes, it's tricky though, because I think no matter how well you can prepare people the moment the panic sets in, it's already done. Yeah, then people already don't know what to do. So that's difficult. You have to be able to prevent panic I think for that you need a lot of people assisting with that. Yes ultimately, that will start with a fire department and possibly the police and then scaling it up to possibly include defense, I think. Yes if there is panic and people are all going to do something or their side uncontrolled, it's very difficult to get that back in line.

Speaker 1: Yes. Yes, and do you think that panic in an emergency can be prevented by pre-emptively giving information and creating awareness in advance, or do you think that will still then go out the window and there will be panic.

Speaker 2: I still think the latter, because no matter how well prepared people can be, sometimes when something totally unexpected really does happen, yes, people can panic. People for example who can swim very well fall into the water and drown. Do you think how? They could swim, couldn't they? Yes, purely due to panic forgetting to swim. Well, I think something like that can also happen with something like that or let's say a flood, I think comes I would say gradually. But yes, if there is just a lot of rain all at once, then it can happen very quickly. Yeah that's tricky I think. So I think in itself people if you are a little well prepared that helps. But it can get out of control very quickly.

Speaker 1: Yes. Yes. And then do you think there will still be, because you do indicate for example your neighbors who are young who probably do have a radio. Do you still think there will really be a difference in generations how they respond to a flood or to an emergency?

Speaker 2: I do think so. I think everybody under 40 hasn't really experienced anything yet. So that those do react differently than people who are older, up there. But yes, on the other hand. People who are really really old and yet have experienced something. Yes, those can also sometimes be just less mobile. Also kind of inconvenient. But I do think the reaction in itself is different in itself.

Speaker 1: Yes. And then I have two more questions and they are yes just a little bit different. Do you think that if people become more aware about flood risks that could possibly change voting behavior? Or do you think that politics just moves with them and so there would be no drastic changes in voting patterns?

Speaker 2: Yeah, I don't think it matters, because I think every political party wants to prevent areas from flooding, so just they will all say it should be different. Just, I don't think there's just a lot of focus on it right now. Yes then you should get one of those one-issue parties that then that it grows out, just like a party for animals eventually did to a full-fledged party or a

PVV actually even or a BBB. And one that then focuses on yes, the anti-flooding party. But, that's difficult, I think hear, so I wonder if that has a chance of success.

Speaker 1: Yes, because it's actually already so intertwined, is in basically any party?

Speaker 2: Yes, I expect so. Look, they all mention it in the water board elections as well.

Then it all becomes. They all mentioned something about that and nobody is pro flooding.

Speaker 1: No, that would be something.

Speaker 2: Well, that's true, isn't it? Some positions people can say. I'm for one or the other.

But on flooding, I think everybody is against flooding.

Speaker 1: Yes so then it's just about the reasoning behind what measures should be taken, for example.

Speaker 2: Yes exactly yes how do we prevent it. I think that's the difference in approach.

Well maybe also the urgency is maybe still different between certain parties.

Speaker 1: Yes. And then my very last question was had you ever attended a debate or a conversation about water management.

Speaker 2: Conversation well debate I don't know so one two three.

Speaker 1: And what kind of conversation was that, was that just with acquaintances or.

Speaker 2: Yes, look, and I studied in Wageningen, so that's where this sort of thing is still going on sometimes, so we did get some information about this.

Speaker 1: Those were all my questions. Did you have any additions of your own or anything that you thought about during the interview or beforehand or. Something like that yes how?

Speaker 2: How do you cluster your respondents? I don't remember exactly if I, did I have to fill in what area I live in Zwolle?

Speaker 1: The zip code.

Speaker 2: Well, do you cluster on that whether there are differences so within the region within the city.

Speaker 1: Yes, yes there is a little bit per zip code area calculated of goh so high would the water rise, so high is the risk of flooding. And then I made a selection of whether there was a slightly higher risk or not. That's really minimal though and that will be about half meters,

meters for example. But especially for these interviews I wanted to make a distinction, also to make sure that I had different people in front of me.

Speaker 2: Yes, but I have no idea, for example, how high the flood risk is in my zip code area. I don't know the other people who interviewed here maybe not

Speaker 1: Yes, that's right so that was also something that I wanted to see if that if I could find that in such an interview and in the questionnaire, so that's why I also asked about zip code there. And well, the perception of flood risk is very low and I couldn't find anything of a relationship to zip code area either so. Yes, that is yes, but that will also, that will also be because what you also explained very well of there is just not an acute danger in people's view. So yes.

Speaker 2: Yes, is that something that you really see coming out, is it?

Speaker 1: That there is that yes people don't necessarily see a high risk. That's what average risk that came out of my survey was I think 4. So that's pretty low.

Speaker 2: I had it according to you with your survey. Is it actually a high flood risk?

Speaker 1: I think yes, I think that's a difficult question, because the flood risk everywhere in the Netherlands is just a little bit higher than, for example, in Germany. But to me it's not necessarily about the real flood risk, but more about what people see and what people think it is, because that's also more decisive for whether people will really take action. Because if there is high risk, but people don't see it, then still nothing will be done. Just saying.

Speaker 2: And, when is it a flood? Because I think a lot against flooding and flooding that's maybe at some point of in thin, but there's a space in between, right?

Speaker 1: Yes, that also very much depends on how people see it themselves, so that's why I didn't explain it very much in my questions, because I just also want people to be able to give them their own interpretation in that. For me it is when it interferes with your daily life, say if the street floods and you can't leave your house, for me that is a flood. But that will vary from person to person.

Speaker 2: Yes OK, but is there no data on what they say of. From then on it starts being a nuisance and a flood is only when there is. 30 cm of water on the street.

Speaker 1: Yes, as far as I've found that's all vague. Because yes it is. Some people who say, It's only a flood when, for example. Sometimes, then you can call it a flood if, for example, a river moves out of its floodplain during heavy rainfall, for example. But other people will then still say of gosh, it's a flood, but actually it only delivers to flooding, so it can exist at the same time and therefore it's also kind of yes double yes double definition.

Speaker 2: Yes OK. Yes, I had that for me a lot. Yes not otherwise.

Speaker 1: Well. That It was it from my side. Did you have anything else?

Speaker 2: [Questions about the project deadline]

End of the interview

Notes from the interview

4	Interview vragen.		
	1. Politieke betrokkenheid.		
	• Welke bij je betrekken bij de politiek en/of wat er speelt in de maatschappij?		
	• Heb je het gevoel dat je invloed hebt op politieke beslissingen?		
	juicy of de hoogte: landelijke nbs, nu journaal, kant niet individuele stemmen mee doen		
	lid.		
	petite		
	2. Stemgedrag en politieke keuzes		
	• Op welke partij heb je gestemd of zou je stemmen?		
	• Verschildt dat per type verkiezing?		
	• Welke factoren spelen een rol waarom bij het kiezen van een partij?		
	• Zijn er thema's die je belangrijker heeft gaan vinden?		
	• In hoe vaak spelen deze stemmingsfactoren een rol bij hoe je stemt?		
	WVD, laatst ruda voor waterschap waarde eigen initiatief, eigen verantwoordelijkheid, ondernemerschap toekomst gericht Verduimzaamheid veruuen belangrijke af van one-use ↳ circulair, Klimaat heel breed, nio enkele bij water en		
	3. Verantwoordelijkheid en vertrouwen		
	• Wie vind u verantwoordelijk voor bescherming tegen overstromingen?		
	• Overheid: heeft u vertrouwen in de overheid om overstromingsrisico's goed aan te pakken?		
	• Burger: wat zouden burgers kunnen doen? Is daar streun van een overheidssiteatie voor nodig?		
	• Zijn er maatregelen waar u sterk voor of tegen bent?		
	Landelijke politiek & waterschap wel afspaken international externe beslissen voor overpakken. Wel burger, maar niet directe actie je betrokken overheid tot informere, burger actie actueel goed informatie social media overnaam hulp		
	4. Informatie en bewustzijn		
	• Heeft u het idee genoeg te weten over wat er gebeurd bij een overstroming en wat u dan moet doen?		
	• Waar haalt u uw informatie vandaan?		
	• Doet de politiek genoeg om bewustzijn te creëren?		
	• Denk je dat meer bewustzijn stemgedrag zou veranderen?		
	• Heb je weleens een debat gevoerd over water beheer?		
	Nee, Paniek voorkomen onduidelijk info nog steeds paniek overlasten helpt reache, geen hot topic, niet iedereen we perceptie van urgentie gesprek in student		

Appendix M: SPSS Descriptives of age, gender, disability/chronic illness, and education

Statistics					
		Age	Gender	Handicap_Chronic_Illness	Education
N	Valid	78	68	75	79
	Missing	1	11	4	0
Mean		3,23	,49	,20	3,11

Table M1: SPSS output indicating the missing and valid cases for each variable

Age					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	18-25	5	6,3	6,4	6,4
	26-40	26	32,9	33,3	39,7
	41-50	9	11,4	11,5	51,3
	51-65	22	27,8	28,2	79,5
	66-80	16	20,3	20,5	100,0
	Total	78	98,7	100,0	
Missing	-99	1	1,3		
Total		79	100,0		

Table M2: SPSS output of a frequency table for the age variable

Gender					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Male	35	44,3	51,5	51,5
	Female	33	41,8	48,5	100,0
	Total	68	86,1	100,0	
Missing	-99	1	1,3		
	System	10	12,7		
	Total	11	13,9		
Total		79	100,0		

Table M3: SPSS output of a frequency table for the gender variable

Handicap_Chronic_Illness

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	No	60	75,9	80,0	80,0
	Yes	15	19,0	20,0	100,0
	Total	75	94,9	100,0	
Missing	-99	4	5,1		
Total		79	100,0		

Table M4: SPSS output of the frequency table for the presence of a disability or chronic illness

Education

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Lower education	1	1,3	1,3	1,3
	MBO	13	16,5	16,5	17,7
	HBO	41	51,9	51,9	69,6
	University	24	30,4	30,4	100,0
	Total	79	100,0	100,0	

Table M5: SPSS output of the frequency table for the level of education variable

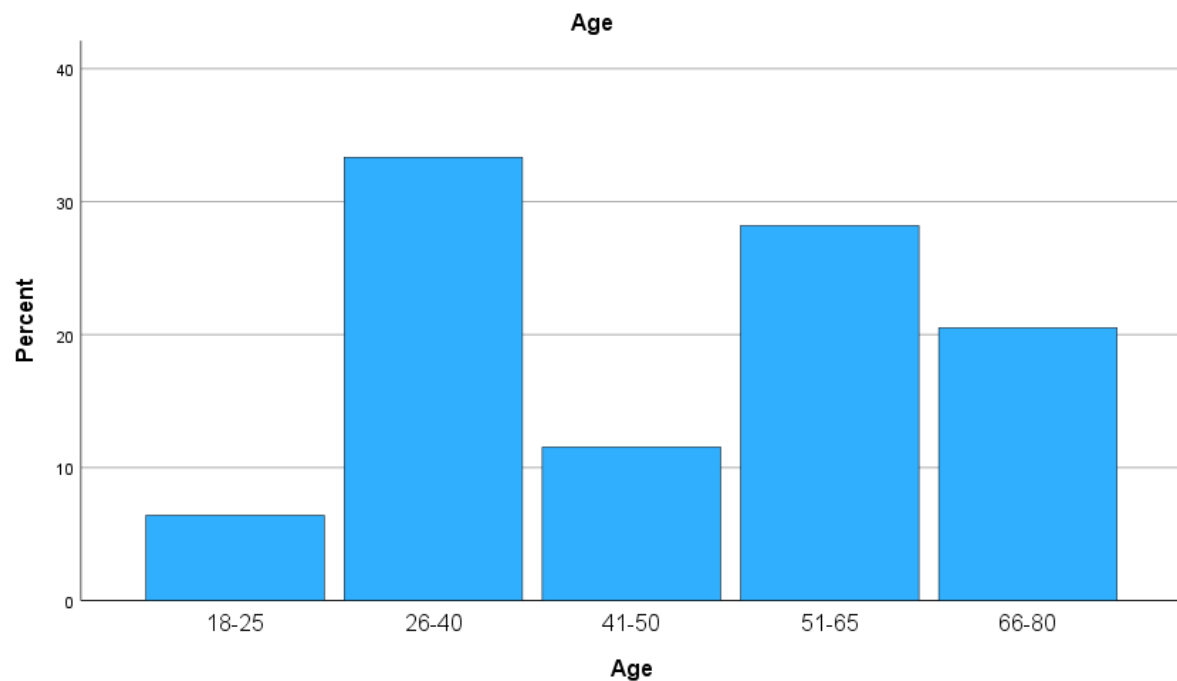

Table M6: SPSS output of a barchart indicating the percentage of respondents per age category

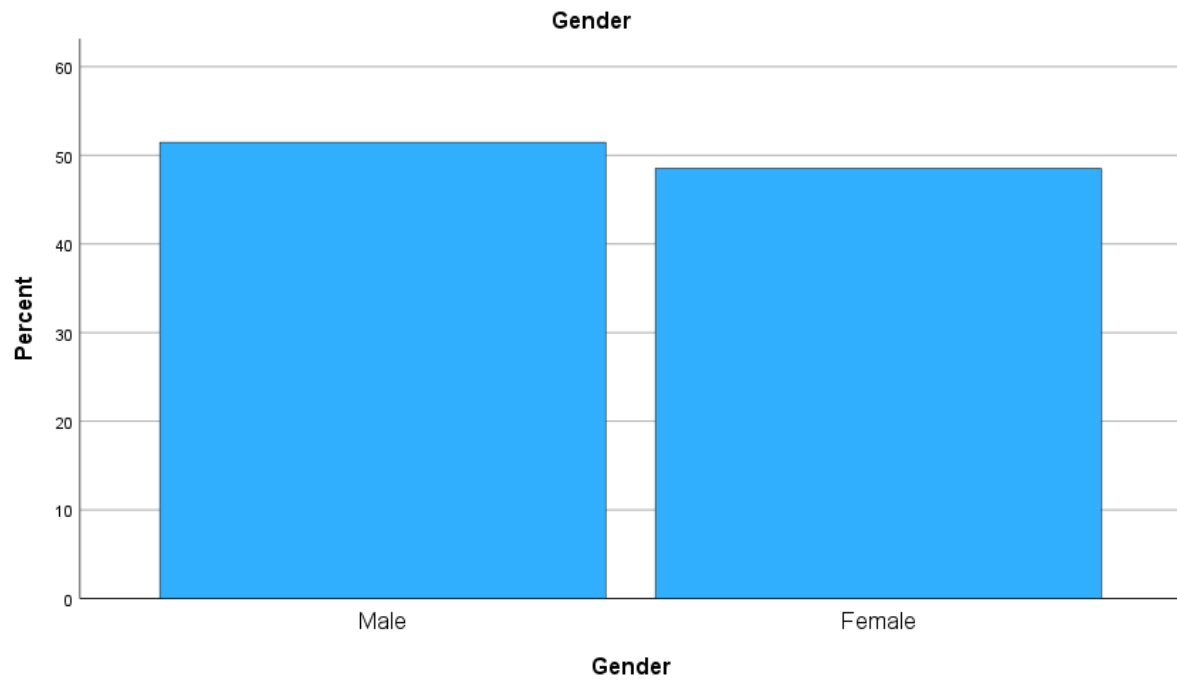

Table M7: SPSS output of a barchart indicating the percentage of respondents per gender
With a disability or chronic illness

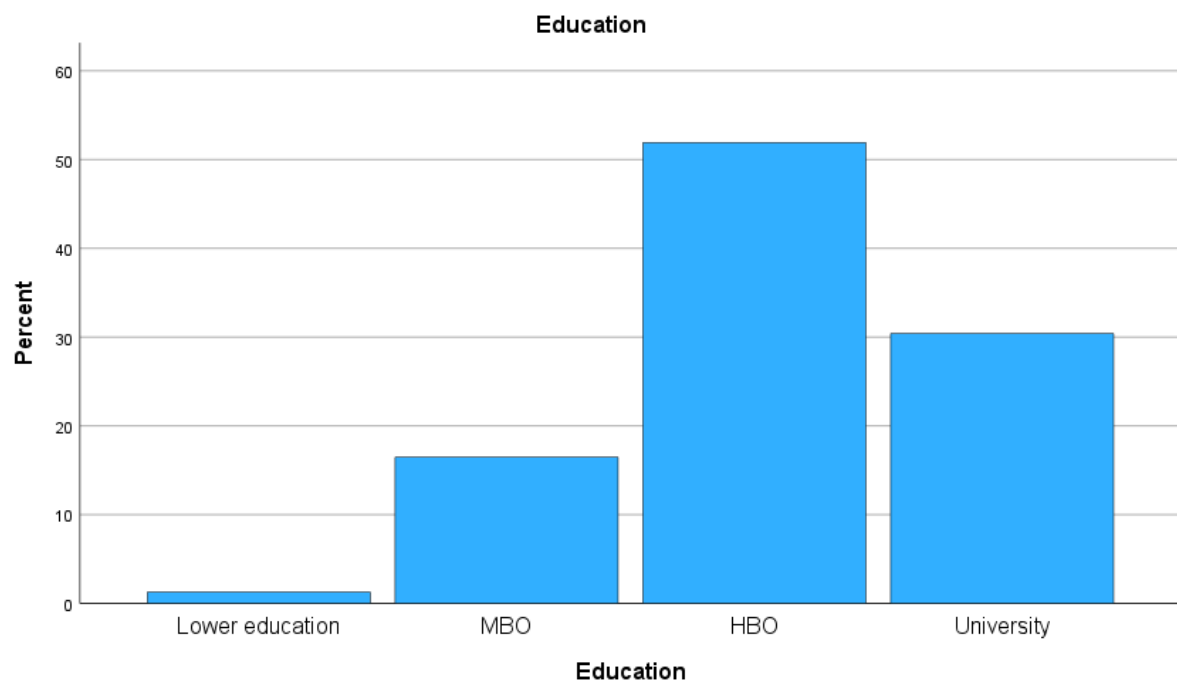

Table M8: SPSS output of a barchart indicating the percentage of respondents per level of education

Appendix N: SPSS justification personal_social_experience variable

Descriptive Statistics					
	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum
Personal_social_experience	79	,22	,414	0	1
Personal_experience	79	,10	,304	0	1

Table N1: SPSS output indicating the variable put in the test

Test Statistics		
	Personal_social_experience	Personal_experience
Chi-Square	25,633 ^a	50,241 ^a
df	1	1
Asymp. Sig.	<,001	<,001

a. 0 cells (,0%) have expected frequencies less than 5. The minimum expected cell frequency is 39,5.

Table N2: SPSS output from a Chi-Square test indicating the significance of each variable, indicating both are okay to use

Appendix O: SPSS mean flood risk perception

Statistics

Op een schaal van 1 tot 10, hoe

N	Valid	79
	Missing	0
Mean		4,00

Table O1: SPSS output indicating the valid and missing cases in the dataset and the mean

Op een schaal van 1 tot 10, hoe bezorgd bent u over de mogelijkheid van overstroming in uw omgeving?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	9	11,4	11,4	11,4
	2	12	15,2	15,2	26,6
	3	17	21,5	21,5	48,1
	4	11	13,9	13,9	62,0
	5	9	11,4	11,4	73,4
	6	10	12,7	12,7	86,1
	7	5	6,3	6,3	92,4
	8	6	7,6	7,6	100,0
	Total	79	100,0	100,0	

Table O2: SPSS output indicating the frequency each answer regarding perceived flood risk

Appendix P: SPSS Linear regression

Variables Entered/Removed^a

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	Education, Gender, Personal_social_experience, Handicap_Chronic_Illness, Age ^b	.	Enter
2	Biospheric_pvt, Hedonic_pvt, Egoistic_pvt ^b	.	Enter
3	Hedonic_frp, Biospheric_frp, Egoistic_frp ^b	.	Enter

a. Dependent Variable: Op een schaal van 1 tot 10, hoe bezorgd bent u over de mogelijkheid van overstroming in uw omgeving?

b. All requested variables entered.

Table P1: SPSS output indicating which variables were entered in each model of the linear regression

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,205 ^a	,042	-,045	2,052
2	,511 ^b	,261	,147	1,854
3	,580 ^c	,336	,187	1,810

a. Predictors: (Constant), Education, Gender, Personal_social_experience, Handicap_Chronic_Illness, Age

b. Predictors: (Constant), Education, Gender, Personal_social_experience, Handicap_Chronic_Illness, Age, Biospheric_pvt, Hedonic_pvt, Egoistic_pvt

c. Predictors: (Constant), Education, Gender, Personal_social_experience, Handicap_Chronic_Illness, Age, Biospheric_pvt, Hedonic_pvt, Egoistic_pvt, Hedonic_frp, Biospheric_frp, Egoistic_frp

Table P2: SPSS output summarizing each model

ANOVA^a

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	10,140	5	2,028	,482	,788 ^b
	Residual	231,597	55	4,211		
	Total	241,738	60			
2	Regression	63,088	8	7,886	2,295	,035 ^c
	Residual	178,650	52	3,436		
	Total	241,738	60			
3	Regression	81,205	11	7,382	2,253	,026 ^d
	Residual	160,533	49	3,276		
	Total	241,738	60			

a. Dependent Variable: Op een schaal van 1 tot 10, hoe bezorgd bent u over de mogelijkheid van overstrooming in uw omgeving?

b. Predictors: (Constant), Education, Gender, Personal_social_experience, Handicap_Chronic_Illness, Age

c. Predictors: (Constant), Education, Gender, Personal_social_experience, Handicap_Chronic_Illness, Age, Biospheric_pvt, Hedonic_pvt, Egoistic_pvt

d. Predictors: (Constant), Education, Gender, Personal_social_experience, Handicap_Chronic_Illness, Age, Biospheric_pvt, Hedonic_pvt, Egoistic_pvt, Hedonic_frp, Biospheric_frp, Egoistic_frp

Table P3: SPSS output indicating the significance of each model in the linear regression, see the right column.

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	4,140	1,935		2,139	,037
	Personal_social_experience	,330	,663	,070	,498	,620
	Age	-,256	,224	-,171	-1,146	,257
	Gender	-,045	,560	-,011	-,081	,936
	Handicap_Chronic_Illness	,436	,723	,084	,603	,549
	Education	,149	,441	,051	,338	,737
2	(Constant)	3,201	1,817		1,761	,084
	Personal_social_experience	,379	,600	,080	,632	,530
	Age	-,256	,209	-,171	-1,227	,225
	Gender	,290	,519	,073	,560	,578
	Handicap_Chronic_Illness	,296	,657	,057	,450	,655
	Education	,175	,400	,060	,437	,664
	Hedonic_pvt	-,284	,714	-,053	-,398	,692
	Egoistic_pvt	1,210	,785	,205	1,542	,129
	Biospheric_pvt	2,008	,586	,460	3,427	,001
3	(Constant)	1,270	2,024		,627	,533
	Personal_social_experience	,704	,612	,149	1,150	,256
	Age	-,183	,213	-,122	-,859	,395
	Gender	,434	,537	,109	,808	,423
	Handicap_Chronic_Illness	,371	,648	,072	,573	,569
	Education	,487	,424	,168	1,149	,256
	Hedonic_pvt	-,589	,715	-,110	-,825	,413
	Egoistic_pvt	,924	,786	,157	1,175	,246
	Biospheric_pvt	2,003	,639	,459	3,137	,003
	Hedonic_frp	,406	,661	,088	,614	,542
	Egoistic_frp	1,510	,676	,340	2,234	,030
	Biospheric_frp	1,006	,953	,150	1,055	,296

a. Dependent Variable: Op een schaal van 1 tot 10, hoe bezorgd bent u over de mogelijkheid van overstroming in uw omgeving?

Table P4: SPSS output showing the linear regression and it's 3 models/steps.

Excluded Variables^a

Model		Beta In	t	Sig.	Partial Correlation	Collinearity Statistics Tolerance
1	Hedonic_pvt	-,227 ^b	-1,719	,091	-,228	,967
	Egoistic_pvt	,097 ^b	,711	,480	,096	,945
	Biospheric_pvt	,423 ^b	3,457	,001	,426	,969
	Hedonic_frp	-,033 ^b	-,228	,821	-,031	,863
	Egoistic_frp	,134 ^b	,904	,370	,122	,791
	Biospheric_frp	,242 ^b	1,802	,077	,238	,924
2	Hedonic_frp	-,061 ^c	-,465	,644	-,065	,849
	Egoistic_frp	,287 ^c	2,097	,041	,282	,711
	Biospheric_frp	,088 ^c	,639	,526	,089	,753

a. Dependent Variable: Op een schaal van 1 tot 10, hoe bezorgd bent u over de mogelijkheid van overstroming in uw omgeving?

b. Predictors in the Model: (Constant), Education, Gender, Personal_social_experience, Handicap_Chronic_Illness, Age

c. Predictors in the Model: (Constant), Education, Gender, Personal_social_experience, Handicap_Chronic_Illness, Age, Biospheric_pvt, Hedonic_pvt, Egoistic_pvt

Table P5: SPSS output indicating the excluded variables in each model

Appendix Q: SPSS Logistic regression

Case Processing Summary

Unweighted Cases ^a		N	Percent
Selected Cases	Included in Analysis	61	77,2
	Missing Cases	18	22,8
	Total	79	100,0
Unselected Cases		0	,0
Total		79	100,0

a. If weight is in effect, see classification table for the total number of cases.

Table Q1: SPSS output indicating the valid and missing cases in the dataset

Dependent Variable Encoding

Original Value	Internal Value
Low	0
High	1

Table Q2: SPSS output indicating the binary coding of the variable

Block 1: Method = Enter

Omnibus Tests of Model Coefficients

		Chi-square	df	Sig.
Step 1	Step	2,929	5	,711
	Block	2,929	5	,711
	Model	2,929	5	,711

Table Q3: SPSS output indicating the significance of the first block

Variables in the Equation

		B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
Step 1 ^a	Personal_social_experience	,944	,673	1,967	1	,161	2,571
	Age	-,151	,233	,418	1	,518	,860
	Gender	,119	,580	,042	1	,837	1,127
	Handicap_Chronic_Illness	,597	,731	,666	1	,414	1,817
	Education	-,085	,467	,033	1	,856	,919
	Constant	-,226	2,028	,012	1	,911	,798

a. Variable(s) entered on step 1: Personal_social_experience, Age, Gender, Handicap_Chronic_Illness, Education.

Table Q4: SPSS output indicating the influence and significance of each variable on the perceived flood risk

Block 2: Method = Enter

Omnibus Tests of Model Coefficients

		Chi-square	df	Sig.
Step 1	Step	12,615	3	,006
	Block	12,615	3	,006
	Model	15,544	8	,049

Table Q5: SPSS output indicating the significance of the second block

Variables in the Equation

		B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
Step 1 ^a	Personal_social_experience	1,286	,783	2,695	1	,101	3,617
	Age	-,213	,275	,600	1	,438	,808
	Gender	,547	,679	,648	1	,421	1,728
	Handicap_Chronic_Illness	,629	,843	,558	1	,455	1,876
	Education	-,080	,532	,023	1	,880	,923
	Hedonic_pvt	-1,146	1,216	,888	1	,346	,318
	Egoistic_pvt	1,453	,953	2,326	1	,127	4,277
	Biospheric_pvt	1,927	,760	6,419	1	,011	6,867
	Constant	-1,071	2,392	,200	1	,654	,343

a. Variable(s) entered on step 1: Hedonic_pvt, Egoistic_pvt, Biospheric_pvt.

Table Q6: SPSS output indicating the influence and significance of each variable on the perceived flood risk

Block 3: Method = Enter

Omnibus Tests of Model Coefficients

		Chi-square	df	Sig.
Step 1	Step	8,316	3	,040
	Block	8,316	3	,040
	Model	23,860	11	,013

Table Q7: SPSS output indicating the significance of the third block

Variables in the Equation		B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
Step 1 ^a	Personal_social_experience	2,268	,983	5,322	1	,021	9,658
	Age	-,085	,318	,072	1	,788	,918
	Gender	,823	,787	1,094	1	,296	2,277
	Handicap_Chronic_Illness	1,115	,947	1,386	1	,239	3,050
	Education	,482	,669	,519	1	,471	1,619
	Hedonic_pvt	-2,224	1,408	2,493	1	,114	,108
	Egoistic_pvt	1,214	1,043	1,356	1	,244	3,367
	Biospheric_pvt	2,203	,943	5,461	1	,019	9,057
	Hedonic_frp	1,070	,985	1,180	1	,277	2,915
	Egoistic_frp	2,852	1,180	5,838	1	,016	17,329
	Biospheric_frp	2,258	1,347	2,808	1	,094	9,561
	Constant	-5,155	3,366	2,345	1	,126	,006

a. Variable(s) entered on step 1: Hedonic_frp, Egoistic_frp, Biospheric_frp.

Table Q8: SPSS output indicating the influence and significance of each variable on the perceived flood risk

Appendix R: SPSS Kruskal-Wallis test on political alignment and flood risk perception

Hypothesis Test Summary				
	Null Hypothesis	Test	Sig. ^{a,b}	Decision
1	The distribution of Op een schaal van 1 tot 10, hoe bezorgd bent u over de mogelijkheid van overstroming in uw omgeving? is the same across categories of Political wing (left, right, middle).	Independent-Samples Kruskal-Wallis Test	,006	Reject the null hypothesis.

a. The significance level is ,050.

b. Asymptotic significance is displayed.

Table R1: SPSS output indicating the null-hypothesis and significance of the Kruskal-Wallis test on the relationship between political alignment and perceived flood risk

Independent-Samples Kruskal-Wallis Test Summary

Total N	71
Test Statistic	10,135 ^a
Degree Of Freedom	2
Asymptotic Sig.(2-sided test)	,006

a. The test statistic is adjusted for ties.

Table R2: SPSS output indicating the significance of the Kruskal-Wallis test on de relationship between perceived flood risk and political alignment

Pairwise Comparisons of Political wing (left, right, middle)

Sample 1-Sample 2	Test Statistic	Std. Error	Std. Test Statistic	Sig.	Adj. Sig. ^a
Right-Middle	1,112	9,248	,120	,904	1,000
Right-Left	16,802	5,891	2,852	,004	,013
Middle-Left	15,690	8,256	1,900	,057	,172

Each row tests the null hypothesis that the Sample 1 and Sample 2 distributions are the same.

Asymptotic significances (2-sided tests) are displayed. The significance level is ,050.

a. Significance values have been adjusted by the Bonferroni correction for multiple tests.

Table R3: SPSS output of the pairwise comparison regarding the differences on perceived flood risk depending on one's political alignment, the two most right columns indicate the significance.

Appendix S: SPSS Cross-tabulation with chi-square test on experience and flood risk perception motivator

Case Processing Summary

	Valid		Cases Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
Personal_social_experience * Floodrisk_perception_value	79	100,0%	0	0,0%	79	100,0%

Table S1: SPSS output indicating the valid and missing cases in the dataset

Personal_social_experience * Floodrisk_perception_value Crosstabulation

			Floodrisk_perception_value				
			A	B	E	H	Total
Personal_social_experience	No	Count	22	8	20	12	62
		Expected Count	25,1	6,3	16,5	14,1	62,0
		% within Personal_social_experience	35,5%	12,9%	32,3%	19,4%	100,0%
		% within Floodrisk_perception_value	68,8%	100,0%	95,2%	66,7%	78,5%
	Yes	Count	10	0	1	6	17
		Expected Count	6,9	1,7	4,5	3,9	17,0
		% within Personal_social_experience	58,8%	0,0%	5,9%	35,3%	100,0%
		% within Floodrisk_perception_value	31,3%	0,0%	4,8%	33,3%	21,5%
Total	Count	32	8	21	18	79	
	Expected Count	32,0	8,0	21,0	18,0	79,0	
	% within Personal_social_experience	40,5%	10,1%	26,6%	22,8%	100,0%	
	% within Floodrisk_perception_value	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	

Table S2: SPSS output of the cross-tabulation regarding the flood risk perception motivating value and one's experience with floods

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	8,967 ^a	3	,030
Likelihood Ratio	11,574	3	,009
N of Valid Cases	79		

a. 3 cells (37,5%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,72.

Table S3: SPSS output of the Chi-Square test indicating the significance of the cross-tabulation

Appendix T: SPSS Cross-tabulation with chi-square test on age and flood risk perception motivator

Case Processing Summary

	Valid		Cases Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
Leeftijd * Floodrisk_perception_value	78	98,7%	1	1,3%	79	100,0%

Table T1: SPSS output indicating the valid and missing cases in the dataset

Leeftijd * Floodrisk_perception_value Crosstabulation

			Floodrisk_perception_value				Total
			A	B	E	H	
Leeftijd	18-25	Count	0	0	2	3	5
		Expected Count	2,1	,5	1,3	1,2	5,0
		% within Leeftijd	0,0%	0,0%	40,0%	60,0%	100,0%
		% within Floodrisk_perception_value	0,0%	0,0%	10,0%	16,7%	6,4%
	26-40	Count	7	4	6	9	26
		Expected Count	10,7	2,7	6,7	6,0	26,0
		% within Leeftijd	26,9%	15,4%	23,1%	34,6%	100,0%
		% within Floodrisk_perception_value	21,9%	50,0%	30,0%	50,0%	33,3%
	41-50	Count	5	1	2	2	10
		Expected Count	4,1	1,0	2,6	2,3	10,0
		% within Leeftijd	50,0%	10,0%	20,0%	20,0%	100,0%
		% within Floodrisk_perception_value	15,6%	12,5%	10,0%	11,1%	12,8%
	51-65	Count	10	2	7	2	21
		Expected Count	8,6	2,2	5,4	4,8	21,0
		% within Leeftijd	47,6%	9,5%	33,3%	9,5%	100,0%
		% within Floodrisk_perception_value	31,3%	25,0%	35,0%	11,1%	26,9%
	66-80	Count	10	1	3	2	16
		Expected Count	6,6	1,6	4,1	3,7	16,0
		% within Leeftijd	62,5%	6,3%	18,8%	12,5%	100,0%
		% within Floodrisk_perception_value	31,3%	12,5%	15,0%	11,1%	20,5%
	Total	Count	32	8	20	18	78
		Expected Count	32,0	8,0	20,0	18,0	78,0
		% within Leeftijd	41,0%	10,3%	25,6%	23,1%	100,0%
		% within Floodrisk_perception_value	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Table T2: SPSS output of the cross-tabulation regarding the flood risk perception motivating value and one's age

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	15,286 ^a	12	,226
Likelihood Ratio	17,170	12	,143
N of Valid Cases	78		

a. 14 cells (70,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,51.

Table T3: SPSS output of the Chi-Square test indicating the significance of the cross-tabulation

Appendix U: SPSS Cross-tabulation with chi-square test on flood risk perception motivator and gender

Case Processing Summary

	Valid		Cases Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
Geslacht * Floodrisk_perception_value	78	98,7%	1	1,3%	79	100,0%

Table U1: SPSS output indicating the valid and missing cases in the dataset

Geslacht * Floodrisk_perception_value Crosstabulation

			Floodrisk_perception_value				Total
			A	B	E	H	
Geslacht	Man	Count	16	2	14	5	37
		Expected Count	15,2	3,8	10,0	8,1	37,0
		% within Geslacht	43,2%	5,4%	37,8%	13,5%	100,0%
		% within Floodrisk_perception_value	50,0%	25,0%	66,7%	29,4%	47,4%
	Vrouw	Count	16	6	7	12	41
		Expected Count	16,8	4,2	11,0	8,9	41,0
		% within Geslacht	39,0%	14,6%	17,1%	29,3%	100,0%
		% within Floodrisk_perception_value	50,0%	75,0%	33,3%	70,6%	52,6%
Total	Count		32	8	21	17	78
	Expected Count		32,0	8,0	21,0	17,0	78,0
	% within Geslacht		41,0%	10,3%	26,9%	21,8%	100,0%
	% within Floodrisk_perception_value		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Table U2: SPSS output of the cross-tabulation regarding the flood risk perception motivating value and one's gender

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	7,029 ^a	3	,071
Likelihood Ratio	7,236	3	,065
N of Valid Cases	78		

a. 2 cells (25,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 3,79.

Table U3: SPSS output of the Chi-Square test indicating the significance of the cross-tabulation

Appendix V: SPSS Cross-tabulation with chi-square test on flood risk perception motivator and education

Case Processing Summary

	Valid		Cases Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
Opleidingsniveau * Floodrisk_perception_value	79	100,0%	0	0,0%	79	100,0%

Table V1: SPSS output indicating the valid and missing cases in the dataset

Opleidingsniveau * Floodrisk_perception_value Crosstabulation

			Floodrisk_perception_value				Total
			A	B	E	H	
Opleidingsniveau	HBO	Count	15	5	12	9	41
		Expected Count	16,6	4,2	10,9	9,3	41,0
		% within Opleidingsniveau	36,6%	12,2%	29,3%	22,0%	100,0%
		% within Floodrisk_perception_value	46,9%	62,5%	57,1%	50,0%	51,9%
	Lager onderwijs	Count	0	0	1	0	1
		Expected Count	,4	,1	,3	,2	1,0
		% within Opleidingsniveau	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
		% within Floodrisk_perception_value	0,0%	0,0%	4,8%	0,0%	1,3%
	MBO	Count	7	1	3	2	13
		Expected Count	5,3	1,3	3,5	3,0	13,0
		% within Opleidingsniveau	53,8%	7,7%	23,1%	15,4%	100,0%
		% within Floodrisk_perception_value	21,9%	12,5%	14,3%	11,1%	16,5%
	Universiteit	Count	10	2	5	7	24
		Expected Count	9,7	2,4	6,4	5,5	24,0
		% within Opleidingsniveau	41,7%	8,3%	20,8%	29,2%	100,0%
		% within Floodrisk_perception_value	31,3%	25,0%	23,8%	38,9%	30,4%
Total	Count		32	8	21	18	79
	Expected Count		32,0	8,0	21,0	18,0	79,0
	% within Opleidingsniveau		40,5%	10,1%	26,6%	22,8%	100,0%
	% within Floodrisk_perception_value		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Table V2: SPSS output of the cross-tabulation regarding the flood risk perception motivating value and one's level of education

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	5,046 ^a	9	,830
Likelihood Ratio	4,915	9	,842
N of Valid Cases	79		

a. 9 cells (56,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,10.

Table V3: SPSS output of the Chi-Square test indicating the significance of the cross-tabulation

**Appendix W: SPSS Cross-tabulation with chi-square test on flood risk
perception motivator and political alignment**

Case Processing Summary

	Valid		Cases Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
Political wing (left, right, middle) * Floodrisk_perception_value	71	89,9%	8	10,1%	79	100,0%

Table W1: SPSS output indicating the valid and missing cases in the dataset

Political wing (left, right, middle) * Floodrisk_perception_value Crosstabulation

			Floodrisk_perception_value				Total
			A	B	E	H	
Political wing (left, right, middle)	Left	Count	22	5	12	9	48
		Expected Count	18,9	4,7	12,8	11,5	48,0
		% within Political wing (left, right, middle)	45,8%	10,4%	25,0%	18,8%	100,0%
		% within Floodrisk_perception_value	78,6%	71,4%	63,2%	52,9%	67,6%
	Middle	Count	3	1	0	3	7
		Expected Count	2,8	,7	1,9	1,7	7,0
		% within Political wing (left, right, middle)	42,9%	14,3%	0,0%	42,9%	100,0%
		% within Floodrisk_perception_value	10,7%	14,3%	0,0%	17,6%	9,9%
	Right	Count	3	1	7	5	16
		Expected Count	6,3	1,6	4,3	3,8	16,0
		% within Political wing (left, right, middle)	18,8%	6,3%	43,8%	31,3%	100,0%
		% within Floodrisk_perception_value	10,7%	14,3%	36,8%	29,4%	22,5%
Total	Count		28	7	19	17	71
	Expected Count		28,0	7,0	19,0	17,0	71,0
	% within Political wing (left, right, middle)		39,4%	9,9%	26,8%	23,9%	100,0%
	% within Floodrisk_perception_value		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Table W2: SPSS output of the cross-tabulation regarding the flood risk perception motivating value and one's political alignment.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	8,219 ^a	6	,223
Likelihood Ratio	10,036	6	,123
N of Valid Cases	71		

a. 8 cells (66,7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,69.

Table W3: : SPSS output of the Chi-Square test indicating the significance of the cross-tabulation

Appendix X: SPSS Cross-tabulation with chi-square test on disability/chronic illness and flood risk perception motivator

Case Processing Summary

	Valid		Cases Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
Handicap_Chronic_Illness * Floodrisk_perception_value	75	94,9%	4	5,1%	79	100,0%

Table X1: SPSS output indicating the valid and missing cases in the dataset

Handicap_Chronic_Illness * Floodrisk_perception_value Crosstabulation

			Floodrisk_perception_value				Total
			A	B	E	H	
Handicap_Chronic_Illness	No	Count	25	6	16	13	60
		% within Handicap_Chronic_Illness	41,7%	10,0%	26,7%	21,7%	100,0%
		% within Floodrisk_perception_value	83,3%	75,0%	80,0%	76,5%	80,0%
	Yes	Count	5	2	4	4	15
		% within Handicap_Chronic_Illness	33,3%	13,3%	26,7%	26,7%	100,0%
		% within Floodrisk_perception_value	16,7%	25,0%	20,0%	23,5%	20,0%
Total	Count		30	8	20	17	75
	% within Handicap_Chronic_Illness		40,0%	10,7%	26,7%	22,7%	100,0%
	% within Floodrisk_perception_value		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Table X2: SPSS output of the cross-tabulation regarding the flood risk perception motivating value and the presence of a disability or chronic illness.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Monte Carlo Sig. (2-sided)		
				Significance	99% Confidence Interval Lower Bound	Upper Bound
Pearson Chi-Square	,466 ^a	3	,926	,962 ^b	,907	1,000
Likelihood Ratio	,463	3	,927	,962 ^b	,907	1,000
Fisher-Freeman-Halton Exact Test	,798			,899 ^b	,811	,986
N of Valid Cases	75					

a. 3 cells (37,5%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,60.

b. Based on 79 sampled tables with starting seed 112562564.

Table X3: SPSS output of the Chi-Square test indicating the significance of the cross-tabulation